

प्रधानमंत्री फसल बीमा योजने अंतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजना राज्यात मृग व आंबिया बहाराकरिता अधिसूचित फळपिकांना लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: फवियो-२०२०/प्र.क्र. १३/१०-अ

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तारभवन, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख: ०५ जून, २०२०.

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०३/२०१६-क्रेडीट २, दि. २८/०९/२०१८
- २) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अ, दि. १२ जुलै, २०१९
- ३) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अ, दि. ०६ ऑगस्ट, २०१९
- ४) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१५/०२/२०१५-क्रेडीट-II, दि. २८ फेब्रुवारी, २०२०
- ५) केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र. १३०१७/०४/२०२०- क्रेडीट-II, दि. २२ एप्रिल, २०२०
- ६) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१/११ - अ, दि. १२ जुलै २०१९
- ७) राज्यस्तरीय पिक विमा समन्वय समितीच्या दिनांक ०४/०६/२०२० रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- ८) आयुक्त कृषि यांचे पत्र क्र. जा.क्र. कृआ/मुसां/पुहआफपिवियो/१३४४९/२०२०, दि. ०१ जून, २०२० .

प्रस्तावना :-

कृषि क्षेत्राच्या उत्पादन वाढीच्या दरामध्ये फळ पिकांचा प्रमुख सहभाग आहे. फळ पिकांचे बाजारमुल्य अधिक असल्याने शेतकऱ्यांना चांगले उत्पन्न मिळते. मात्र फळ पिकाचे अपेक्षित उत्पन्न न आल्यास येणारा तोटाही मोठा असतो. ही बाब विचारात घेऊन शेतकऱ्यांच्या फळ पिकांना हवामान धोक्यांपासून विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत होईल. त्यासाठी राज्यात प्राधान्याने सदरची योजना राबविण्यात येत आहे. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळपिकांच्या उत्पादकतेवर विपरीत परीणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करून शेतकऱ्यांना फळपिक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणून पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना राबविणे शासनाच्या विचाराधीन होते. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजना मृग बहारांमध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु व लिंबू या ६ फळपिकांसाठी १८ जिल्ह्यामध्ये तसेच आंबिया बहारांमध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष व प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी या ८ फळपिकांसाठी २३ जिल्ह्यामध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरून राबविण्याचे प्रस्तावित आहे.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री फसल विमा योजनेअंतर्गत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांसाठी मृग बहारांमध्ये संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, चिकू, पेरु व लिंबू या ६ फळपिकांसाठी व आंबिया बहारांमध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष व प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रॉबेरी या ८ फळपिकांकरिता लागू करण्यास या शासन

निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांमध्ये सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या जिल्ह्यांमधील तालुक्यातील महसूल मंडळात सहपत्र - २ मध्ये निर्धारित केलेल्या हवामान धोक्यानुसार लागू करण्यात येत आहे. सदर योजना कार्यान्वित करणाऱ्या विमा कंपन्या सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेध प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वित केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारी आणि सहपत्र - २ मध्ये नमूद केलेली फळपिक निहाय प्रमाणके यांची सांगड घालून शेतकऱ्यांना संबंधित विमा कंपनीमार्फत नुकसान भरपाई अदा करतील. नुकसान भरपाईचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.

१) योजनेची उद्दिष्टे:-

१. नैसर्गिक आपत्ती व हवामानातील प्रतिकूल परिस्थितीमुळे फळ पिकांचे नुकसान झाल्यास शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण देणे.
२. पिकांच्या नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखणे.
३. शेतकऱ्यांना नाविन्यपूर्ण व सुधारीत मशागतीचे तंत्रज्ञान व सामुग्री वापरण्यास प्रोत्साहन देणे.
४. कृषि क्षेत्रासाठीच्या पत पुरवठ्यात सातत्य राखणे, जेणेकरून उत्पादनातील जोखमींपासून शेतकऱ्यांच्या संरक्षणाबरोबरच अन्नसुरक्षा, पिकांचे विविधीकरण आणि कृषि क्षेत्राचा गतिमान विकास व स्पर्धात्मकतेत वाढ हे हेतू साध्य करणे.

२) योजनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये :

१. सदरची योजना ही या आदेशान्वये अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील अधिसूचित फळपिकांसाठी असेल.
२. सन २०२०-२१ पासून पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजना कर्जदार तसेच विगर कर्जदार शेतकऱ्यांना अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी ऐच्छिक आहे.
३. अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित फळपिकांसाठी खातेदारांचे व्यक्तिरिक्त कुळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणारे शेतकरी या योजनेत भाग घेण्यास पात्र आहेत.
४. या योजनेअंतर्गत वास्तवदर्शी दराने विमा हप्ता आकारण्यात येणार असून शेतकऱ्यांवरील विमा हप्त्याचा भार कमी करण्यासाठी शेतकऱ्यांनी भरावयाचा विमा हप्ता ५ टक्के असा मर्यादित ठेवण्यात आला आहे.
५. जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना योजनेचा लाभ घेता यावा यासाठी जमीन भूधारणेच्या मर्यादेत एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फळपिकासाठी ४ हे. क्षेत्र मर्यादेपर्यंत विमा नोंदणी करण्याची मुभा आहे.
६. अधिसूचित फळपिकांपैकी एका फळपिकासाठी एका वर्षात एकाच क्षेत्रावर मृग अथवा आंबिया बहारापैकी कोणत्याही एकाच हंगामा करिता विमा संरक्षणासाठी अर्ज करता येईल. (उदा. संत्रा, मोसंबी, डाळिव)
७. केवळ उत्पादनक्षम फळबागांनाच विमा संरक्षणाचे कवच लागू राहणार आहे. यापेक्षा कमी वयाच्या फळबागा लागवडीस विमा संरक्षणाची नोंद झाल्याचे पडताळणीत निदर्शनास आल्यास विमा संरक्षण संपुष्टात येईल. त्यासाठी अधिसूचित फळपिकांचे उत्पादनक्षम वय खालील प्रमाणे.

अ.क्र.	अधिसूचित फळ पिक	उत्पादनक्षम वय*
१	पेरू	३
२	चिकू	५
३	संत्रा	३
४	मोसंबी	३
५	डाळिव	२
६	लंबू	४
७	द्राक्ष	२
८	आंबा	५
९	काजू	५

३) योजनेत समाविष्ट फळपिके - जोखमीच्या बाबी.

अधिसूचित फळपिके, विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके), विमा संरक्षण कालावधी, विमा संरक्षित रक्कम, प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम सहपत्र - २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहिल.

मृग व आंबिया बहार सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षासाठी अधिसूचित फळपिके, समाविष्ट हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी खालील प्रमाणे निर्धारित करण्यात आला असून सदरचे निर्धारित केलेले हवामान धोके (Trigger) लागू झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देय होईल.

मृग बहार फळपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी.

अ.क्र.	फळ पिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम
१	संत्रा	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	८०,०००
२	मोसंबी	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	०१ जुलै ते ३१ जुलै ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	८०,०००
३	पेरु	जास्त पाऊस	१५ जून ते ३१ ऑगस्ट	६०,०००
४	चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस	०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	६०,०००
५	डाल्हिव	जास्त पाऊस व आर्द्रता	१५ जुलै ते १५ डिसेंबर	१,३०,०००
६	लिवू	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	७०,०००

आंबिया बहार मध्ये फळपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी

अ.क्र.	फळपिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम
१	संत्रा	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जास्त तापमान ४) जास्त तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ मार्च ०१ एप्रिल ते ३१ मे	८०,०००
		५) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	२६,६६७
२	मोसंबी	१) अवेळी पाऊस २) जास्त तापमान ३) जास्त पाऊस	०१ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर ०१ मार्च ते ३१ मार्च १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	८०,०००
		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	२६,६६७
३	डाल्हिव	१) जादा तापमान २) जास्त पाऊस व आर्द्रता	०१ जानेवारी ते १५ मार्च ०१ जुलै ते ३१ जुलै	१,३०,०००
		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	४३,३३३
४	काजु	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१,००,०००
		३) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	३३,३३३
५	केळी	१) कमी तापमान २) वेगाचा वारा ३) जादा तापमान	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ फेब्रुवारी ते ३० जून ०१ मार्च ते ३१ मे	१,४०,०००

		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	४६,६६७
६	द्राक्ष	१) अवेळी पाऊस	१६ ऑक्टोबर ते ३१ मार्च	३,२०,०००
		२) दैनंदिन कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	
		३) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,०६,६६७
७	आंबा (कोकण)	१) अवेळी पाऊस	०१ डिसेंबर ते १५ मे	१,४०,०००
		२) कमी तापमान	०१ जानेवारी ते १५ मार्च	
		३) जास्त तापमान	०१ मार्च ते १५ मे	
	आंबा (इतर जिल्हे)	४) गारपीट	०१ फेब्रुवारी ते ३१ मे	४६,६६७
		१) अवेळी पाऊस	०१ जानेवारी ते ३१ मे	१,४०,०००
		२) कमी तापमान	०१ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	
		३) जास्त तापमान	०१ मार्च ते ३१ मार्च	
८	स्ट्रॉबेरी	४) गारपीट	०१ फेब्रुवारी २०२१ ते ३१ मे, २०२१	४६,६६७
		१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता	१५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	२,००,०००
		२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान	०१ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	
		३) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	
		४) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	६६,६६७

४) विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान.

या योजनेतर्गत विमा हप्ता दर हा वास्तवदर्शी दराने आकारला जाणार आहे. तथापि शेतकऱ्यांनी फळपीकनिहाय प्रति हेक्टरी विमा संरक्षित रक्कमेच्या ५ टक्के किंवा वास्तवदर्शी दर यापैकी जी रक्कम कमी असेल ती रक्कम विमा हप्ता म्हणून शेतकऱ्यांना भरावी लागेल.

या योजनेअंतर्गत निश्चित करण्यात आलेला पिक निहाय प्रति हेक्टरी विमा हप्ता दर व शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्षात भरावयाचा विमा हप्ता यामधील फरक हा सर्वसाधारण विमा हप्ता अनुदान (Rate of normal premium subsidy) समजण्यात येईल. केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना दि. २८ फेब्रुवारी २०२० नुसार विमा हप्ता अनुदानाच्या केंद्र हिस्स्याला मर्यादा लागू राहतील. विमा कंपनींना देण्यात येणाऱ्या राज्य शासनाच्या विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत (AIC) केंद्र शासनाने सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनान्वये विहित केलेल्या पद्धतीनुसार विविध टप्प्यात अदा करण्यात येईल. तसेच सदर अनुदान रकमेची अदायगी पब्लिक फायनान्स मॅनेजमेंट सिस्टीम (पीएफएमएस) अथवा पीएफएमएस संलग्न प्रणालीमार्फतच तसेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल वरून प्राप्त माहितीनुसार करण्यात येईल..

५) विमा संरक्षित रक्कम व शेतकऱ्यांनी भरावयाचा पीक विमा हप्ता:

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेअंतर्गत राज्यात सन २०२०-२१ साठीचे पीक निहाय कर्ज दर हे विमा संरक्षित रक्कम म्हणून ग्राह्य घरण्याचे निश्चित करण्यात आले असून पुढील दोन वर्षे कालावधीसाठी पीक विमा संरक्षित रक्कम कायम ठेवण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे.

जिल्हा समुह (क्लस्टर) क्र १, ३, ४, ५ मधील जिल्हानिहाय, पिकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर, विमा हप्ता अनुदान इ. बाबतचा तपशील सहपत्र -३ मध्ये सहपत्रित केला आहे. योजनेमध्ये आंबिया हंगामात सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांसाठी गारपीट या हवामान धोक्यासाठीचा सहभाग ऐच्छिक राहिल व या करीता अतिरीक्त विमा हप्ता देय आहे.

६) विमा क्षेत्र घटक:

राज्यात अधिसूचित फळपिकांखाली एकूण २० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त क्षेत्र असणाऱ्या महसूल मंडळात योजना राबविण्यात येत आहे. संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार शासन निर्णयामध्ये अशी महसूल मंडळे समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

७) योजना कार्यान्वीत करणारी यंत्रणा -

राज्यात मृग व आंबिया बहार सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ या तीन वर्षांमध्ये सदरची योजना खाली नमुद केलेल्या विमा कंपनीकडून संबंधित जिल्हा समुहामध्ये राबविण्यात येईल.

जिल्हा समूह क्र.	जिल्हे	विमा कंपनीचे नांव व पत्ता
१	अहमदनगर, अमरावती, सिंधुदुर्ग, नाशिक, वाशिम, यवतमाळ	एचडीएफसी एगो जनरल इन्शुरन्स कं. लि. पहिला मजला, एचडीएफसी हाऊस, १६५-१६६ बॅकवे रिक्लॅमेशन, एच.टी. पारेख मार्ग, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०
३	सातारा, परभणी, जालना, लातूर, कोल्हापूर	ग्राहक सेवा क्र. : ०२२ - ६२३४ ६२३४ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६६३८ ३६०० ई-मेल:- shailesh.thakur@hdfcergo.com shekhar.kapale@hdfcergo.com
४	रायगड, बुलढाणा, जळगाव, नांदेड, पुणे, उस्मानाबाद	बजाज अलायन्झ जनरल इन्शुरन्स कं. लि. बजाज अलायन्झ हाऊस, एअरपोर्ट रोड, येरवडा, पुणे - ४११००६ टोल फ्री क्र. : १८०० २०९ ५८५८ दूरध्वनी क्र. ०२० - ६६०२ ६६६६ ई-मेल:- pramod.patil@bajajallianz.co.in anupam.shrey@bajajallianz.co.in
५	धुळे, पालघर, सोलापूर, रत्नागिरी, नागपूर, नंदुरबार	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रीय कार्यालय, स्टॉक एक्चेंज टॉवर्स, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र. : १८००११६५१५ दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९१२ ई-मेल - mhwbcis@aicofindia.com
राज्यातील जिल्हा समूह क्रमांक २ मध्ये समाविष्ट जिल्हे (बीड, औरंगाबाद, अकोला, सांगली, वर्धा, ठाणे व हिंगोली) अशा एकूण ७ जिल्ह्यांसाठी योजना राबविणेबाबत स्वतंत्रपणे आदेश निर्गमित करण्यात येईल.		

८) योजनेचे वेळापत्रक

कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी विमा प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम मुदत समान असेल. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार कर्जदार / बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी बँकेकडे विमा प्रस्ताव सादर करणे आणि बँकांनी कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव संबंधित विमा कंपनीकडे सादर करणे याबाबतची अंतिम मुदत खालील प्रमाणे निश्चित केलेली आहे.

अ.क्र.	तपशिल	मृग बहार		आंबिया बहार	
१	शेतकऱ्यांनी (कर्जदार व बिगर कर्जदार) योजनेतील सहभागाचा अर्ज सादर करणे / विमा हप्त्याची रक्कम कर्जदार किंवा बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यामधून प्राथमिक सहकारी संस्था / बँक / आपले सरकार सेवा केंद्र/ विमा प्रतिनिधी यांनी कपात करणे / शेतकऱ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याचा अंतिम दिनांक.	मोसंबी	३० जून	द्राक्ष	१५ ऑक्टोबर
				मोसंबी	३१ ऑक्टोबर
				केळी	३० नोव्हेंबर
		संत्रा	२० जून* (मृग २०२०)	संत्रा	
		पेरू	१४ जुन (मृग २०२१ व २०२२)	काजू	
		लिंबू		आंबा (कोकण)	

		चिकू	३० जून	आंबा (इतर जिल्हे)	३१ डिसेंबर
		डालिव	१४ जुलै	डालिव	
				स्ट्रॉबेरी	१४ ऑक्टोबर
२	शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने संबंधित विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँक / ग्रामिण बँक / जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखेकडून संबंधित विमा कंपनीस सादर करण्याचा व पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) योजनेत सहभागी झालेल्या प्रत्येक शेतकऱ्याची माहिती नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या अंतिम दिनांकानंतर १५ दिवसांच्या आत			
३	विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीमार्फत विमा योजनेत सहभागी करून घेतलेल्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन), विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व शेतकरी सहभागाची माहिती पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	शेतकरी सहभागाचा अर्ज व विमा हप्त्याची रक्कम प्राप्त झाल्यापासून दोन दिवसांचे आत			
४	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टल वरील) शेतकरी सहभागाची माहिती स्विकृत / अस्विकृत करण्याचा अंतिम दिनांक	अ. कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांका नंतर १५ दिवसांचे आत. ब. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांका नंतर ३० दिवसांचे आत.			
५	आपले सरकार सेवा केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे.	विमा कंपनीने सुचना दिल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
६	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्विकृत करणे	केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
७	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोलिओसह विमाधारक शेतकऱ्याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहिती स्विकृत केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.			
८	विमा कंपन्यांनी पिक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवरील) शेतकरी सहभागाची माहिती मंजूर करण्याचा अंतिम दिनांक	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या (विमा हप्ता भरून घेतल्यानंतर) अंतिम दिनांका पासून ६० दिवसांच्या आत.			
९	नुकसान भरपाई अदा करणे.	संबंधित फळपिकाचा हवामान धोका संपल्यानंतर व विमा हप्ता अनुदान प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे			

९) बोगस पिक विमा प्रकरणात फौजदारी कारवाई करणे:-

ज्या सव्हे नंबरसाठी व क्षेत्रासाठी पिक विमा काढण्यात आलेला आहे, त्या क्षेत्राच्या ७/१२ उतान्यावर शेतकऱ्याचे नाव नसणे, बोगस ७/१२ व पिक पेरा नोंदीच्या आधारे पिक विम्याची बोगस प्रकरणे करणे, अशा बाबी निदर्शनास आल्यास अशा प्रकरणात संबंधित दोषीवर कायदेशीर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा संनियंत्रण समितीच्या मार्गदर्शना नुसार संबंधित विमा कंपनीची राहिल. तसेच महसुल दस्त ऐवजामध्ये फेरफार करून शासनाचे फसवणुकीच्या प्रयत्नाबाबत महसुल विभागामार्फत तहसिलदार यांनी स्वतंत्रपणे गुन्हे दाखल करणेबाबत कार्यवाही करावी.

१०) नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धती:-

नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धत खालीलप्रमाणे तसेच सहपत्र -२ मध्ये दर्शविल्यानुसार राहिल.

- पुनर्रचित हवामानावर आधारित पीकविमा योजने अंतर्गत विमा प्रस्तावानुसार देय होणारी नुकसान भरपाईची संपूर्ण रक्कम सहपत्र - २ नुसार परस्पर शेतकऱ्यास अदा करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित विमा कंपन्यांची राहिल. नुकसान भरपाई विहित मुदतीत देण्याची जबाबदारी व दायित्व संबंधित विमा कंपन्यांचे राहिल. नुकसान भरपाई देण्याचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.
- विहित नमुन्यात व विहित मुदतीत विमा हप्त्यासह शेतकऱ्यांचा विमा प्रस्ताव ऑनलाईन पद्धतीने विमा कंपन्यांकडे सादर करण्याची जबाबदारी तसेच शेतकऱ्यांच्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत जर काही चुकीची माहिती पुरविण्यात आल्यास अशा प्रस्तावाच्या बाबतीत नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँक / वित्तीय संस्थांचे राहिल.
- प्रत्येक अधिसूचित फळपिकासाठी प्रमाणके (ट्रिगर) व देय विमा रकमेचा दर केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार निश्चित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार (सहपत्र २ प्रमाणे) निर्धारित दराने विमा रक्कम संबंधित विमा कंपनी मार्फत परस्पर देय होईल.
- सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतकऱ्यांची यादी पिक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत अपलोड करणे आवश्यक आहे.
- संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित केलेले हवामान केंद्रच राहिल.
- राज्य शासनाच्या महावेध प्रकल्पांतर्गत राज्य शासन व स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि. यांच्या दरम्यान झालेल्या कराराच्या अटी व शर्तीनुसार हवामानाची आकडेवारी स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि. या संस्थेकडून घेणे विमा कंपनीला बंधनकारक राहिल.
- संबंधित विमा कंपनी, देय विमा रक्कम ठरविण्यासाठी अधिसूचित केलेल्या फळपिकांसाठी व त्यासाठी निवडलेल्या जिल्हा व त्यामधील तालुक्यातील महसुल मंडळात सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेध प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वीत केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारीचाच वापर करील .
- जर त्या महसुल मंडळातील संदर्भ हवामान केंद्रामार्फत काही कारणास्तव आकडेवारी प्राप्त झाली नाही तर त्या कालावधीपुरती नजीकच्या महसुल मंडळातील महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्राची आकडेवारी विचारात घेण्यात येईल. अत्यंत अपवादात्मक परिस्थितीत महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्रांची माहिती उपलब्ध न झाल्यास राज्य शासनाच्या पर्यायी हवामान केंद्राची / कृषि विद्यापीठे / कृषि विज्ञान केंद्रांची आकडेवारी विचारात घेऊन विमा रक्कम निश्चित करण्यात येईल. ही आकडेवारी प्राप्त करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी विमा कंपन्यांची राहिल. पर्यायी हवामान केंद्रांची यादी स्वतंत्र पणे आयुक्त कृषि यांचे कडून उपलब्ध करून देण्यात येईल.

११) शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची कार्यपद्धती :

- विमा कंपन्यांनी त्यांना प्राप्त झालेला शेतकरी विमा हप्ता आणि शासनाकडून प्राप्त अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या रकमेतून त्या प्रमाणात विमा दाव्यांची पूर्तता अंतिम विमा हप्ता (दुसरा हप्ता) अदा होण्याची वाट न बघता करणे आवश्यक आहे. विमा कायद्याचे कलम ६४ बी नुसार बाधित विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासनाने अदा केलेला अग्रिम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने सदर प्रकरणांतील नुकसान भरपाई प्राप्त विमा हप्त्याच्या प्रमाणात अदा करणे बंधनकारक आहे.

२. वित्तीय संस्थेमार्फत योजनेमध्ये भाग घेतलेल्या शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई शेट शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात विमा कंपनी मार्फत जमा केली जाईल. सदर नुकसान भरपाईची माहिती विमा कंपनीमार्फत बँकांना दिली जाईल.
३. विमा कंपनीने नुकसान भरपाई बाबतची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिध्द करणे आवश्यक राहिल.
४. विमा योजनेत सहभागी शेतकरी व इतर भागधारकांच्या तक्रारींचे निवारण विमा कंपनीने विनाविलंब करणे आवश्यक राहिल.
५. काही कारणास्तव आक्षेपातील विमा नुकसान भरपाईचे दाव्यांच्या बाबतीत नुकसान भरपाई अदा केल्यापासून १ महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधी नंतर सदर प्रकरणे राज्यस्तरीय समन्वय समिती /राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती कडे पाठवून तदनंतर कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार च्या अखत्यारितील तांत्रिक सल्लागार समितीकडे विचारार्थ व निर्णयार्थ पाठविण्यात येतील.

१२) राज्यस्तरीय समन्वय समिती:

योजनेचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीतर्फे (SLCCC) करण्यात येईल. या समितीची रचना व कार्य पुढीलप्रमाणे असतील.

१. मुख्य सचिव	: अध्यक्ष
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त)	: सदस्य
३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	: सदस्य
४. अपर मुख्य सचिव (कृषि)	: सदस्य
५. प्रधान सचिव (महसुल)	: सदस्य
६. प्रधान सचिव (सहकार)	: सदस्य
७. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
८. सहकार आयुक्त व निबंधक, महाराष्ट्र राज्य	: सदस्य
९. विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१०. संचालक (अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई)	: सदस्य
११. रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१२. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१३. नाबार्ड चे प्रतिनिधी	: सदस्य
१४. राज्यस्तरीय बँकर्स समिती (SLBC) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१५. महाराष्ट्र सुदुर सर्वेक्षण उप योजना केंद्र नागपुर(MRSAC)	: सदस्य
१६. भारतीय हवामान विभाग (IMD) यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१७. स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लि. यांचे प्रतिनिधी	: सदस्य
१८. उपसचिव (कृषि) महाराष्ट्र शासन	: सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीची कार्ये:

१. योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवणे.
२. पिकाखालील उत्पादनक्षम क्षेत्र विचारात घेऊन प्रत्येक बहाराच्या वेळी अधिसूचित करावयाची क्षेत्रे आणि पिके, जिल्हा समुह निश्चित करणे, जोखीमस्तर निश्चित करणे, विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करणे, कार्यान्वयन यंत्रणेची निवड करणेबाबत कार्यवाही करणे इ. बाबत निर्णय घेणे.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीवेळी येणाऱ्या विविध अडचणीच्या संदर्भात विचार विनिमय करून निर्णय घेणे व आवश्यक असल्यास केंद्र शासनाशी पत्रव्यवहार करणे.

योजनेचे सनियंत्रण :

राज्यस्तरावर योजनेचे सनियंत्रण आयुक्त, कृषि यांच्यामार्फत राज्यस्तरीय पीक विमा योजना समन्वय समितीद्वारे करण्यात येईल. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरीय समितीच्या व क्षेत्रीय यंत्रणेच्या सहाय्याने आयुक्त (कृषि) यांचेकडून योजनेचे सनियंत्रण करण्यात येईल.

१३) जिल्हास्तरीय आढावा समिती:

जिल्हास्तरावर खालीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्यात येत आहे.

१. जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२. सरव्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	: सदस्य
३. व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	: सदस्य
४. कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	: सदस्य
५. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

सदर समिती दर पंधरवड्यास पिकांच्या नुकसानीचा अंदाज इ. बाबतचा सविस्तर अहवाल अंमलबजावणी करणा-या संस्थेस (संबंधित विमा कंपनी) सादर करेल. वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करणेसाठी यंत्रणेची नियुक्ती करणे, लाभार्थी तपासणी इ. बाबत कार्यवाही करेल. योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणीची जबाबदारी सदर समितीवर राहिल.

त्याच प्रमाणे जिल्ह्याचे मा. पालकमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेईल.

१४) योजनेतर्गत शेतकऱ्यांच्या प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीबाबत करावयाची कार्यवाही :-

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेसंदर्भात शेतकरी, लोकप्रतिनिधी यांचे मार्फत सातत्याने नुकसान भरपाई न मिळणे / कमी मिळणे, विमा कंपनी कडून प्रतिसाद न मिळणे, विमा कंपनी कडून पिक पंचनामे वेळेत न होणे, बँकांमार्फत शेतकऱ्यांचे अर्ज न स्विकारणे, विमा कंपनीस माहिती सादर करतांना बँकांमार्फत त्रुटी राहणे / विलंब होणे, विमा कंपनी मार्फत रक्कम प्राप्त झाल्यानंतरही बँकांमार्फत लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अदा न करणे इ. प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात.

कृषि विभागास प्राप्त झालेल्या तक्रारींवर तातडीने कार्यवाही होणेचे दृष्टीने सतत पाठपूरावा होत असतो. त्यानुसार, प्राप्त होणाऱ्या विविध तक्रारींचे निरसन अनुक्रमे तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर, व राज्य स्तरावरील समितीमार्फत करणे आवश्यक आहे. सदर प्रयोजनार्थ यापुर्वी शासनाने शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र.क्र.०१ / ११ - अ, दि. १२ जुलै २०१९ व दि. ०६ ऑगस्ट २०१९ अन्वये दिलेल्या सुचना विचारात घेऊन तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर तसेच राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे समित्या गठित करण्यात येत आहेत.

तालुका स्तरावरील समिती

१) तहसिलदार	: अध्यक्ष
२) गट विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	: सदस्य
३) संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी	: सदस्य
४) शेतकरी प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
५) अग्रणी बँकेचे तालुका स्तरीय प्रतिनिधी	: सदस्य
६) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक प्रतिनिधी	: सदस्य
७) संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
८) आपले सरकार सेवा केंद्र चालकांचे प्रतिनिधी (२)	: सदस्य
९) तालुका कृषि अधिकारी	: सदस्य सचिव

तालुकास्तरीय समितीने पार पाडावयाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :

- १) योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहून कार्यवाही करणे.
- २) योजनेसंबंधी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे.

- ३) योजनेसंबंधी आपले सरकार सेवा केंद्राच्या कामकाजावर तालुकास्तरीय सनियंत्रण ठेवणे
- ४) तालुक्यातील सर्व राष्ट्रीयीकृत / खाजगी / सहकारी बँकेच्या शाखांमार्फत करण्यात येणाऱ्या योजनेच्या सहभागाबाबत सनियंत्रण करणे
- ५) नोंदणी संदर्भातील तक्रारीबाबत पडताळणी करून आवश्यकतेनुसार विभागस्तरीय जिल्हास्तरीय समितीस शिफारस करणे.

जिल्हा स्तरावरील समिती

१) जिल्हाधिकारी	: अध्यक्ष
२) जिल्ह्याचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) जिल्हा अग्रणी बँक अधिकारी	: सदस्य
५) जिल्हा उप व्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
६) निमंत्रित तज्ञ (कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ / संशोधन संस्था प्रतिनिधी)	: सदस्य
७) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त ३)	: सदस्य
८) कृषि उप संचालक, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय	: सदस्य सचिव

विभागीय आयुक्त स्तरावरील समिती

१) विभागीय आयुक्त	: अध्यक्ष
२) संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी	: सदस्य
३) विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	: सदस्य
४) कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ	: सदस्य
५) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
६) संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	: सदस्य सचिव

राज्य स्तरावरील समिती

१) सचिव / प्रधान सचिव /अपर मुख्य सचिव (कृषी)	: अध्यक्ष
२) आयुक्त कृषी	: सदस्य
३) आयुक्त सहकार	: सदस्य
४) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स कमिटी	: सदस्य
५) मुख्य सरव्यवस्थापक, नाबार्ड	: सदस्य
६) शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
७) विधानमंडळ सदस्य (तक्रार प्राप्त विभागामधील) (जास्तीत जास्त २)	: सदस्य
८) उप सचिव	: सदस्य सचिव
- * समिती आवश्यकतेनुसार विद्यापिठे / हवामानशास्त्र विभाग / संशोधन संस्था/कमोडीटी बोर्ड/महाराष्ट्र राज्य सुदूर संवेदन उपयोगिता केंद्र / राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट मधील तज्ञांना निमंत्रित करू शकेल.

जिल्हा स्तरावरील समितीने तक्रारींचे निरसन करावे. जिल्हा स्तरावरील समितीकडे केलेल्या तक्रारींचे योग्य निरसन न झाल्यास विभागीय स्तरावरील समितीने त्या तक्रारींचे निरसन करावे. विभागीय स्तरावर निरसन न झालेल्या तक्रारी राज्यस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात. गंभीर स्वरूपाच्या तक्रारी, एकाहुन अधिक जिल्ह्यांशी संबंधित तसेच नुकसानीची व्याप्ती रु. २५ लाखांहून अधिक असेल अशा तक्रारी राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करतील. राज्यस्तरीय समिती तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर तात्काळ निकाली काढेल. समितीचा निर्णय सर्व घटकांना मान्य असेल.

पुनर्रचित हवामानावर आधारित फळपिक विमा योजनेसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरणी दाव्यांचे कामकाज पाहण्यासाठी, शासनाचे वतीने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी तसेच जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण न्यायमंच येथे दाखल केल्या जाणाऱ्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संपूर्ण कार्यवाही करणेसाठी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

तालुका, जिल्हा स्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी उपरोक्त समित्यांनी मार्गदर्शक सुचनेच्या अधिन राहून कार्यवाही करावी. जिल्हा, विभागीय स्तरावर तक्रारीचे योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार निरसन न झाल्यास कृषि आयुक्तालय स्तरावर सदर प्रकरण संपूर्ण तपशीलांसह विभागीय कृषि सह संचालक यांनी अधिप्रायांसह सादर करावे.

१५) विमा प्रकरणे व विमा हप्ता जमा करणे :

१. पंतप्रधान पीक विमा योजनेअंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विमा योजना व राष्ट्रीय पीक विमा कार्यक्रम यामध्ये उपयोगात येत असलेली बँक पद्धत ही सहकारी बँकांना तशीच लागू राहिल. कार्यान्वित विमा कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या नोडल बँकेशी संपर्क साधावा. व्यापारी बँक / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा यासाठी नोडल बँका म्हणून कार्यान्वित राहतील. अग्रणी बँक आणि व्यापारी बँकांची प्रादेशिक कार्यालये / प्रशासकीय कार्यालये त्यांचे अधिनस्त बँकांना योजनेच्या मार्गदर्शक सुचना पाठविणेबाबत कार्यवाही करतील, बँक शाखेकडून विमा कंपनीस विहित मुदतीत विमा प्रस्ताव पाठविणेबाबत समन्वयाचे काम करतील आणि विम्याची संपूर्ण माहिती पीक विमा पोर्टलवर टाकण्याबाबत कार्यवाही करतील. या व्यतिरिक्त बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग वाढविणेसाठी विमा कंपनी विमा प्रतिनिधी / विमा मध्यस्थांचा वापर करतील.
२. कृषि विमा पोर्टलवर दर्शविलेल्या प्रपत्रात नोडल बँक / बँक शाखा घोषणापत्रे / प्रस्ताव विमा कंपनीस सादर करतील. त्यामध्ये विमा क्षेत्र घटक, विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता, शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित केलेले क्षेत्र, प्रवर्गानिहाय सहभागी शेतकरी संख्या (अल्प आणि अत्यल्प किंवा इतर) आणि इतर प्रवर्गातील शेतकरी संख्या (अ.जा./अ.ज./इतर) स्त्री / पुरुष, बँक खाते क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असेल.
३. ज्या शेतकऱ्यांचा विमा अर्जाचा तपशिल राष्ट्रीय विमा पोर्टलवर अपलोड केलेला असेल तेच शेतकरी विमा संरक्षणासाठी पात्र असतील आणि राज्य व केंद्र शासनाचे विमा हप्ता अनुदान त्यानुसारच अदा केले जाईल.

कर्जदार शेतकरी:

१. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनानुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकऱ्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यंत संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहिल (**सहपत्र - ५**). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातून वजा करण्यात येईल. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
२. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
३. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
४. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे

- शेतकरी वगळून जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
५. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे अथवा ज्या बँकेकडून पिक कर्ज घेतले आहे. त्या बँकेच्या शाखेमध्ये जमा करणे अपेक्षित आहे.
 ६. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
 ७. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
 ८. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जांमधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
 ९. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
 १०. जर शेतकऱ्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहिल.
 ११. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना, PM किसान, किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते असणे ही पूर्वअट आहे.
 १२. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोठ्या प्रमाणात शासनकीय निधी पुरविला जातो या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी सन २०२०-२१ पासून विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहिल. तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फळपिकांची ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
 १३. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा/ नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.

बिगर-कर्जदार शेतकरी (ऐच्छिक)

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी आपल्या विमा प्रस्तावाची आवेदन पत्रे भरून व्यापारी बँकांच्या स्थानिक शाखेत / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / विमा कंपनीच्या अधिकृत विमा प्रतिनिधी किंवा विमा मध्यस्थामार्फत विमा हप्ता रकमेसह सादर करतील.
२. योजनेत सहभागी होणारा शेतकरी विहित प्रपत्रातील विमा प्रस्ताव भरून व्यापारी बँकेच्या शाखेत/प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेत विमा हप्ता भरून सादर करेल. संबंधित शेतकऱ्यांना संबंधित बँकेत आपले बचत खाते उघडणे आवश्यक राहिल. बँकेतील अधिकारी, शेतकऱ्यांना आवेदनपत्रे भरणे व इतर बाबतीत सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. शेतकऱ्याचे विमा प्रस्ताव स्विकारताना त्यांनी विमा संरक्षित केलेली रक्कम व लागू होणारी विमा हप्ता रक्कम इत्यादी बाबी तपासून पाहण्याची जबाबदारी संबंधित बँकांची राहिल. बँकेची शाखा पिकवार व विहित प्रपत्रामधील पीक विमा प्रस्ताव / घोषणापत्र तयार करून विमा हप्ता रक्कमेसह अमलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना विहित कालावधीत पाठवेल.
३. भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या संस्था, विमा कंपनीने नियुक्त केलेले प्रतिनिधी शेतकऱ्यांकडून विमा हप्ता स्विकारतेवेळी शेतकऱ्यांचे पीकाखालील क्षेत्र, विमा संरक्षित रक्कम इत्यादी बाबत संबंधित भुमि अभिलेख दस्तऐवज तपासून पाहतील, त्याचप्रमाणे भाडेतत्वावर किंवा कुळाने असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्राची प्रत अभिलेखात जतन करतील. प्राधिकृत केलेल्या संस्था / विमा प्रतिनिधी जमा झालेल्या विमा हप्त्याची रक्कम व संकलित प्रस्ताव ७ दिवसात विमा कंपनीस पाठवतील. अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत त्यांचे बँक खाते असल्याबाबतची खातरजमा करतील व याचा तपशील संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.

४. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोठ्या प्रमाणात शासनकीय निधी पुरविला जातो या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी सन २०२०-२१ पासून विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहिल. तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फळपिकांची ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.

बिगर-कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग- थेट विमा कंपनी मार्फत:

१. योजनेत सहभागी होवू इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकरी शासनाने प्राधिकृत केलेल्या पीक विमा संकेतस्थळाद्वारे किंवा विमा कंपनीच्या संकेतस्थळाद्वारे योजनेत सहभागी होऊ शकतात. उपरोक्त पद्धतीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांजवळ योजनेत सहभागी झाल्याचा पुरावा उदा. अर्जाची झेरॉक्स किंवा विमा हप्ता भरल्याची पावती असणे बंधनकारक आहे. विमा प्रस्तावात भरलेली माहिती चुकीची असल्याचे निदर्शनास आल्यास शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता जप्त केला जाईल व शेतकऱ्यांस नुकसान भरपाई मिळणेचा अधिकार राहणार नाही.
२. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेत सहभागी होण्यासाठी सादर केलेला विमा प्रस्ताव अपूर्ण असल्यास / आवश्यक असणारे पुरावे व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत सादर न केल्यास / योग्य तो विमा हप्ता भरलेला नसल्यास प्रस्ताव स्विकारल्यापासून १ महिन्याच्या आत सदर प्रस्ताव परत करण्याचे अधिकार विमा कंपनीस आहेत. विमा कंपनीने प्रस्ताव नाकारल्यास विमा हप्त्याची संपूर्ण रक्कम संबंधित शेतकऱ्याला विमा कंपनीमार्फत परत दिली जाईल.
३. अधिसूचित पिकासाठी मंजूर केलेली सर्व कर्जे विहित कालावधीत विमा संरक्षित केली जातील याची सर्व बँकांनी दक्षता घेणे आवश्यक आहे.
४. नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर सादर केलेले सर्व विमा प्रस्ताव विमा कंपनीमार्फत नाकारण्यात येतील व सदर सर्व विमा प्रस्तावांचे दायित्व हे संबंधित बँकांचे राहिल त्यामुळे नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर कोणताही विमा प्रस्ताव स्विकारू नये. सर्व नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी जमा विमा हप्त्यासह योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांचा एकत्रित अहवाल विहित कालमर्यादेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. जर बँकेने विहित कालमर्यादेत विमा प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर केले नाही तर त्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित बँकेची राहिल.
५. बँकांच्या सर्व शाखा, सर्व नोडल बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) यादी व इतर आवश्यक माहिती जसे की, शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती / जमाती, पुरुष / स्त्री वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून सॉफ्ट कॉपीमध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करतील व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.
६. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती विमा कंपनी मध्यस्थ संस्थांकडून विहित प्रपत्रात प्राप्त करून घेतील. बँका / वित्तीय संस्था, विमा मध्यस्थ संस्था यांच्या माध्यमातून योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) माहिती प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विमा कंपनीची आहे व सदरची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यास संबंधित विमा कंपनीही बँकेस मदत करेल.
७. सर्व विमा कंपनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेली योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती तपासतील व योजनेअंतर्गत शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचा अंतिम विमा हप्ता मिळणेच्या १ महिना अगोदर विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.

१६) प्रचार, प्रसिध्दी व प्रशिक्षण :

१. सदर योजनेस क्षेत्रीय स्तरावर पुरेशी प्रसिध्दी देणे आवश्यक आहे. दृकश्राव्य माध्यम, राज्याचे कृषि विस्तार अधिकारी यांच्या सेवा यासाठी उपयोगात आणल्या जाव्यात. तसेच विमा हप्ता गोळा करणे, विमा प्रकरणांची छाननी करणे, इत्यादी कामे करणाऱ्या व्यक्तींना प्रशिक्षण देणेही आवश्यक आहे. अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेने याची व्यवस्था करावी.

योजनेसंबंधीची माहिती पुस्तिकांचे क्षेत्रीय स्तरावर वितरण करण्यात यावे. योजनेची मुख्य वैशिष्ट्ये दाखविणारा एक माहितीपट संबंधीत विमा कंपनीने तयार करून जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना दाखवावा.

२. शेतकऱ्यांमध्ये योजनेसंबंधी जागृती निर्माण करण्यासाठी व प्रशिक्षण देण्यासाठी एक खास कृती आराखडा संबंधीत विमा कंपनीने तयार करावा.
३. विमा कंपनीने एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्के रक्कम क्षेत्रीय पातळीवर योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीवर खर्च करावी व केलेल्या खर्चाचा तपशिल हंगामाच्या शेवटी राज्य व केंद्र शासनाला सादर करावा. सदर खर्च एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्याहून कमी असल्यास फरकाची रक्कम विमा कंपनीने केंद्र शासनाचे "तंत्रज्ञान निधी" मध्ये नोंदणीच्या अंतिम तारखेपासून तीन महीन्यांच्या आत जमा करावी.

१७) योजनेमध्ये निरनिराळ्या संस्थांच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:

पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेत केंद्र सरकार, राज्य शासनाकडील विविध विभाग तसेच विविध संस्थांचा म्हणजे, सहभागी शासकीय व खाजगी विमा कंपनी आणि विविध आर्थिक संस्था यांचा सहभाग राहिल. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या सुलभ आणि परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक संस्थेने त्यांना नेमुन दिलेले काम जास्तीत जास्त चांगल्या प्रकारे पार पाडणे बंधनकारक आहे.

क) केंद्र शासनाच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:

१. केंद्र शासनामार्फत पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी मार्गदर्शक सुचना जाहीर केल्या जातील. तसेच राज्य शासनाला जनजागृती / प्रसिध्दी करण्यासाठी समन्वय व मदत केली जाईल.
२. केंद्र शासनामार्फत वित्तीय संस्था / बँका यांना रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व नाबार्डद्वारे पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या वित्तीय बाबींच्या परिपुर्ततेसाठी मार्गदर्शक सुचना देण्यात येतील.
३. "राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल" चे व्यवस्थापन.
४. टेक्निकल सपोर्ट युनिट / केंद्रीय प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करणे व आवश्यक सेवा-सुविधा पुरविणे.
५. तांत्रिक सल्लागार समितीची स्थापना / पुनर्रचना.
६. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपन्यांना अदा करणे.
७. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
८. पुनर्रचित हवामानावर आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या अंमलबजावणीचे पर्यवेक्षण व आढावा घेतला जाईल तसेच पीक विमा हप्ता व इतर आवश्यक बाबींबाबत विमा कंपनीस सुचना देण्यात येतील. वेळोवेळी विमा कंपनीच्या कार्याचा आढावा घेऊन गरज असल्यास त्यामध्ये सुधारणा करणेबाबत सुचना देण्यात येतील.
९. राज्य शासन व इतर समभाग धारकांसाठी प्रशिक्षण / कार्यशाळा आयोजित करण्यात येईल.
१०. योजनेच्या तरतुदीबाबत मार्गदर्शन करणे तसेच नुकसान भरपाई निश्चित करतांना काही अडचणी आल्यास त्यावर निर्णय घेणे.
११. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये पारदर्शकता, सुप्रशासन आणणे आणि शेतकऱ्यांना विमा नुकसानभरपाई वेळेवर मिळावी यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सहाय्य, मार्गदर्शन आणि संसाधने उपलब्ध करून देणे.

ख) राज्य शासनाच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या

योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी राज्य शासन खालील कार्ये पार पाडेल.

१. योजनेची अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर राज्य शासनामार्फत योजना अंमलबजावणीसाठी निवडण्यात आलेल्याविमा कंपनीच्या सहाय्याने अधिसूचनेतील आवश्यक माहिती पिक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावी.
२. नुकसान भरपाई विहित कालावधीत निश्चित करण्यासाठी तसेच योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी सर्व यंत्रणा/संस्था/ शासकीय विभाग/समिती यांना आवश्यक ते निर्देश देणे.

४. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० टक्के रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पिक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत सर्वसाधारण वित्तीय नियम (जीएफआर) / प्रकरणातील दिशानिर्देशांची पूर्तता करून विमा कंपन्यांना अदा करणे.
 ५. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
 ६. राज्य शासनाने मृग व आंबिया बहारासाठी विमा हप्ता अनुदान अनुक्रमे पुढील वर्षाच्या ३१ मार्च व ३० सप्टेंबर पुर्वी देणे आवश्यक आहे. राज्य शासनाने देय दिनांका नंतर ३ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधी नंतर राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम अदा केली तर राज्य शासनास विलंब कालावधीसाठी १२ टक्के वार्षिक दराने दंडव्याज द्यावे लागेल.
 ७. विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.
 ८. पुनर्वित्त हवामानावर आधारित फळपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचा विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी राज्य शासनाच्या कृषि आणि इतर संबंधित विभागामार्फत मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती व प्रसिध्दी करण्यात येईल.
 ९. योजनेसाठीच्या एकुल तरतूदीपैकी किमान ३ टक्के तरतूद राज्य शासनाने प्रशासकिय खर्च, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट, प्रवासखर्च आणि आकस्मिक खर्चासाठी करावी.
- ग) **विमा कंपनीच्या भुमिका व जबाबदाऱ्या:**
१. विमा कंपनी ही राज्य शासन व इतर अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यातील दुवा म्हणून काम करेल.
 २. अधिसूचनेप्रमाणे आवश्यक बाबींची राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीला पुर्तता करेल.
 ३. या योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करणेबाबत कार्यवाही व नुकसान भरपाई शेतकऱ्याच्या बँक खात्यावर थेट अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहिल.
 ४. वेळापत्रकाप्रमाणे नुकसान भरपाई निश्चित करणे व अदा करणे.
 ५. आवश्यकतेप्रमाणे पुनर्विम्याचे प्रयोजन करण्यात यावे.
 ६. डाटाबेस - पिक उत्पन्न आणि हवामान घटक तसेच कृषि विम्याचा डाटाबेस तयार करणे.
 ७. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचा आढावा घेऊन परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आवश्यक सुचनांसह कृषि सहकार आणि किसान कल्याण मंत्रालय (केंद्र शासन) यांना सादर करणे.
 ८. हंगाम सुरु होण्यापूर्वी संबंधित विमा कंपनीने खाजगी विमा प्रतिनिधींची नियुक्ती लेखी स्वरूपात जाहीर करणे आवश्यक आहे.
 ९. सेवाशुल्क अंमलबजावणी यंत्रणांना देणे.
 १०. योजनेची पारदर्शक पध्दतीने प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथदर्शक प्रकल्प राबविण्यासाठी विमा कंपन्यांनी पुढाकार घ्यावा.
 ११. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागामध्ये किमान १० टक्के वाढ करण्याच्या दृष्टीने योजनेची माहिती शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी प्रयत्न करणे, त्यासाठी आवश्यक ते मनुष्यबळ व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देणे तसेच राज्य शासन व इतर संस्थांमध्ये जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी समन्वय साधणे.
 १२. केंद्र व राज्य शासनाने मागणी केल्याप्रमाणे मासिक प्रगति अहवाल / सांख्यिकी व इतर अनुषंगीक माहिती पुरवठा करणे.
 १३. अधिकृत बँका आणि प्रतिनिधी यांचेकडून विमा धारक शेतकऱ्यांची / लाभार्थ्यांची माहिती संकलित करून ती संकेतस्थळावर प्रसारित करणे.
 १४. विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या विहित कालावधीत योजनेसंदर्भातील विविध तक्रारींचे निवारण करण्यात यावे तसेच शेतकऱ्यांच्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनीच्या नियंत्रणाखाली डॉकेट सुविधेवर आधारित टोल फ्री नंबर उपलब्ध करून देण्यात यावा.
 १५. कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागासाठी स्वतः विमा कंपनीने कार्यवाही करावी त्यासाठी मध्यस्थ यांची नेमणूक करू नये.

१६. ज्या जिल्ह्यासाठी विमा कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या जिल्ह्यासाठी जिल्हा मुख्यालयी दुरध्वनी सुविधा असलेले कार्यालय सुरु करणे आवश्यक आहे. तसेच सदर जिल्हा कार्यालयात कृषि पदवीधारक प्रतिनिधीची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. ज्या जिल्ह्यात काम देण्यात आलेले आहे, त्या जिल्ह्यातील तालुका स्तरावर कार्यालयाची स्थापना करावी व कमीत कमी एका प्रतिनिधीची नेमणूक करावी. सदर कार्यालय व प्रतिनिधीचा तपशील कृषि विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात यावा. ज्या ठिकाणी काही तांत्रिक कारणास्तव विमा कंपनीस कार्यालय उघडण्यासाठी जागा उपलब्ध होऊ शकली नाही तेथे जिल्हा / तालुका कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयात विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीस जागा उपलब्ध करून दिली जाईल. सदरचे कार्यालय "फसल बीमा कार्यालय" म्हणून कार्यरत राहील.
१७. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यवेक्षक (Loss Assessor) याची नेमणूक करणे बंधनकारक राहिल.
१८. नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी पोर्टलवर अपलोड केलेले विमा प्रस्ताव आणि विमा हप्ता ऑनलाईन जमा केल्याचा तपशिलवार गोषवारा प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी विमा कंपन्यांची असेल.
१९. विमा कंपनीमार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करणेसाठी आधुनिक तंत्रज्ञान, रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इत्यादीचा वापर करण्यात यावा.
२०. पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीस्तव नोडल बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे, विमा हप्ता अनुदान शासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर, विमा कंपनीने ३ आठवड्यांमध्ये नुकसान भरपाई रक्कम निश्चित करून शेतकऱ्यांना अदा करणे आवश्यक आहे. अन्यथा, विमा कंपनीस १२ टक्के दराने विलंब शुल्कासहित नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांना अदा करावी लागेल.
२१. विमा कंपन्यांनी हंगामामध्ये नमुद केलेले टोल फ्री क्रमांकावर शेतकऱ्यांना संपर्क साधणे सुलभ व्हावे यासाठी टोल फ्री क्रमांकाची क्षमता वाढवून टोल फ्री क्रमांक दिना तक्रार कार्यरत राहील याची दक्षता घ्यावी. त्याचप्रमाणे, विहीत टोल फ्री क्रमांक व्यवस्थित कार्यान्वीत नसल्यास फोन, पत्र, ईमेलद्वारे प्राप्त शेतकऱ्यांच्या पीक नुकसानीबाबतच्या सूचना, तक्रारींची नोंद घेवून योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पुढील कार्यवाही संबंधीत विमा कंपनीने करणे आवश्यक राहील.
२२. विमा कंपन्या या वित्तीय संस्थांना सहभागी शेतकऱ्यांची सविस्तर माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यासाठी मदत करतील. या व्यतिरिक्त इतर कोणतेही प्रारूप / संकेतस्थळ / सुविधा इ. योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती गोळा करण्यासाठी विमा कंपन्यांना वापरता येणार नाही.
२३. विमा कंपनी मार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पिकांच्या क्षेत्राचा तपशील व नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी राज्य शासनाच्या समन्वयाने आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणे विमा कंपनीस बंधनकारक आहे. विमा कंपनी मार्फत नुकसान भरपाई निश्चित करताना रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इ. चा वापर करण्यासाठी सुयोग्य एजन्सी नेमण्यासारखी आवश्यक ती मदत राज्य शासन करेल. प्रभावी संनियंत्रण आणि ग्राउंड ट्रुथिंग होण्यासाठी हे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापरामध्ये विमा कंपन्यांनी सक्रिय सहभाग घेणे अपेक्षित आहे.
२४. पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेत सहभागी विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रमाण कमीत कमी १० टक्के वाढविणेबाबत त्या विभागात सर्वात कमी विमा हप्ता दराने निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीची जबाबदारी राहील.
२५. विमा कंपन्यांनी योजनेच्या जाहिरातीसाठी, जागरुकता निर्माण करण्यासाठी आणि क्षमता विकासासाठी पुरेसे आणि वचनबद्ध मनुष्यबळ निर्माण करणे आवश्यक आहे. याबाबतचे सविस्तर नियोजन हंगाम सुरु होण्यापुर्वी कंपनीने केंद्र व राज्य शासनाला सादर करणे आवश्यक आहे.
२६. विमा कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या कर्जदार व विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा अर्ज जर अपूर्ण असेल, आवश्यक प्रमाणपत्राची प्रत जोडली नसेल, आधार नंबर किंवा आधार नोंदणी क्रमांक/ पोचपावती किंवा विमा हप्ता भरला नसेल तर सदर अर्ज अनुक्रमे १५ दिवस किंवा १ महिन्याच्या आत स्वीकारणे अथवा फेटाळण्याचा अधिकार विमा कंपन्यांना राहील. अर्ज फेटाळला गेल्यास विमा कंपनी सदर शेतकऱ्याचा भरलेला संपूर्ण विमा हप्ता परत करेल.

घ) बँका/वित्तीय संस्थांच्या जबाबदाऱ्या :

१. भारतीय रिझर्व्ह बँक आणि राष्ट्रीय कृषि व ग्रामिण विकास बँक (NABARD) यांच्या नियमात बसणाऱ्या व शेतकऱ्यांना हंगामी पिक कर्ज वितरण करणाऱ्या सर्व बँका व संस्था या योजनेत वित्तीय संस्था म्हणून मानल्या जातील.

२. पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेअंतर्गत, सहकारी बँकांच्या बाबतीत प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील व व्यापारी बँका तसेच ग्रामीण बँकांच्या बाबतीत सदर बँकेची प्रत्येक शाखा ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील.
३. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी योजनेच्या अनुषंगाने त्यांना प्राप्त झालेल्या सर्व मार्गदर्शक सुचना, शासन निर्णय इ. त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व शाखांना पाठविणे आवश्यक आहे.
४. व्यापारी बँकांची तसेच ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी कर्ज मंजूर करताना त्यांच्या विमा हप्ता रकमेसाठी जादा कर्ज मंजूर करणेबाबत आपल्या अधिनस्त सर्व बँकांना सुचना द्याव्यात.
५. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सर्व बँकांनी योग्य ते मार्गदर्शन व मदत करणे आवश्यक आहे. जसे, शेतकऱ्यांचे बँकेत खाते उघडणे, योग्य तो विमा हप्ता घेवून त्यांना विमा प्रस्ताव भरण्यास मदत करणे व त्याबाबतचे अहवाल अद्ययावत करणे इ.
६. सर्व बँका / वित्तिय संस्थांनी अर्जदार शेतकऱ्यांचा तपशिल इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीनेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे. त्यादृष्टीने सर्व बँका / वित्तिय संस्थांनी सीबीएस इंटरग्रेशन करून घेणे गरजेचे आहे, जेणेकरून माहितीचे तात्काळ आदान-प्रदान शक्य होईल.
७. सर्व नोडल बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा जमा विमा हप्ता रक्कम, विमा प्रस्ताव व अनुषंगिक माहिती विहित मुदतीत स्वतंत्रपणे संबंधित विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे.
८. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
९. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस अगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
१०. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे शेतकरी व जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
११. सर्व अग्रणी बँका / नोडल बँकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील अधिसूचित पिकांसाठी घेतलेली सर्व कर्जे व कर्जदार शेतकरी योजनेअंतर्गत विमा संरक्षित केले जातील व एकही कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी व त्याबाबतच्या सुचना बँकांनी आपल्या अधिनस्त सर्व शाखांना देण्यात याव्यात. संबंधित बँकांच्या त्रुटीमुळे / दिरंगाईमुळे / हलगर्जीपणामुळे काही कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण न मिळाल्यास व त्या हंगामात नुकसान भरपाई मंजूर झाल्यास विमा संरक्षित न झालेल्या सर्व शेतकऱ्यांना मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी सर्वस्वी त्या बँकेची / शाखेची राहिल.
१२. घोषणापत्र / प्रस्ताव आणि विमा हप्ता विमा कंपनीला बँकेमार्फत/ प्राथमिक कृषि पत पुरवठा संस्था यांच्याकडून विहित मुदतीनंतर जमा झाला तर ते तात्काळ नाकारले जातील व अशा कोणत्याही घोषणापत्राबाबत संबंधित बँक जबाबदार राहिल. त्यानुसार विहित मुदतीनंतर राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अर्ज दाखल करण्याची सुविधा बंद केली जाईल. तथापि या संबंधी काही तक्रारी उदभवल्यास त्यांचे निराकरण विहित तक्रार निवारण समितीच्या कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल.
१३. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रकमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
१४. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका व ग्रामीण बँकांच्या सर्व शाखांनी पिकवार व अधिसूचित क्षेत्रवार पिक विमा प्रस्ताव विहित विवरण पत्रात (बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी वेगळे) भरून विमा हप्ता रकमेसह विहित वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे अत्यंत आवश्यक आहे.

१५. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा / नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह विमा कंपनीस पाठवतील.
१६. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी शेतकरीनिहाय पिक विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता जमा केल्याचा तपशिल (NEFT/RTGS/UTR) राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर ऑनलाईन अपलोड करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्व प्रस्तावांचा गोष्टवारा विहित वेळेत विमा कंपनीलाही पाठवणे आवश्यक आहे.
१७. सर्व बँकांनी योजनेअंतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये संबंधित विमा कंपनीमार्फत मंजूर झालेली नुकसान भरपाई रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने नुकसान भरपाईची रक्कम विहित वेळेत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा केली नाही तर संबंधित बँकेने व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर जमा करणे बंधनकारक राहील.
१८. नोडल बँक / प्रशासकीय कार्यालये योजनेत भाग घेणाऱ्या शेतकऱ्यांची अनुषंगिक माहिती शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, अचुक बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भुधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती जमाती, महीला शेतकरी अशी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून Soft Copy मध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करेल.
१९. संबंधित विमा कंपनी बँकेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाले नंतर ते तपासून बँकेला पोहच देईल. संबंधित बँक आपलेकडे उपलब्ध असलेल्या दस्तऐवजावरून सदर विमा प्रस्तावाची पुनर्तपासणी करेल व यामध्ये काही दुरुस्ती आढळल्यास १५ दिवसांचे आत विमा कंपनीच्या निदर्शनास आणेल अन्यथा विमा कंपनीने पोहच दिलेले विमा प्रस्ताव अंतीम समजून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल व भविष्यात त्यामधील कोणतेही बदल स्वीकारले जाणार नाहीत.
२०. संबंधित बँकेने नुकसान भरपाई मिळालेल्या शेतकऱ्यांची यादी नोटीस बोर्डावर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली नुकसान भरपाई रक्कम सर्व शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा केले असल्याचे प्रमाणपत्र विमा कंपनीस पाठविणे आवश्यक आहे. तसेच नुकसान भरपाई पात्र शेतकऱ्यांची यादी विमा कंपनीच्या सहाय्याने पिक विमा पोर्टलवर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे.
२१. सर्व बँकांना विमा प्रस्तावाशी संबंधित असलेले सर्व दस्तऐवज संबंधित विमा कंपनीस तपासणीसाठी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून द्यावे लागतील.
२२. बँकेने कोणताही शेतकरी योजनेच्या लाभपासून वंचित राहणार नाही याची खात्री करावी जर एखादा शेतकरी वित्तीय संस्थेच्या चुकीमुळे योजनेच्या लाभपासून वंचित राहीला तर सदर शेतकऱ्याला देय असणारी नुकसान भरपाई अदा करणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहील.
२३. शेतकऱ्याची पूर्ण अर्ज भरण्याची जबाबदारी ही बँकेच्या शाखेची राहिल. जर एखादया शेतकऱ्याला अर्ज भरता येत नसेल तर सदर अर्ज शेतकऱ्यांच्या वतीने भरण्याची जबाबदारी बँकेच्या शाखेची राहिल, जेणेकरून पिक विमा योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारा एकही शेतकरी पिक विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही.
२४. प्रतिकूल हवामानामुळे ज्या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता संबंधित हवामान घटकाची अधिसूचना जारी होण्याच्या आत जमा झाला असेल / बँक खात्यातून वर्ग केलेला असेल त्यांनाच पात्र समजले जाईल. सबब बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता पीक कर्ज मंजूरी/किसान क्रेडीट कार्डचे नुतनीकरण केल्यापासून १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीकडे देणे बंधनकारक आहे, अन्यथा अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत संभाव्य नुकसानभरपाईची सम्पूर्ण जबाबदारी संबंधित बँकेची राहील. अशी परिस्थिती उद्भवू नये यासाठी बँकांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेपूर्वी किमान एक महिना आधीच कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विमा कंपनीकडे जमा करावा आणि त्यानंतर मंजूर केलेल्या कर्जखात्यांच्या बाबतीत दररोज विमा हप्ता जमा करावा.
२५. बँकांना जमा विमा हप्त्याचे ४ टक्के सेवा शुल्क देण्यात येते. त्यासाठी विगर कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा प्रस्ताव सादर करण्याबाबतीत बँकांनी आवश्यक ते सर्व सहकार्य करावयाचे आहे.
२६. बँकांनी कर्जदार व विगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सादर करताना शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार कार्डशी सलग्न करणे अनिवार्य आहे. या बाबतच्या आवश्यक त्या कागदपत्राची तपासणी संबंधित बँकांनी करावयाची आहे.

२७. बँक / नोडल बँक यांचेकडून संबंधित विमा कंपनीस विमा घोषणापत्रे (Declaration) पाठविण्यास विलंब झाल्यास बँकेला द्यावयाच्या सेवा शुल्कामध्ये कपात करण्यात येईल.
२८. बँकांनी कर्जदार शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे कर्जदार शेतकरी वगळून जे सहभागी होऊ इच्छितात अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
२९. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी बँकेने त्यांच्या बँकेचे फॉर्म तयार करून शेतकऱ्यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.
३०. जे कर्जदार शेतकरी स्वतः च्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे हे बँकांना बंधनकारक आहे. जर बँकांनी सदर शेतकऱ्यांना सहभागी करून नाही घेतले तर त्यांना द्यावे लागणारे नुकसान भरपाईची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँक शाखेची राहिल.
३१. बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांना अर्ज भरणे बाबत सहकार्य करावे.
३२. कर्जदार शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांना देणे आवश्यक आहे.
३३. शेतकऱ्यांनी दिलेले घोषणापत्र बँकांनी भौतिक व डिजिटल स्वरूपात जतन करणे आवश्यक आहे. शेतकऱ्यांकडून जमा केलेले संबंधित फॉर्म हे भविष्यामध्ये योजनेत शेतकऱ्यांमार्फत काही तक्रारी आल्यास पुरावे म्हणून वापरता येतील.
३४. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे. जर बँकांनी सदर संदर्भात नोंद करताना काही त्रुटी आढळल्या तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँकेच्या शाखेचे राहिल.
३५. जर शेतकऱ्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास बँकांनी संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास तशी शेतकऱ्यांकडून संमती घेणे आवश्यक राहिल. याबाबतीत किसान क्रेडिट कार्ड नूतनीकरण करण्याच्या अर्जामध्ये एखादा मुद्दा बँका समावेश करू शकतात, त्याचबरोबर योजनेत सहभागी न होणे बाबतचे घोषणापत्र संबंधित शेतकऱ्याला देण्यास सांगणे आवश्यक आहे. जोपर्यंत शेतकरी स्वतः च्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देत नाही तोपर्यंत संबंधित बँकेने शेतकऱ्याला योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे बंधनकारक राहिल.
३६. बँकांनी प्रधानमंत्री पिक विमा योजना पोर्टल किसान क्रेडिट कार्ड पोर्टल वरती शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी होण्याचे अथवा न होण्याबाबत घोषणापत्र दिले आहे असे नमूद करणे आवश्यक राहिल.
३७. शेतकऱ्याने योजनेमध्ये सहभागी न होण्याचे घोषणा पत्र देऊन सुद्धा जर बँकेने नजर चुकीने सदर शेतकऱ्याचा विमा हप्ता वजा करून विमा कंपनीस पाठविल्याचे निदर्शनास आले तर बँकेने विमा हप्त्याची रक्कम शेतकऱ्याच्या बँक खात्यात परत जमा करणे आवश्यक आहे. जर अशा प्रकरणी विमा कंपनी कडून विमा नुकसान भरपाईची रक्कम प्राप्त झाली असेल तर सदरची नुकसान भरपाईची रक्कम ३० दिवसांच्या आत विमा कंपनीस परत करावयाची आहे.
३८. बँकांच्या दृष्टीने विचार करता जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांचा सहभाग नोंदवण्यासाठी बँकांनी शेतकऱ्यांना योजनेसंदर्भात माहिती देऊन त्यांना सहभाग नोंदवण्यासाठी प्रेरित करणे योजनेच्या दृष्टीने फायद्याचे आहे. बँका यासंदर्भात मोहीम हाती घेऊ शकतात यामध्ये संबंधित विमा कंपनी व राज्य शासनाचे कृषी विभाग यांची मदत घेऊन जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचण्याचा प्रयत्न करतील.
३९. बँकांनी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी होणे बाबत किंवा किसान क्रेडिट कार्ड खाते काढण्यासंदर्भात बँक स्तरावरून आवश्यक ती मदत देणे बंधनकारक आहे.

च) कर्ज पुरवठा करणारी बँक/वित्तीय संस्था

१. पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे
२. शेतकऱ्यांना विहीत प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विविध कागदपत्र संकलित करणे.
३. विमा नोंदणी सुरु होण्यापूर्वी सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करून घेणे.

४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची स्वतंत्र प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे.
५. विमा कंपनी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधी आणि जिल्हास्तरीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येणाऱ्या छाननी / पडताळणीसाठी विमा पॉलिसी प्रस्ताव व इतर आवश्यक कागदपत्रांचे जतन करावे.
६. आपल्या कार्यक्षेत्रामधील नोडल बँक आणि त्याअंतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या इतर बँकाच्या कार्यालयामधील संबंधित अभिलेख व नोंदी या विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.
७. विमा संरक्षण घेणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची क्षेत्र व पिकांसंबंधी आकडेवारीची नोंद ठेवणे.
८. पोर्टलवर विमा प्रस्ताव अपलोड करण्याच्या अंतिम तारखेपासून १५ दिवसांच्या आत आणि विमा कंपनीने मागणी केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत विमा प्रस्तावांची माहिती संकलित व प्रमाणित करून देणे.
९. विमा नोंदणीची मुदत संपण्यापुर्वी शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता कपात करून घेणे व ती रक्कम संबंधित विमा कंपनीला थेट इलेक्ट्रॉनिक प्रणालीद्वारे हस्तांतरीत करणे.
१०. विमा कंपनीकडून प्राप्त विमा नुकसानभरपाई रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे व जी रक्कम अदा होऊ शकली नाही ती रक्कम प्राप्त झाल्यापासून १० कार्यालयीन दिवसांच्या आत कारणांसह संबंधित विमा कंपनीला परत करणे व त्याची माहिती केंद्र व राज्य शासनाला कळवणे.
११. प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये बँकेच्या शाखा या अंतिम सेवा केंद्रे मानण्यात आलेल्या आहेत. सबब सर्व कर्जदार शेतकरी आणि इच्छुक बिगर कर्जदार शेतकरी यांची पिक विमा नोंदणी करून घेणे ही सर्व बँक शाखांची जबाबदारी आहे. यामध्ये हलगर्ज अथवा चुकीची माहिती देण्यात आल्यास संबंधित बँक/बँक शाखा/प्राथमिक सेवा संस्था अशा चुकांमुळे देय फळपिक विमा दाव्यांना जबाबदार असतील.

छ) जनसुविधा केंद्र - आपले सरकार केंद्र (सीएससी- एसपीडी)

१. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची नोंदणी जनसुविधा केंद्रमार्फत सुनिश्चित करणे.
२. गाव पातळी वरील कर्मचारी यांना पिक विमा सहभाग वाढविण्यासाठी पोर्टलद्वारे अथवा जिल्हा पातळीवर काम करणाऱ्या संबंधित पिक विमा कंपनीद्वारे पिक विम्याविषयी प्रशिक्षण देणे.
३. जनसुविधा केंद्रमार्फत शेतकऱ्यांकडून जमा केलेली विमा हप्त्याची रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडे शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांच्या आत ऑनलाईन जमा करणे.
४. जनसुविधा केंद्रामध्ये जमा झालेल्या विमा हप्त्यांचा अहवाल व शेतकरी सहभागाच्या गोषवा-यासह संबंधित विमा कंपन्यांना दररोज सादर करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली शेतकरी सहभागाची माहिती आणि संबंधित विमा कंपनीला अदा केलेली विमा हप्ता रक्कम यांची पडताळणी विमा नोंदणीची अंतिम मुदत संपल्यावर ७ दिवसांच्या आत करणे.
६. हंगामासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या प्रती शेतकरी सेवाशुल्काच्या दरानुसार सेवा शुल्काचे देयक संबंधित विमा कंपनी कडे पुढील महिन्यातील १० तारखेस अथवा त्यापुर्वी सादर करणे.
७. विमाधारक शेतकऱ्यांच्या तक्रार निवारण करणेसाठी व विमा पश्चात सेवा सुनिश्चित करणे.
८. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली वैयक्तिक शेतकऱ्यांची माहिती व सदर केलेली कागदपत्रे यामध्ये त्रुटी अथवा चुका आढळून आल्यास संबंधित सेवा केंद्र जबाबदार असेल व अशा चुकांमुळे देय पिक विमा दाव्यांना जबाबदार राहिल.
९. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही याची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करणे.

ज) जन-सुविधा केंद्रा वरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज)

१. शेतकरी विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजने बाबत शिक्षित करणे व योजनेची वैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
२. विमाकंपनी / राज्यशासना मार्फत योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी देण्यात आलेल्या जाहीराती, प्रचार साहित्य, बॅनर, पोस्टर, पत्रके इ. शेतकऱ्यां पर्यंत पोहचवण्यासाठी कार्यक्षेत्रामध्ये ठळकपणे प्रसिद्ध करणे.
३. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात आवश्यक कागदपत्रासह स्विकारणे व ऑनलाईन भरून घेणे.
४. अंमलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपनीने मार्गदर्शक सुचनेच्या तरतुदीनुसार शेतकरी विमा हप्ता जमा करणे.

५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टल वर बिगर कर्जदार शेतक-यांची माहिती मोबाईल नंबरसह योग्य तपशिल आवश्यक कागदपत्रासह अदयावत करणे व निश्चित कालावधीत जनसुविधा केंद्रामार्फत विमा हप्ता रक्कम जमा करणे. बिगर कर्जदार शेतक-यांचे पिक विमा प्रस्ताव भरतांना योग्य ती काळजी घेणे व जोडलेल्या कागदपत्राचा प्रस्तावाशी ताळमेळ घालणे.
६. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायद्यापासून वंचित राहणार नाही याची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (व्हिएलईज) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायद्यापासून शेतकरी वंचित राहील्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
७. विमा धारक शेतक-यांना विमा पश्चात सेवा देणे तसेच पिक विमा दाव्यांची सुचना अथवा या संबंधीत तक्रारी असल्यास त्याबाबतची सुविधा निर्माण करणे.
८. जनसुविधा केंद्र शेतक-यांच्या वतीने विमा अर्ज भरतांना विमा प्रस्तावासाठी आवश्यक / गरजेची सर्व कागदपत्रे अपलोड करेल. आवश्यक कागदपत्रांशिवाय असलेले अर्ज विमा नुकसान भरपाईसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत व कागदपत्रांतील त्रुटींसाठी जनसुविधा केंद्राचे चालक जबाबदार असतील.
९. जन सुविधा केंद्रामार्फत विमा अर्ज दाखल करण्यासाठी शेतक-यांनी संबंधीत जनसुविधा केंद्र / विशेष हेतू वाहन यांना कोणतेही शुल्क / फी अदा करणे आवश्यक नाही.

झ) अ.क्र. "छ" व "ज" साठी

योजना अंमलबजावणीत काही जिल्ह्यात बनावट नोंदणी पावत्या आढळून येतात. याला आळा घालण्यासाठी तांत्रिक उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. आहेत. तरीसुद्धा बनावट पावत्याद्वारे नुकसान भरपाई दावे काही प्रमाणात करण्यात प्राप्त होतात. याबाबत आपले सरकार केंद्र चालकाकडून फसवणूक केल्याबाबत तक्रारीसुद्धा प्राप्त होतात. आपले सरकार केंद्र चालकाकडून चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिगणना व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी करतांना आपले सरकार केंद्र चालकांनी शेतकरी सादर करत असलेले नोंदणी अर्ज नुकसान भरपाई अदायगी किंवा दोन वर्षे या पैकी जे नंतर असेल तोपर्यंत स्वतः जवळ सांभाळून ठेवणे बंधनकारक करण्यात येत आहे.

त) विमा प्रतिनिधीच्या भूमिका व जबाबदारी

१. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतक-यांना मार्गदर्शन करणे.
२. शेतक-यांना विहित प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांचे आधार क्रमांक आणि मोबाईल क्रमांकासह विविध कागदपत्र संकलीत करणे.
३. पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार विमा कंपनीचा प्रतिनिधी म्हणून विमा हप्ता गोळा करणे आणि त्याची पावती देणे.
४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांची प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे. अशा प्रकारे वेळेत माहिती सादर केलेले व विमा हप्ता रक्कम राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत ईलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने जमा केलेले अर्जच विमा संरक्षणास पात्र असतील.
५. संबंधीत विमा प्रतिनिधींनी योजनेत सहभागी झालेला शेतकरी योजनेतील लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. विमा प्रतिनिधीच्या त्रुटीमुळे/ दिरंगाईमुळे/हलगर्जीपणामुळे या योजनेच्या लाभापासून योजनेत सहभागी शेतकरी वंचित राहील्यास या संबंधात काही नुकसान भरपाई द्यावयाची झाल्यास संबंधीत विमा कंपनीची जबाबदारी राहिल. विमा प्रतिनिधीच्या सेवेमध्ये काही त्रुटी/चुका आढळल्यास त्यावर प्रशासकीय / कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

थ) विमाधारक शेतक-यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

कर्जदार शेतक-यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. कर्जदार शेतक-यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्वावर कार्यरत आहे.
२. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतक-यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर

- देणे अपेक्षित आहे. (सहपत्र-५) योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
३. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये पीककर्ज खाते /किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे तिथे जमा करणे अपेक्षित आहे.
 ४. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
 ५. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
 ६. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
 ७. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
 ८. जर शेतकऱ्याचे पीककर्ज खाते/किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहील.
 ९. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना, PM किसान, किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते असणे ही पूर्वअट आहे.
 १०. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सुचनांनुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकऱ्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरिता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यंत संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करणेबाबत कळविणे आवश्यक राहील (सहपत्र-५). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पद्धतीने कर्जखात्यातून वजा करण्यात येईल.
 ११. कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सुध्दा योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वीच स्विकारले जातील.
 १२. सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या आत संबंधित बँकेकडे आपले आधार कार्ड व मोबाईल क्रमांक सादर अथवा प्रत्यक्ष ई-केवायसी करणे बंधनकारक आहे. सर्व बँकांनी आधार कायदानुसार प्रत्येक कर्ज खात्यासाठी संबंधित शेतकऱ्याचा आधार क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे.
 १३. विमा प्रस्ताव पुर्वनिश्चित तारखेपर्यंतच स्विकारले जातात. सबब सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी आपल्या बँकेकडे चौकशी करून विमा प्रस्ताव दाखल झाल्याची खात्री करून घेणे आवश्यक आहे.
 १४. स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे (गारपीट)पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची माहिती ४८ तासांच्या आत संबंधित बँक /वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
 १५. कर्जदार शेतकऱ्यांनी एकाच जमीनीवर विविध बँकांकडून कर्ज घेणे, एकाहुन अधिक बँकांकडून विमा प्रस्ताव दाखल करणे अथवा बिगर कर्जदार म्हणूनदेखील त्याच पिकाचा विमा हप्ता भरणे असे प्रकार करू नयेत. असे आढळल्यास विमा संरक्षण नाकारले जाऊन विमा हप्ता जप्त करण्यात येईल तसेच योग्य प्रशासकीय कार्यवही देखील करण्यात येईल.

बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या:

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी जवळच्या प्राधिकृत बँका / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / संबंधित विमा कंपनीची कार्यालये किंवा विमा प्रतिनिधींशी संपर्क साधून विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह तसेच आवश्यक त्या कागद पत्रासह विहित वेळेत सादर करावीत.

२. अर्जदाराने आपल्या अर्जासोबत आधार कार्ड/आधार नोंदणीची प्रत, ७/१२ उतारा, फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो, भाडेपट्टा करार असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्र, आणि बँक पासबुकाची प्रत सादर करून प्रत्यक्ष ईलेक्ट्रॉनिक साक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
३. आपले सरकार सेवा केंद्रांद्वारे नोंदणी करणा-या शेतकऱ्यांनी प्रस्तावासोबत आपला मोबाईल क्रमांक नमूद करून आधार क्रमांकाचे स्वयंसाक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
४. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी संबंधित बँकेत स्वतःच्या नावे खाते उघडणे आवश्यक आहे.
५. शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्तावामध्ये आपल्या जमिनीचा सर्व्हे नं. नमूद करावा.
६. शेतकऱ्यांनी धारण केलेल्या जमिनीचा पुरावा म्हणून ७/१२ उतारा तसेच शेतात अधिसूचित पीक असलेबाबत स्वयंघोषणा पत्र विमा प्रस्तावा सोबत देणे आवश्यक आहे. या योजनेतर्गत नवीन लागवड / फळधारणेसाठी आवश्यक वाढ न झालेल्या क्षेत्राचे अर्ज विमा संरक्षणाकरीता प्राप्त होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. तर काही फळपिकांसाठी मृग व आंबिया या दोनही बहारासाठी एकाच क्षेत्रावर विमा संरक्षणासाठी अर्ज भरण्यात येत आहेत. या अनुषंगाने **सहपत्र - ४ च्या नमुन्यात** सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे स्वयंघोषणापत्र विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडणे आवश्यक राहिल.
७. बिगर कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणासाठी वेब पोर्टलद्वारे थेट अर्ज भरू शकतील. त्यासाठी पिक विमा पोर्टलवर (www.pmfby.gov.in) शेतकऱ्यांसाठी ऑनलाईन अर्ज उपलब्ध करून दिलेला आहे. विमा हप्त्याची रक्कम ही पेमेंट गेटवे द्वारे ऑनलाईन भरावयाची आहे. अर्ज सदरच्या प्रणालीवर पूर्ण भरल्यानंतर विशेष ओळख क्रमांकासह पोचपावती मिळेल. तसेच शेतकऱ्यांच्या नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबर वर ही एसएमएस द्वारा सूचित केले जाईल.
८. तथापि बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी स्वतःचे अर्ज संबंधित विमा कंपनीला किंवा पिक विमा पोर्टल द्वारे सादर करतांना त्यांच्याकडे संबंधित विमा संरक्षित पिक तेवढ्या क्षेत्रावर असणे आवश्यक आहे तसेच त्यासंदर्भात राज्यस्तरीय समितीने ठरवून दिलेले कागदोपत्री पुरावे आणि आधार क्रमांक / आधार नोंदणी क्रमांक सादर करणे आवश्यक आहे. विमा प्रस्तावत नमूद करण्यात आलेली माहिती चुकीची अथवा अयोग्य असल्याचे नंतरच्या काळात केव्हाही आढळल्यास संबंधित शेतकरी विमा हप्त्याची रक्कम आणि दाव्याचा (लागू असल्यास) हक्क गमावतील.
९. अर्ज भरतांना चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिगणना व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी केल्यानंतर शेतकऱ्यांनी सादर केलेल्या प्रोजेक्ट फॉर्म (नोंदणी अर्ज) ची पोच पावतीवरून पिक विमा योजनेच्या पोर्टलवर जाऊन सहभागाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शेतकऱ्यांच्या पोच पावतीवर केंद्र शासनाने बारकोड अथवा Farmers ID ची सुविधा देण्यात आली आहे. सदर पडताळणीमध्ये काही त्रुटी आढळून आल्यास शेतकऱ्याने ३० दिवसांच्या आत संबंधित आपले सरकार सेवा केंद्र / विमा कंपनी / कृषि विभाग यांचेकडे लेखी हरकत नोंदविणे बंधनकारक आहे.
१०. शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यासाठी बँकामध्ये होणारी गर्दी टाळता यावी व शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यास सुलभता यावी म्हणून मागील खरीप हंगामापासून पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचे अर्ज / विमा हप्ता Common Service Centre (CSC) मार्फत ऑनलाईन पद्धतीने स्विकारण्यात येत आहेत.

याकरिता राज्यात सी.एस.सी. ई. गव्हर्नर्स सर्व्हिसेस इंडिया लिमिटेड द्वारे कार्यान्वीत "आपले सरकार सेवा केंद्र" (डिजीटल सेवा केंद्र) सुविधा शेतकऱ्यांना प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेचे अर्ज भरण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आले आहेत. राज्यात कार्यान्वीत आपले सरकार प्राधिकृत सेवा केंद्र, कृषि विभागाने नियुक्त केलेल्या विमा कंपनीच्या वतीने शेतकऱ्यांचे पिक विमा अर्ज भरण्यास मदत करतील व विमा हप्ता स्विकारतील या करिता प्राधिकृत आपले सरकार सेवा केंद्राचे चालक विमा योजनाचे अर्ज ऑन लाईन पद्धतीने भरतील. विमा अर्जा करिता आवश्यक कागदपत्रे जसे की, ७/१२ उतारा, आधार कार्ड, बँकखात्याचे तपशिल इत्यादी अर्जास ऑन लाईन पद्धतीने जोडतील. शेतकऱ्यांना विमा अर्जाची प्रत, पोहोच उपलब्ध करून देतील. त्यादृष्टीने संबंधित विमा कंपन्यांनी CSC मार्फत करार करणे बंधनकारक आहे. यासंदर्भात कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचेस्तरावरून कळविण्यात येणा-या सूचना बंधनकारक राहतील.

११. "आधार" या ओळखपत्राच्या वापरातून शासनामार्फत देण्यात येणा-या सेवा, सुविधा, लाभ व अनुदेय वितरण लाभाध्याना करण्याच्या प्रक्रियेत सुलभता, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणून योजनेचा लाभ थेट शेतक-यांना देण्याकरिता, केंद्र शासनाच्या दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१७ चे राजपत्रान्वये खरीप हंगाम २०१७ पासून सदर योजनेअंतर्गत सहभागी होणाऱ्या सर्व कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतक-यांना आधार कार्ड प्रमाणिकरण करणे अनिवार्य केले आहे.

योजनेत सहभागासाठी शेतकऱ्यांचे आधारकार्ड सक्तीचे करण्यात आले असल्यामुळे सर्व बँकांनी आपल्या शेतक-यांचे आधार क्रमांक प्राप्त करणे आवश्यक आहे. सदर बाब बँकेमार्फत तसेच विमा कंपन्या व विमा मध्यस्थांमार्फत नोंदणी करणा-या बिगर कर्जदार शेतक-यांनाही लागू राहिल. आधारकार्ड उपलब्ध नसल्यास पिक विमा योजनेत सहभागासाठी आधार नोंदणी करून त्याचा पुरावा सदर करणे आवश्यक आहे.

सर्व बँकांनी आधार कायद्याच्या अधिसूचनेनुसार व्याजदर सवलत योजनेखाली पीक कर्ज / किसान क्रेडीट कार्ड मंजूर करतांना आधार / आधार नोंदणी क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे. जेणेकरून पुनर्चित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेत आधार शिवाय कर्जदार शेतकरी सहभागी होण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. संबंधित बँक शाखांनी अशा खातेदारांचा वेळोवेळी आढावा घेणे आवश्यक आहे.

१८. निधी वितरणासाठी संगणकीय प्रणालीचा वापर

विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंक सिस्टीमचा वापर करण्याचा राज्य शासन प्रयत्न करेल.

बँका, सीएससी आणि विमा एजंटाना विमा हप्त्याचा भरणा राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलच्या पेमेंट-गेटवे (पे-जीओवी) च्या माध्यमातून किंवा आरटीजीएस / एनईएफटी द्वारे विमा कंपनीला करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विहित कालमर्यादेत सदर भरण्याचा तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे अनिवार्य राहिल. विमा कंपन्यांचे बँक तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवरच उपलब्ध केले जातील. त्यानुसार, विमा कंपन्या, बँक शाखा, सीएससी आणि विमा एजंटससह सर्व भागधारकांनी या उद्देशासाठी समर्पित बँक खाती अनिवार्यपणे राखून ठेवली पाहिजेत. बँकर्स चेक / डिमांड ड्राफ्टच्या स्वरूपात कोणत्याही प्रेषणाची / आर्थिक व्यवहाराची परवानगी नाही.

१९. सेवाशुल्क:

- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्याकडून जमा केलेल्या विमा हप्त्याच्या ४ टक्के रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडून बँक सेवा शुल्क म्हणून बँकाना परस्पर देय होईल. पोर्टलवरील आकडेवारी निश्चित झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीने सदर रक्कम अदा करावी.
- विमा प्रतिनिधींना विमा कंपनीने निश्चित केलेल्या दराने कमिशन दिले जाईल. तथापि, सदरचे कमिशन हे विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या मर्यादेच्या आत असेल.
- विमा कंपनीकडून सेवा शुल्क अदा करण्यास विलंब झाल्यास वार्षिक १२ टक्के व्याज देय राहिल.
- ज्या विमा प्रस्तावांच्या बाबतीत अपूर्णता/ चुका/ विसंगती आढळून येतील त्यासाठी सेवा शुल्क देय असणार नाही.
- आपले सरकार सेवा केंद्रांना केंद्र शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार विमा कंपन्यांनी सेवाशुल्क अदा करावे.

२०. वस्तु व सेवा कर (Goods and Service Tax-GST):

पुनर्चित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेला वस्तु व सेवा करातून वगळण्यात आले आहे.

२१. नियंत्रण अधिकारी व आहरण संवितरण अधिकारी :

या योजनेसाठी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी राहतील. तसेच सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

२२. याशिवाय केंद्र शासनाने सदर योजनेकरिता वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक सुचना मधील सर्व अटी व शर्ती योजनेतील सर्व सहभागीदाराकरिता लागू राहतील.

२३. सदर शासन निर्णय मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील दिनांक ०४/०५/२०२० व ०४/०६/२०२० रोजी झालेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीच्या सभेत दिलेल्या मंजूरीनुसार व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

२४. भारतीय कृषि विमा कंपनी मार्फत योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांना द्यावयाच्या अनुदानासाठी राज्य शासनाच्या

हिस्सा पोटी देय होणारी रक्कम खालील लेखाशिर्षा खालील अर्थ संकल्पीय तरतुदीतुन भागविण्यात यावी.

मागणी क्रमांक डी- ३

लेखाशिर्ष २४०१ - पीक संवर्धन

११० (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजना,

(००) (०७) पुनर्रचित हवामान आधारीत पिक विमा योजना

(२४०१ ९४०२). ३३ अर्थसहाय्य

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२००६०५१८३०५८४६०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र: परिशिष्ट.

१३
(बा.कि. रासकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
२. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
३. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. विरोधीपक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. मा. विरोधीपक्षनेता, विधान परिषद, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक
७. मा.अप्पर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक
८. मा.अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
९. मा.अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
१०. प्रधान सचिव (महसूल व वन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
११. सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
१२. सचिव, कृषि मंत्रालय, भारत सरकार (कृषि व सहकार विभाग) कृषि भवन, नवी दिल्ली (पत्राने)
१३. सचिव, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार (वित्त विभाग) (विमा) नवी दिल्ली (पत्राने)
१४. संचालक, पिक विमा भारत सरकार, कृषि मंत्रालय, कृषि व सहकार विभाग, नवी दिल्ली.
१५. आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
१७. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, वजाज अलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी, पहिला मजला, कमरशियल झोन, येरवडा जेलच्या मागे, सम्राट अशोक रोड, येरवडा-४११ ००६.
१८. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, एच.डी.एफ.सी. एर्गो जनरल इन्शुरन्स कंपनी, पहिला मजला, एचडीएफसी हाऊस, १६५-१६६ बॅकवे रिकलॅमेशन, एच.टी. पारेख मार्ग, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०
१९. संचालक लेखा व कोषागारे, मुंबई
२०. सर्व विभागीय आयुक्त,
२१. अधिदान व लेखा अधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई - ३२.
२२. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
२३. महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र नागरी बँका ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३
२४. महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर , शिवसागर इस्टेट, वरली, मुंबई
२५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
२६. विमा संचालक, म्हाडा इमारत, पहिला मजला, बांद्रा पूर्व, मुंबई

२७. संचालक, माहिती आणि प्रसिध्दी (प्रसिध्दीसाठी) मंत्रालय, मुंबई
२८. संचालक, फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०५
२९. संचालक, फलोत्पादन मृद संधारण, नियोजन, विस्तार व प्रशिक्षण, साखर संचालक, मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ०५.
३०. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
३१. सर्व जिल्हाधिकारी,
३२. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
३३. सर्व व्यवस्थापक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक,
३४. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य,
३५. उप महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-५
३६. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
३७. मुख्य अधिकारी, सेंट्रल फायनान्स एजन्सी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
३८. मुख्य अधिकारी, ग्रामीण नियोजन व पत विभाग, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, फोर्ट, मुंबई
३९. व्यवस्थापक, महाराष्ट्र बँक १५०१, शिवाजीनगर, पुणे-५
४०. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
४१. सर्व सहसचिव/उपसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ०३२
४२. उपसचिव, नियोजन विभाग (कार्या.१४३१) / वित्त विभाग (व्यय-१)
४३. उपसचिव (अर्थसंकल्प), उपसचिव (१२अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय मुंबई - ०३२
४४. निवडनस्ती -१० अ.

सहपत्र - १

सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(मृग बहार)

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
१	संत्रा	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	अंजनगाव, भंडारज, विहीगाव, सातेगाव, कापूस तळणी, कोकडा
	संत्रा	अमरावती	अचलपूर	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पथोट, परतवाडा
	संत्रा	अमरावती	अमरावती	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहूली जहागिर, नांदगाव पेठ.
	संत्रा	अमरावती	चांदूर बाजार	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव (पुर्णा)
	संत्रा	अमरावती	चांदूर रेल्वे	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ
	संत्रा	अमरावती	चिखलदरा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा
	संत्रा	अमरावती	तिवसा	तिवसा, मोझरी, वन्हा, कुन्हा, वरखेड
	संत्रा	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
	संत्रा	अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी, रसूलापूर, मंगरुळ चव्हाळा, पापळ, लोणी, धानोरा गुरव, माहूलीचोर
	संत्रा	अमरावती	भातकुली	निंभा.
	संत्रा	अमरावती	मोर्शी	अंबाडा, हिरवखेड, रिद्धपूर, धामणगाव, नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी.
	संत्रा	अमरावती	वरुड	वरुड, बेनोदा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजूराबाजार
	संत्रा	अहमदनगर	कर्जत	माही, कोभळी, मिरजगाव
	संत्रा	अहमदनगर	जामखेड	जामखेड, नात्रज
	संत्रा	अहमदनगर	नगर	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिचोडी (पाटील), वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, सावेडी, नालेगाव
	संत्रा	अहमदनगर	नेवासा	चांदा, नेवासा खु., नेवासा बु., सलाबतपुर, कुकाणा, घोडेगाव, वडाळा बहिरोबा.
	संत्रा	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, माणिकदौंडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगव्हाण, निघोज
	संत्रा	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी
	संत्रा	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, डोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, चिंभळा, देव दैठाण, कोळगाव.
	संत्रा	जालना	परतुर	आष्टी, सातोना खु.
	संत्रा	नागपूर	उमरेड	पाचगाव, हेवती, बेला, मकरधोकडा
	संत्रा	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामटी.
	संत्रा	नागपूर	काटोल	काटोल, पारडशिंगा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कौंदाळी.
	संत्रा	नागपूर	कामटी	कामटी, वडोदा.
	संत्रा	नागपूर	कुही	तितुर.
	संत्रा	नागपूर	नरखेड	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेढला.
	संत्रा	नागपूर	नागपूर(ग्रा)	सोनेगाव (लोधी), वाडी, बोरी, गोघणी.
	संत्रा	नागपूर	पारशिवणी	पारशिवणी, नवेगाव खेरी, आमडी, कन्हान
	संत्रा	नागपूर	भिवापूर	भिवापूर, कारगांव
	संत्रा	नागपूर	रामटेक	देवलापार, रामटेक, मुसेवाडी
	संत्रा	नागपूर	सावनेर	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवद, खापा, बडेगाव.
	संत्रा	नागपूर	हिंगणा	हिंगणा, कान्होलीबारा, अडेगाव, गुमगाव, टाकळघाट.
	संत्रा	परभणी	जितुर	जितुर, सावंगी म्हा., बोरी, आडगाव.
	संत्रा	परभणी	परभणी	पेडगाव, जांब, दैठना.
	संत्रा	परभणी	पाथरी	पाथरी

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	संत्रा	परभणी	पुर्णा	घुडावा, कालेश्वर, ताडकळस, लिमला, पुर्णा, कावलगाव
	संत्रा	परभणी	मानवत	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव.
	संत्रा	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, देऊळगाव गात, कुपटा
	संत्रा	पुणे	शिरूर	शिरूर, निमोणे, न्हावरा, तळेगाव ढमढेरे, रांजणगाव, मलठण, पाबळ
	संत्रा	बुलढाणा	खामगाव	अडगाव.
	संत्रा	बुलढाणा	जळगाव ज.	जामोद
	संत्रा	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मेव्हना राजा, देऊळगाव मही, आंदेरा
	संत्रा	बुलढाणा	मेहकर	मेहकर, डोणगाव, हिवराआश्रम, जानेफळ, शेलगाव दे.
	संत्रा	बुलढाणा	लोणार	अंजनी खुर्द, सुलतानपूर
	संत्रा	बुलढाणा	संग्रामपूर	सोनाळा, बावणबीर
	संत्रा	यवतमाळ	आर्णी	आर्णी, जवळा.
	संत्रा	यवतमाळ	उमरखेड	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी, कपटी, निगणुर
	संत्रा	यवतमाळ	कळंब	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव (रु.), मंटीखेडा.
	संत्रा	यवतमाळ	दारव्हा	दारव्हा, महागाव
	संत्रा	यवतमाळ	दिग्रस	दिग्रस, कलगाव, तिवरी, तूपटाकळी, सिंगड.
	संत्रा	यवतमाळ	नेर	माणिकवाडा, वटफळी, शिरजगाव, मालखेड (खु.)
	संत्रा	यवतमाळ	पुसद	पुसद, जांबबाजार, वरुड, बोरी खु.
	संत्रा	यवतमाळ	बाभुळगाव	घारपळ
	संत्रा	यवतमाळ	महागाव	मोरथ, गुंज, काळी (दौ), कासोळा.
	संत्रा	यवतमाळ	राळेगाव	राळेगाव, झाडगाव, धानोरा
	संत्रा	वाशिम	कारंजा	कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बू., पोहा, खेर्डा बू., हिवरा लाहे., येवता, खर्डा
	संत्रा	वाशिम	मंगरुळपीर	मंगरुळपीर, शेलु (खु.), पोटी, कवठळ, धानोरा शेलुबाजार, पाडींतांडा.
	संत्रा	वाशिम	मानोरा	मानोरा, गिरोली, उमरी, कुपटा, शेंदुरजना.
	संत्रा	वाशिम	मालेगाव	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडशी.
	संत्रा	वाशिम	रिसोड	रिसोड, केनवड, भरजहांगीर, रिठद, वाकद
	संत्रा	वाशिम	वाशिम	वाशिम, अनर्शिग, केकतउमरा, पाडींआसरा, राजगाव
२	मोसंबी	अमरावती	अमरावती	बडनेरा, डवरगाव, माहुलीजहांगीर, नांदगाव पेठ.
	मोसंबी	अमरावती	तिवसा	तिवसा, वरखेड, वन्हा, मोझरी.
	मोसंबी	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, अंजनसिंगी.
	मोसंबी	अमरावती	मोशी	मोशी, शिरखेड, हिवरखेड, अंबाडा, नेर पिंगळाई, रिद्धपुर, धामणगाव.
	मोसंबी	अमरावती	वरुड	वरुड, शेंदूरजना घाट, लोणी, पुसला, बेनोडा, वाढोडा, राजूर बाजार.
	मोसंबी	अहमदनगर	कर्जत	माही, मिरजगाव.
	मोसंबी	अहमदनगर	नगर	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, नालेगाव, सावेडी
	मोसंबी	अहमदनगर	नेवासा	चांदा, घोडेगाव, सलाबतपूर.
	मोसंबी	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव.
	मोसंबी	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगव्हाण, निघोज
	मोसंबी	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी.
	मोसंबी	अहमदनगर	शेवगाव	चापडगाव, एरंडगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, दोरजळगाव (शे).
	मोसंबी	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, चिभळा, देवदैठाण, कोळगाव
	मोसंबी	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद(ग्रं.), पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	मोसंबी	उस्मानाबाद	कळंब	शिराढोण
	मोसंबी	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण गु. ह..
	मोसंबी	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु., तळेगाव, मेहुणबारे.
	मोसंबी	जळगाव	चोपडा	लासुर

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	मोसंबी	जळगाव	जळगाव	जळगाव, असोदा, भोकर, पिंप्राळा, नशिराबाद, म्हसावद
	मोसंबी	जळगाव	जामनेर	पहूर, शेदूणी, वाकडी.
	मोसंबी	जळगाव	धरणगाव	चांदसर
	मोसंबी	जळगाव	पाचोरा	नगरदेवळा, गाळण, पिंपळगाव बु., वरखेडी.
	मोसंबी	जळगाव	पारोळा	तामसवाडी, बहादुरपुर, परोळा, शेळावे, चोरवड.
	मोसंबी	जळगाव	भडगाव	भडगाव, आमदंडे, कोळगाव, कजगाव.
	मोसंबी	जालना	अंबड	अंबड, धनगर पिंप्री, जामखेड, रोहिलागड, वडीगोद्री, सुखापरी, गोंदी
	मोसंबी	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, राणीउंचेगाव, कुंभार पिंपळगाव, तिर्थपूरी, आंतरवली टेभे, जामसमर्थ, राजणी.
	मोसंबी	जालना	जाफ्राबाद	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभूर्णी, वरुड बु.
	मोसंबी	जालना	जालना	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जां), शेवली.
	मोसंबी	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, सातोना, श्रीष्टी, आष्टी.
	मोसंबी	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव.
	मोसंबी	जालना	भोकरदन	भोकरदन, सिपोरा बा., हसणाबाद, राजूर, केदारखेडा, खेडा, आन्वा, पिंपळगाव रे., धावडा
	मोसंबी	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ठोकसाळ.
	मोसंबी	धुळे	शिरपूर	होळनाथे
	मोसंबी	नांदेड	कंधार	बारुळ.
	मोसंबी	नांदेड	धर्माबाद	करखेली.
	मोसंबी	नांदेड	नांदेड	लिंबगाव, विष्णूपुरी.
	मोसंबी	नांदेड	मुखेड	मुखेड, जाहुर.
	मोसंबी	नांदेड	मुदखेड	मुदखेड, बारड.
	मोसंबी	नांदेड	हदगाव	हदगाव, पिंपरखेड.
	मोसंबी	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, मोहपा, धापेवाडा, तेलकामटी
	मोसंबी	नागपूर	कोटोल	काटोल, मॅटपाजरा, येनवा, कोंढाळी, पारडशिगा, रिधोरा
	मोसंबी	नागपूर	नरखेड	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मँढला, भिष्णूर.
	मोसंबी	नागपूर	नागपूर ग्रा.	वाडी.
	मोसंबी	नागपूर	सावनेर	सावनेर, केळवद, खापा, पाटणसावंगी, बडेगाव.
	मोसंबी	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी.
	मोसंबी	परभणी	परभणी	परभणी, झरी.
	मोसंबी	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव बु.
	मोसंबी	परभणी	पुर्णा	चुडावा, लिमला, कावलगाव, पुर्णा
	मोसंबी	परभणी	मानवत	मानवत, केकरजवळा, कोल्हा
	मोसंबी	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, कुपटा
	मोसंबी	पुणे	ईदापूर	लाखेवाडी, काटी
	मोसंबी	बुलढाणा	बुलढाणा	मसला बु.
	मोसंबी	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, सोनुशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर (पांगरा), शेदूरजन, साखरखेडा.
	मोसंबी	यवतमाळ	राळेगाव	धानोरा
	मोसंबी	सोलापूर	माढा	मोडनिंब
३	पेरु	अहमदनगर	कर्जत	भांबुरा, कर्जत, माही, राशीण, कोंभळी, मीरजगाव
	पेरु	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव.
	पेरु	अहमदनगर	जामखेड	जामखेड, नात्रज
	पेरु	अहमदनगर	नगर	जेवूर.
	पेरु	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा खु., नेवासा बु., चांदा, घोडेगाव, सोनई, कुकाणा, वडाळा बु.
	पेरु	अहमदनगर	पाथडी	करंजी, पाथडी, कोरडगाव, मिरी, टाकळीमानूर
	पेरु	अहमदनगर	राहाता	राहाता, शिडी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा.
	पेरु	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी, टाकळीमियाँ, देवळाली प्रवरा, राहुरी, ताहाराबाद, सात्रळ, ब्राम्हणी.
	पेरु	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	पेरु	अहमदनगर	श्रीरामपूर	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान.
	पेरु	जळगाव	अंमळनेर	शिरुड, नगाव, अमळगाव, मारवड
	पेरु	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण गृ.ह., कासोदा, रिंगणगाव.
	पेरु	जळगाव	चाळीसगाव	मेहुणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु., तळेगाव.
	पेरु	जळगाव	चोपडा	लासुर
	पेरु	जळगाव	जळगाव	जळगाव, असोदा, भोकर, पिंप्राळा, नशिराबाद, म्हसावद.
	पेरु	जळगाव	जामनेर	जामनेर, वाकडी
	पेरु	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, पाळधी बु.
	पेरु	जळगाव	पाचोरा	नगरदेवळा, गाळण बु., पाचोरा, नांद्रा
	पेरु	जळगाव	पारोळा	पारोळा, तामसवाडी, बहादरपुर, शेळावे, चोरवड
	पेरु	जळगाव	मुक्ताईनगर	अंतुली
	पेरु	जळगाव	रावेर	ऐनपूर
	पेरु	जालना	अंबड	धनगर पिंपरी, सुखापुरी
	पेरु	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव.
	पेरु	जालना	जाफ्राबाद	वरुड बु., जाफ्राबाद
	पेरु	जालना	जालना	जालना शहर, जालना ग्रामीन, वाघुळ जां., नेर, शेवली, विरेगाव, रामनगर, पाचनवडगाव
	पेरु	जालना	परतूर	परतूर, वाटुर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु.
	पेरु	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगाव, शेलगाव, बावणेपांगरी
	पेरु	जालना	भोकरदन	पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा
	पेरु	जालना	मंठा	मंठा, तळणी.
	पेरु	नाशिक	चांदवड	रायपूर, दिघवड, दुगांव, वडाळीभोई
	पेरु	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, कसबेवणी, वरखेडा, उमराळे .बु. कोशिंबे, ननाशी
	पेरु	नाशिक	नाशिक	गिरणारे, मखमलाबाद, देवळाली, सातपुर, माडसांगवी, पाथडी.
	पेरु	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, सौदाणे, वडनेर, करंजगव्हाण.
	पेरु	नाशिक	येवला	जळगाव ने., अंदरसुल, पाटोदा
	पेरु	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, शहा.
	पेरु	परभणी	परभणी	परभणी, झरी, टाकळी कुंभकर्ण
	पेरु	परभणी	पाथरी	हदगाव
	पेरु	परभणी	सेलू	वालुर, सेलू, मोरेगाव
	पेरु	पुणे	इंदापुर	इंदापुर, माळवाडी, सणसर, पळसदेव, लोणीदेवकर, निमगावकेतकी, बावडा, लाखेवाडी, काटी.
	पेरु	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु, कडूस, आळंदी, पिंपळगाव त. खेड, कन्हेसर, वाडा, वेताळे, करंजविहीरे
	पेरु	पुणे	दौंड	रावणगांव, वडगाव बांडे, पाटस
	पेरु	पुणे	पुरंदर	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी.
	पेरु	पुणे	बारामती	काटेवाडी, उंडवडी क.प., सुपा, बारामती, वडगाव निंबाळकर.
	पेरु	पुणे	भोर	वेळू, नसरापूर
	पेरु	पुणे	हवेली	उरुळीकांचन, थेऊर
	पेरु	बुलढाणा	चिखली	चिखली, हातणी, चांधई.
	पेरु	बुलढाणा	जळगाव ज.	पिंपळगाव काळे, जळगाव जामोद, वडशिंंगी
	पेरु	बुलढाणा	नांदुरा	चांदुर बिस्वा, निमगाव
	पेरु	बुलढाणा	बुलढाणा	साखळी बु.
	पेरु	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, किणी
	पेरु	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	शेळगी, वडाळा, माडी
	पेरु	सोलापूर	करमाळा	जेऊर, उंबरड
	पेरु	सोलापूर	दक्षिण	मुस्ती, मंदूप, विंचूर

અ.ક્ર.	પીક	જિલ્લો	તાલુકા	મહસૂલ મંડલ
			સોલાપૂર	
	પેરુ	સોલાપૂર	પંદરપૂર	કાશોગાવ
	પેરુ	સોલાપૂર	બાર્શી	બાર્શી, ખાંડવી, પાંગરી, નારી, ઉપલે દુ.
	પેરુ	સોલાપૂર	મંગલવેદા	મંગલવેદા, બોરાલે, આંધલગાવ, ભોસે, હુલજંતી, મરવડે, મારાપૂર
	પેરુ	સોલાપૂર	માઢા	માઢા, દારફલ, ટેંભૂળી, રાંઝાળી, મોડનિંબ, રોપલે ક, મ્હૈસગાવ
	પેરુ	સોલાપૂર	માઢશિરસ	માઢશિરસ, અકલૂજ, મહાલૂંગ, વેઢાપૂ, દહિગાવ, સદાશિવનગર
	પેરુ	સોલાપૂર	સાંગોલા	સોનંદ, કોઢા, મહૂદ બુ., સંગેવાડી, સાંગોલા
૪	ચિકૂ	અહમદનગર	કર્જત	કર્જત, રાશિણ, માંબોરા, કૌભઢી, મિરજગાંવ, માહી.
	ચિકૂ	અહમદનગર	કોપરગાવ	રવંદે, સુરેગાવ, કોપરગાવ, દહેગાવ બોલકા, પોહેગાવ.
	ચિકૂ	અહમદનગર	જામખેડ	નાયંગાવ
	ચિકૂ	અહમદનગર	નગર	સાવેડી, નાગાપુર, જેઠુર, વાઢકી, ચાસ, રૂઈછત્તીસી, ચિવોડી પાટીલ, કેડગાવ.
	ચિકૂ	અહમદનગર	નેવાસા	નેવાસા બુ., સલાબતપૂર, વડાઢા બહીરોબા, નેવાસા ચુ., કુકાળા, ચાંદા, ઘોડેગાવ, સોનઈ.
	ચિકૂ	અહમદનગર	પાથડી	કોરડગાવ
	ચિકૂ	અહમદનગર	પારનેર	પારનેર, માઢવળી, સુપા, વાડેગઢાળ, વડજિરે, નિઘોજ, ટાકઢી ઢોકેશ્વર, પઢશી
	ચિકૂ	અહમદનગર	રાહાતા	રાહતા, શિંડી, લોળી, બામઢેશ્વર, પુળતાંબા.
	ચિકૂ	અહમદનગર	રાહુરી	દેવઢાલીપ્રવરા, વાંબોરી.
	ચિકૂ	અહમદનગર	શેવગાવ	શેવગાવ, માતકુડગાંવ, બોધેગાંવ, ચાપડગાંવ, ઢોરજઢગાવ (શે), ઇરંડગાવ
	ચિકૂ	અહમદનગર	શ્રીગોંદા	શ્રીગોંદા, ચિંમઢા, કોઢગાવ, કાષ્ટી, માંડવગળ, દેવદેટળ
	ચિકૂ	ઉસ્માનાબાદ	પરાંડા	પરાંડા, આસુ, આનાઢા, સોનારી
	ચિકૂ	ઉસ્માનાબાદ	મૂમ	માળકેશ્વર
	ચિકૂ	જઢગાવ	વાઢીસગાવ	વાઢીસગાવ, બહાઢ, હાતલે, તઢેગાવ
	ચિકૂ	જઢગાવ	પારોઢા	તામસવાડી, બહાદરપુર, પારોઢા, શેઢાવે, ચોરવડ
	ચિકૂ	જાલના	જાલના	જાલના ગ્રામીળ, રામનગર, પાચનવડગાવ
	ચિકૂ	જાલના	મોકરદન	પિંપઢગાવ રે., મોકરદન, હસનાબાદ, રાજૂર, કેદારખેડા, આન્વા, સિપોરા બાજાર, ઘાવડા
	ચિકૂ	નાશિક	નાશિક	દેવઢાલી
	ચિકૂ	નાશિક	ચેવલા	પાટોદા
	ચિકૂ	પરમળી	પુર્ણા	પુર્ણા
	ચિકૂ	પાલઘર	ડહાળૂ	ડહાળૂ, ચિંચળી, સાયવન, કાસા, મલ્યાળ,
	ચિકૂ	પાલઘર	તલાસરી	તલાસરી, ઝરી.
	ચિકૂ	પાલઘર	પાલઘર	પાલઘર, બોઈસર, તારાપૂર, મનોર, સફાલે, આગરવાડી,
	ચિકૂ	પાલઘર	વસઈ	વસઈ, વિરાર, માળિકપૂર, નિર્મઢ, આગાશી, માંડવી.
	ચિકૂ	પાલઘર	વાડા	વાડા, કેંચાડ, કોને, કુડૂસ.
	ચિકૂ	પાલઘર	વિક્રમગડ	વિક્રમગડ, તલવાડા.
	ચિકૂ	પુળે	ઈંદાપૂર	લાખેવાડી
	ચિકૂ	પુળે	જુન્નર	વડગાવ આનંદ, આપટાલે, બેલ્હે, રાજૂર, નિમગાવસાવા, જુન્નર, નારાયળગાવ
	ચિકૂ	પુળે	દોંડ	રાવળગાવ, યવત, કેડગાવ, વરવંડ, રાહુ, બોરી મઢક, પારગાવ, બોરી પાઢી, વડગાવ બાંડે
	ચિકૂ	પુળે	બારામતી	પળદરે, ઉંડવડી (ક.પ.), વડગાવ નિબાઢકર, શિરસુફઢ, લોળી માપકર, કેરંજેપુલ, સુપા.
	ચિકૂ	પુળે	મોર	નસરાપૂર, વેઢૂ
	ચિકૂ	પુળે	શિરુર	શિરુર, રાંજનગાવ ગ., ટાકઢી હાજી, પાબઢ, તઢેગાવ ઢમઢેરે, ન્હાવરા, વડગાવ રાસાઈ, નિમોળે
	ચિકૂ	સોલાપૂર	કરમાઢા	જેઠુર, સાલસે
	ચિકૂ	સોલાપૂર	બાર્શી	પાંગરી, નારી, ગોડગાવ, બાર્શી
	ચિકૂ	સોલાપૂર	મંગલવેદા	મંગલવેદા, બોરાલે, આંધલગાવ, બોસે, હુલજંતી, મરવડે, મારાપૂર
	ચિકૂ	સોલાપૂર	માઢશિરસ	માઢશિરસ, મહાલૂંગ, વેઢાપૂર, અકલુજ, લવંગ
	ચિકૂ	સોલાપૂર	સાંગોલા	સાંગોલા, સોનંદ, સંગેવાડી
૫	ડાઢિંબ	અમરાવતી	મોર્શી	રિંદપુર, ધામળગાવ
	ડાઢિંબ	અમરાવતી	વરુડ	શૈંદુરજના ઘાટ, રાજુરા બાજાર, બેનોડા
	ડાઢિંબ	અહમદનગર	અકોલે	અકોલે, વિરગાવ, કોતુઢ, બ્રામ્હળવાડા, રાજૂર, સમશેરપૂર.

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही.
	डाळिंब	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, सुरेगाव, पोहेगाव, दहेगाव बोलका, कोपरगाव.
	डाळिंब	अहमदनगर	जामखेड	अरणगाव, खर्डा, जामखेड, नात्रज, नायगाव.
	डाळिंब	अहमदनगर	नगर	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, नागापूर, चिचोडी घाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी, केडगाव, जेऊर, चास, नालेगाव.
	डाळिंब	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा (बु), सलाबतपूर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, वडाळा बहिरोबा, नेवासा (खु), सोनई.
	डाळिंब	अहमदनगर	पाथर्डी	पाथर्डी, माणिकदौंडी, टाकळीमानूर, करंजी, मिरी, कोरडगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	पारनेर	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, वडझीरे, निघोज, टाकळीढोकेश्वर, पळशी, सुपा.
	डाळिंब	अहमदनगर	राहाता	राहाता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा
	डाळिंब	अहमदनगर	राहुरी	राहुरी बु., सात्रळ, तहाराबाद, देवळालीप्रवरा, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकळीमीर्या.
	डाळिंब	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	श्रीगोंदा	श्रीगोंदा, मांडवगण, बेलवंडी, पेडगाव, चिभंळा, देवदैठण, कोळगाव
	डाळिंब	अहमदनगर	श्रीरामपूर	उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, श्रीरामपूर.
	डाळिंब	अहमदनगर	संगमनेर	संगमनेर बु., घांदरफळ बु., अश्वि (बु.), शिबलापूर, तळेगाव, समनापूर, धारगाव, डोळासणे, साकूर, पिंपर्णे
	डाळिंब	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	डाळिंब	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद(श), उस्मानाबाद(ग्रा), बेंबळी, केसेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिरढोण, गोंविदपूर
	डाळिंब	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग
	डाळिंब	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि., आनाळा, सोनारी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	डाळिंब	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	डाळिंब	जळगाव	अंमळनेर	मारवड, अमळगाव, अंमळनेर, भरवस, वावडे, शिरुड, नगाव, पातोडा
	डाळिंब	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, रिंगणगाव, उत्राण गृ.ह., कासोदा
	डाळिंब	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगांव, बहाळ, मेहूणबारे, हातले, तळेगांव, खडकी बु.
	डाळिंब	जळगाव	चोपडा	अडावड, चोपडा, लासुर, हातेड बु., चहाडी
	डाळिंब	जळगाव	जळगाव	नाशिराबाद, जळगाव, असोदा, भोकर, पिंप्राळा, म्हसावड
	डाळिंब	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी बु., शेंदुणी, तोंडापूर, पहर
	डाळिंब	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, साळवा, सोनवड बु., पिंपरी खु.,
	डाळिंब	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नान्द्रा, कुन्हाड खु., नगरदेवळे बु., गालण बु., वरखेडी बु., पिंपळगांव बु..
	डाळिंब	जळगाव	पारोळा	पारोळा, तामसवाडी, चोरवड, शेळावे बु., बहादरपुर.
	डाळिंब	जळगाव	बोदवड	बोदवड
	डाळिंब	जळगाव	भडगाव	भडगाव, आमदडे, कोळगाव, कजगाव
	डाळिंब	जळगाव	भुसावळ	वरणगांव, पिंपळगांव खु., कु-हे प्र.न..
	डाळिंब	जळगाव	मुक्ताईनगर	अंतुली, मुक्ताईनगर, कुन्हा
	डाळिंब	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापूर, ऐनपुर, खिरोदा प्र.या..
	डाळिंब	जालना	अंबड	अंबड, गोंदी, धनगरपिंपरी, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापुरी, जामखेड
	डाळिंब	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, तिर्थपूरी, कुभार पिंपळगाव, राजणी, अंतरवाली टेभी, जामसमर्थ, राणी उंचेगाव
	डाळिंब	जालना	जाफ्राबाद	टेंभुणी, वरुड बु. जाफ्राबाद, कुभारझरी
	डाळिंब	जालना	जालना	जालना ग्रा., वाघुळ (जा), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना (श)
	डाळिंब	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना खु., श्रीष्टी.
	डाळिंब	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी
	डाळिंब	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव रे., सिपोरा बा., हसनाबाद, केदारखेडा, धावडा, आन्वा
	डाळिंब	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ
	डाळिंब	धुळे	धुळे	कुसुंबा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुंड, आर्वी, सोनगिर, नगांव बु., फागणे, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
	डाळिंब	धुळे	साक्री	साक्री, कासार, म्हसदी प्र ने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	डाळिंब	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरण, विरदेल्.
	डाळिंब	नाशिक	कळवण	कळवण, नवीबेज.
	डाळिंब	नाशिक	चांदवड	चांदवड, रायपूर, दिघवड, दुगाव, वडनेरभैरव, वडाळीभोई
	डाळिंब	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा, कोर्शिबे
	डाळिंब	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहणे, उमराणे
	डाळिंब	नाशिक	नांदगाव	वेहळगाव, जातेगाव, हिसवळ(बु), नांदगाव, मनमाड
	डाळिंब	नाशिक	नाशिक	गिरणारे, शिंदे, माडसांगवी, पाथर्डी.
	डाळिंब	नाशिक	निफाड	लासलगाव, देवगाव
	डाळिंब	नाशिक	बागलाण	सटाणा, ब्राम्हणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, डांगसौदाणे, मुल्हेर, ताहराबाद
	डाळिंब	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, मालेगाव, वडनेर, करंजगव्हण, झोडगे, कळवाडी, कवळाणे, सवदाणे, सायने(बु)
	डाळिंब	नाशिक	येवला	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला, नगरसुल, अंदरसुल, सावरगाव.
	डाळिंब	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, देवपूर, वावी, शहा, नांदुर शिंगोटे, डुबरे, पांढुर्ली
	डाळिंब	परभणी	जितुर	चारठाणा, आडगाव
	डाळिंब	परभणी	सेलू	सेलू
	डाळिंब	पुणे	आंबेगाव	पारगाव, घोडेगाव, कळंब, मंचर, निरगुडसर
	डाळिंब	पुणे	इंदापूर	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगावकेतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
	डाळिंब	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु., कडुस, आळंदी, पिंपळगाव त., खेड, कन्हेसर, वाडा, वेताळे, करंजविहिरे
	डाळिंब	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, बेल्ले, वडगाव आनंद, ओतुर, राजुर, निमगाव सावा, वडज, ओझर, डिंगोरे, आपटाळे.
	डाळिंब	पुणे	दौंड	दौंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पाधी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावनगाव, देऊळगाव राजे
	डाळिंब	पुणे	पुरंदर	जेजुरी, राजेवाडी, परिंचे, वाल्हा, कुंभारवळण, सासवड, भिवडी, शिवरी.
	डाळिंब	पुणे	बारामती	वडगाव निंबाळकर, उंडावडी (क), सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, काटेवाडी, शिरसुफळ, कैरंजेपुल
	डाळिंब	पुणे	शिरूर	शिरूर, रांजणगावगणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगावभिमा, तळेगावढंमढेरे, न्हावरा, वडगावरासाई, निमोणे
	डाळिंब	पुणे	हवेली	उरळी कांचन, थेऊर, वाघोली
	डाळिंब	बुलढाणा	खामगाव	हिवरखेड, काळेगांव.
	डाळिंब	बुलढाणा	चिखली	पेट, चिखली, चांधई, हातणी, कोलारा, आमडापुर, शेळगाव आटोळ
	डाळिंब	बुलढाणा	जळगाव जा.	जामोद
	डाळिंब	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा, तुळजापूर, दे. मही, मेहुणा राजा, आंदेरा
	डाळिंब	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा, धाड
	डाळिंब	बुलढाणा	मलकापूर	नरवेल, जांभुळधाबा
	डाळिंब	बुलढाणा	मोताळा	शेलापूर बु., पिंप्रीगवळी, पिंपळगाव देवी, बोराखेडी, मोताळा, धामनगाव बढे
	डाळिंब	लातूर	अहमदपूर	किनगाव
	डाळिंब	लातूर	उदगीर	नागलगाव, हेर.
	डाळिंब	लातूर	औसा	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुड, भादा
	डाळिंब	लातूर	चाकूर	चाकूर, नळेगाव, वडवळनागनाथ
	डाळिंब	लातूर	निलंगा	निलंगा, औरादशहाजनी
	डाळिंब	लातूर	रेणापूर	कारेपूर
	डाळिंब	वाशिम	मंगरुळपीर	मंगरुळपीर, आसेगांव, सेलूबाजार, कवठळ, धानोरा, पाडी ताड

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	वाशिम	मानोरा	उमरी बु.
	डाळिंब	वाशिम	मालेगाव	मुंगळा
	डाळिंब	वाशिम	वाशिम	पाडीआसरा, राजगाव, पाडी टकमोर
	डाळिंब	सातारा	कोरेगाव	वाठारस्टे.
	डाळिंब	सातारा	खंडाळा	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ
	डाळिंब	सातारा	खटाव	खटाव, वडूज, पुसेगाव, औंध, पुसेसावळी, मायनी, कातरखटाव, बुध, निमसोड, कलेढोण
	डाळिंब	सातारा	फलटण	फलटण, राजाळे, आसु, गिरवी, बरड, आदकी (बु), तरडगाव, होळ, वाठार निबाळकर
	डाळिंब	सातारा	माण	दहिवडी, मलवडी, माडी, गोंदवले(बु), म्हसवड, कुकडवाड, शिंगणापूर, आंधळी, वर-मलवडी
	डाळिंब	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, चपळगांव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मेंदगी, वागदरी, किणी.
	डाळिंब	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	वडाळा, माडी, तिन्हे, उत्तर सोलापूर, शेळगी.
	डाळिंब	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, केतूर, केम, कोटी, अर्जुननगर, सालसे
	डाळिंब	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	निंबगी, बोरामणी, मुक्ती, वळसंग, मंदूप, विचूर, होटगी.
	डाळिंब	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव.
	डाळिंब	सोलापूर	बाशी	बाशी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुडी, वैराग, गोंडगाव, उपळे दुमाला.
	डाळिंब	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर.
	डाळिंब	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूणी, मोडनिंब, लहुळ, रांझणी
	डाळिंब	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर
	डाळिंब	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेन्नुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर.
	डाळिंब	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद (बु.), संगेवाडी, सांगोला शहर
६	लिंबू	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	भंडारज, सातेगाव, विहीगाव
	लिंबू	अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	धानोरा गुरव, पापळ, माहुलीचोर
	लिंबू	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही.
	लिंबू	अहमदनगर	जामखेड	अरणगांव, जामखेड, नात्रज, नायगांव, खर्डा
	लिंबू	अहमदनगर	पाथर्डी	मिरी, टाकळीमानूर, माणिकदौंडी, करंजी.
	लिंबू	अहमदनगर	शेवगाव	बोधेगाव
	लिंबू	अहमदनगर	श्रीगोदा	श्रीगोदा, पेडगाव, काष्टी, चिंभळा, बेलवंडी, देवदेठण, मांडवगण, कोळगाव
	लिंबू	अहमदनगर	संगमनेर	घांदरफळ बु., शिबलापूर
	लिंबू	उस्मानाबाद	तुळजापूर	सावरगाव
	लिंबू	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, आनाळा
	लिंबू	जळगाव	अंमळनेर	अंमळनेर, शिरुड, नगाव, पातोडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे
	लिंबू	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण, रिंगणगाव, कासोदा
	लिंबू	जळगाव	चाळीसगाव	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव
	लिंबू	जळगाव	चोपडा	हातेड, लासुर, चहाडी
	लिंबू	जळगाव	जळगाव	जळगाव, आसोदा, भोकर, पिंप्राळा, नशिराबाद, म्हसावद
	लिंबू	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहर, शेंदूणी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी
	लिंबू	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, सोनवद, पिंप्री, पाळधी, चांदसर
	लिंबू	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नगरदेवळे बु., गाळण, नांद्रा, कुन्हाड खु., वरखेडी, पिंपळगाव बु.
	लिंबू	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळावे, चोरवड, तामसवाडी, बहादरपुर
	लिंबू	जळगाव	भडगाव	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे
	लिंबू	जळगाव	भुसावळ	वरणागाव, कुन्हे प्र. न., पिंपळगाव बु.
	लिंबू	जळगाव	मुक्ताईनगर	कुन्हा
	लिंबू	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, रानीउचेगाव, जाम समर्थ, कुंभार पिंपळगाव, अंतरवली टेम्ही, तीर्थपुरी, राजणी

अ.क्र.	पीक	जिल्हे	तालुका	महसूल मंडळ
	लिंबू	जालना	जालना	जालना ग्रा., जालना श., पाचनवडगाव, रामनगर
	लिंबू	जालना	परतुर	परतुर, वाटुर, आष्टी, सातोना बु., श्रीष्टी
	लिंबू	जालना	भोकरदन	भोकरदन, हसनाबाद, राजुर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरबाजार, पिंपळगाव रे., धावडा
	लिंबू	धुळे	धुळे	शिरुड, बोरकुंड, आर्वी, फागणे, मुकटी, कुसुबा, नेर (म.), लामकणी, धुळे (शहर), सोनगिर, नगांव बु., धुळे (ग्रामीण)
	लिंबू	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
	लिंबू	धुळे	साक्री	साक्री, कासार, म्हसदी प्र ने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	लिंबू	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरण, विरदेल.
	लिंबू	नांदेड	उमरी	उमरी
	लिंबू	नाशिक	नांदगाव	जातेगाव
	लिंबू	नाशिक	मालेगाव	कळवाडी, दाभाडी, झोडगा, करंजगव्हान, वडनेर, सायने बु.
	लिंबू	परभणी	परभणी	दैठणा, शिंगणापुर
	लिंबू	परभणी	गंगाखेड	माखणी
	लिंबू	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव, बाभळगाव
	लिंबू	परभणी	पुर्णा	पुर्णा
	लिंबू	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, चिकलठाणा, देवळगाव गात, कुपटा, मोरेगाव
	लिंबू	परभणी	सोनपेठ	आवलगाव
	लिंबू	पुणे	इंदापूर	सणसर, भिगवण, बावडा, लाखेवाडी, काटी
	लिंबू	पुणे	दौंड	पाटस, रावणगांव
	लिंबू	पुणे	बारामती	उंडवडी क.प., सुपे, लोणी भापकर, बारामती, शिरसुंफळ, कैरंजेपुल
	लिंबू	पुणे	शिरूर	न्हावरा, वडगाव रासाई
	लिंबू	बुलढाणा	खामगाव	आडगाव, पारखेड
	लिंबू	बुलढाणा	जळगाव जा.	पिंपळगाव काळे
	लिंबू	बुलढाणा	मोताळा	शेलापुर बु.
	लिंबू	लातूर	उदगीर	हेर
	लिंबू	वाशिम	वाशिम	पार्डीटकमोर
	लिंबू	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, वागदरी, चपळगाव, मैदगी, दुधनी, जेऊर, तडवळ, करजगी, किणी
	लिंबू	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	सोलापूर, शेळगी, माडी, वडाळा, तिन्हे
	लिंबू	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, कोटी, केतूर, केम, जेऊर, उमरड, सालसे, अर्जूननगर
	लिंबू	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	वळसंग, मुस्ती, बोरामणी, मंदुप, होटगी, विंचूर, निबर्गी
	लिंबू	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, कासेगाव, तुंगत, भाळवणी, पुळुज, चळे, करकंब, पटवर्धन कुरोली, भंडी शेगाव
	लिंबू	सोलापूर	बार्शी	बार्शी, खांडवी, आगळगाव, वैराग, उपळे दुमला, गौडगाव, पांगरी, पानगाव, नारी, सुडी
	लिंबू	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, मरवडे, हुलजंती, भोसे, अंधळगाव, मारापुर
	लिंबू	सोलापूर	माढा	माढा, रांझणी, मोडनिंब, लऊळ, दारफळ, कुडुवाडी, रोपळ (क), टेंभुर्णी, म्हैसगाव
	लिंबू	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, महांगुळ, लवंग, सदाशिवनगर, वेळापुर, पिलीव, इस्लामपुर, नातेपुते, अकलूज, दहीगाव
	लिंबू	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, वाघोली, कामती (बु), शेटफळ, सावळेश्वर, नरखेड, पेन्नुर, टाकळी सि.
	लिंबू	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, हतिद, कोळा, नाझरा, महूद (बु), संगेवाडी, शिवणे, सौनद, जवळा

सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(आंबिया बहार)

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
१	द्राक्ष	अहमदनगर	अकोले	विरगाव
	द्राक्ष	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशीन, भांबोरा
	द्राक्ष	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव
	द्राक्ष	अहमदनगर	जामखेड	नान्नज
	द्राक्ष	अहमदनगर	नगर	नागापूर
	द्राक्ष	अहमदनगर	राहाता	राहाता, लोणी, बाभलेश्वर, पुणतांबा, शिर्डी
	द्राक्ष	अहमदनगर	राहुरी	ताहाराबाद, देवळाली प्रवरा, राहुरी, सात्रळ.
	द्राक्ष	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, चिभळा, श्रीगोंदा, पेडगाव, काष्टी, देवदैठण, कोळगाव, मांडवगण
	द्राक्ष	अहमदनगर	श्रीरामपूर	उंदीरगाव, श्रीरामपूर
	द्राक्ष	अहमदनगर	संगमनेर	संगमनेर(बु), घारगाव, धांदरफळ (बु.), संगमनेर
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दाळींब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद श., उस्मानाबाद ग्रा., बैबळी, केसेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोविंदपूर
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि, आनाळा, सोनारी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	द्राक्ष	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	द्राक्ष	कोल्हापूर	शिरोळ	नांदणी, जयसिंगपूर, नृसिंहवाडी
	द्राक्ष	कोल्हापूर	हातकर्णगळे	हातकर्णगळे, वडगाव
	द्राक्ष	जालना	अंबड	जामखेड, रोहीलागढ, सुखापुरी, धनगरपिंपरी, वडीगोद्री
	द्राक्ष	जालना	घनसावंगी	रानीउंचेगाव, अंतरवली टेंभी, घनसावंगी, तिर्थपूरी.
	द्राक्ष	जालना	जाफ्राबाद	टेंभुर्णी, कुंभारझरी
	द्राक्ष	जालना	जालना	वाघुळ जां., जालना (ग्रा.), रामनगर, पाचन वडगाव, जालना (श), नेर, सेवली, विरेगाव
	द्राक्ष	जालना	परतूर	श्रीष्टी
	द्राक्ष	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, रोषणगाव, बावणेपांगरी, दाभाडी
	द्राक्ष	जालना	भोकरदन	भोकरदन, सिपोरा बाजार, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., आन्वा, धावडा.
	द्राक्ष	जालना	मंठा	ढोकसाळ, तळणी
	द्राक्ष	धुळे	धुळे	धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुड, आर्वि, सोनगिर, नगांव बु, फागणे, मुकटी, धुळे ग्रामीण, कुसुबा, नेर, लामकानी
	द्राक्ष	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळेनाथे, थाळनेर, सांगवी
	द्राक्ष	धुळे	साक्री	साक्री, कासारे, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	द्राक्ष	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोडाईचा, विखरण, विरदेल
	द्राक्ष	नांदेड	अर्धापूर	अर्धापूर, दामड, मालेगांव
	द्राक्ष	नांदेड	देगलूर	मरखेल, हाणेगांव
	द्राक्ष	नांदेड	नांदेड	तरोडा बु., तुप्पा, वसरणी, लिंबगांव, विष्णूपुरी
	द्राक्ष	नांदेड	भोकर	भोकर
	द्राक्ष	नांदेड	मुदखेड	मुदखेड, मुगट, बारड
	द्राक्ष	नांदेड	लोहा	शेवडी बा.
	द्राक्ष	नांदेड	हदगाव	हदगाव, तामसा, मनाठा, आष्टी
	द्राक्ष	नाशिक	इगतपूरी	वाडीवरे
	द्राक्ष	नाशिक	कळवण	कळवण, मोकभणगी, नवीबेज

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	द्राक्ष	नाशिक	चांदवड	चांदवड, दिघवड, वडनेरभैरव, वडाळीभोई, दुगाव, रायपूर
	द्राक्ष	नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	त्र्यंबकेश्वर, वेळुंजे
	द्राक्ष	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, उमराळे (बु.), ननाशी, कोशींबे, वरखेडा, कसबेवनी
	द्राक्ष	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहनेर
	द्राक्ष	नाशिक	नांदगाव	हिसवळ (बु.)
	द्राक्ष	नाशिक	नाशिक	नाशिक, माडसांगवी, मखमलाबाद, सातपूर, पाथडी, गिरनारे, देवळाली, शिंदे, शिंदेपळसे, आडगाव.
	द्राक्ष	नाशिक	निफाड	निफाड, पिंपळगाव, ब.रानवड, लासलगाव, चांदोरी, देवगाव, सायखेडा, ओझर, नांदुर-मधमेश्वर
	द्राक्ष	नाशिक	मालेगाव	मालेगाव, दामाडी, निमगाव, वडनेर, सौदाणे, सायने बु..
	द्राक्ष	नाशिक	येवला	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला, अंदरसुल, सावरगाव, नगरसुल.
	द्राक्ष	नाशिक	सटाणा (बागलाण)	नामपूर, जायखेडा, ताहाराबाद, मुल्हेर, विरगाव, डांगसौदाने, ब्राम्हणगाव, सटाणा (बागलाण)
	द्राक्ष	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, पाडुली, देवपूर, वावी, शहा, नांदुरशिगोटे
	द्राक्ष	पुणे	आंबेगाव	कळंब, मंचर, पारगाव, घोडेगाव, निरगुडसर
	द्राक्ष	पुणे	इंदापूर	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंधुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
	द्राक्ष	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, निमगावसावा, बेल्ले, वडगाव आनंद, राजूर, डिंगोरे, ओतूर, आपटाळे, वडज, मढ, ओझर
	द्राक्ष	पुणे	दौंड	यवत, राहू, पाटस, खामगाव
	द्राक्ष	पुणे	बारामती	बारामती, वडगाव निंबाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, मालेगाव, काटेवाडी, मोरगाव
	द्राक्ष	पुणे	शिरूर	शिरूर, निमोणे
	द्राक्ष	बुलढाणा	जळगाव	जळगाव (जा)
	द्राक्ष	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा
	द्राक्ष	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा
	द्राक्ष	बुलढाणा	मोताळा	बोराखेडी
	द्राक्ष	बुलढाणा	संग्रामपूर	बावनपीर, सोनाळा
	द्राक्ष	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, सोनोशी
	द्राक्ष	लातूर	उदगीर	मोघा, देवर्जन
	द्राक्ष	लातूर	औसा	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा
	द्राक्ष	लातूर	चाकूर	नळेगाव, शेळगाव
	द्राक्ष	लातूर	निलंगा	निलंगा, औराद शहाजाणी, आबूलगा, कासार, बालकुदा
	द्राक्ष	लातूर	रेणापूर	कारेपूर
	द्राक्ष	सातारा	कराड	सैदापूर, शेणोली, उंडाळे.
	द्राक्ष	सातारा	कोरेगाव	कोरेगाव, वाठार स्टे., पिंपोडे(बु)
	द्राक्ष	सातारा	खटाव	कलेढोण, कातरखटाव, वडूज, मायणी, निमसोड, बुध
	द्राक्ष	सातारा	फलटण	गिरवी, बरड, वाठार नि.
	द्राक्ष	सातारा	माण	म्हसवड, वरकुटे मलवडी
	द्राक्ष	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदर्गी, वागदरी, चपळगांव, किणी
	द्राक्ष	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	उत्तर सोलापूर, शेळगी, वडाळा, माडी, तिन्हे
	द्राक्ष	सोलापूर	करमाळा	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जूननगर, सालसे, केतूर
	द्राक्ष	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी
	द्राक्ष	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	द्राक्ष	सोलापूर	बाशी	बाशी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुडी, वैराग, नारी, उपळेदुमाला, गौडगांव
	द्राक्ष	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर
	द्राक्ष	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, कुडुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी.
	द्राक्ष	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते.
	द्राक्ष	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळीसिकंदर
	द्राक्ष	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद बु., संगेवाडी, सांगोला श.
२	मोसंबी	अमरावती	अमरावती	बडनेरा, डवरगांव, माहुली जहांगिर, नांदगाव पेठ
	मोसंबी	अमरावती	तिवसा	वरखेड, वऱ्हा, मोझरी, कुऱ्हा, तिवसा
	मोसंबी	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, अंजन सिंगी
	मोसंबी	अमरावती	मोशी	मोशी, हिवरखेड, शिरखेड, अंबाडा, नेरपिंगळाई
	मोसंबी	अमरावती	वरुड	वरुड, शेंदुरजनाघाट, लोणी, पुसळा, बेनोडा, वाठोडा, राजूराबाजार
	मोसंबी	अहमदनगर	कर्जत	माही
	मोसंबी	अहमदनगर	नेवासा	सलाबतपुर
	मोसंबी	अहमदनगर	पाथडी	करंजी, पाथडी, टाकळी मानुर, मिरी, कोरडगाव
	मोसंबी	अहमदनगर	शेवगाव	चापडगांव, बोधेगाव, एरंडगाव, भातकुडगाव, शेवगाव
	मोसंबी	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, देवदैठण, चिंभळा, कोळगाव
	मोसंबी	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद ग्रा., जागजी, ढोकी, तेर,
	मोसंबी	उस्मानाबाद	कळंब	शिराढोण
	मोसंबी	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरूळ, नळदुर्ग
	मोसंबी	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळानि, अनाळा, सोनारी
	मोसंबी	उस्मानाबाद	भूम	वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	मोसंबी	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा
	मोसंबी	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	मोसंबी	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, उत्राण (घा.)
	मोसंबी	जळगाव	चाळीसगाव	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव
	मोसंबी	जळगाव	चोपडा	लासुर, हातेड
	मोसंबी	जळगाव	जळगाव	जळगाव, भोकर, पिंप्राळा, नशिराबाद, म्हसावद, आसोदा
	मोसंबी	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहर, शेदूर्णी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी
	मोसंबी	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव
	मोसंबी	जळगाव	पाचोरा	नगरदेवळा, गाळण, वरखेडी, पिंपळगाव
	मोसंबी	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळावे, चोरवड, तामसवाडी, बहादरपुर.
	मोसंबी	जळगाव	भडगांव	भडागाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे
	मोसंबी	जालना	अंबड	अंबड, धनकर पिप्री, जामखेडा, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापूरी, गोंदी
	मोसंबी	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, राणी उचेगाव, कुंभार पिंपळगाव, तिर्थपूरी, अंतरवली टेभी, जामसमर्थ, रांजणी
	मोसंबी	जालना	जाफ्राबाद	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभूर्णी, वरुड(बु).
	मोसंबी	जालना	जालना	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जहांगिर), सेवली.
	मोसंबी	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, सातोना खु, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना बु.
	मोसंबी	जालना	बदनापूर	बदनापूर, शेलगाव, दाभाडी, बावनेपांगरी, रोशणगाव
	मोसंबी	जालना	भोकरदन	भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., सिपोराबाजार, आन्वा, धावडा, सिपोरा.
	मोसंबी	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ
	मोसंबी	धुळे	शिरपूर	होळनाथे
	मोसंबी	नांदेड	अर्धापुर	मालेगाव
	मोसंबी	नांदेड	नांदेड	लिंबगांव, विष्णूपुरी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	मोसंबी	नांदेड	मुदखेड	बारड
	मोसंबी	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, मोहपा, धापेवाडा, तेलकामटी
	मोसंबी	नागपूर	काटोल	काटोल, मेटपांजरा, येनवा, कोंढाळी, पारडसिंगा, रिधोरा
	मोसंबी	नागपूर	नरखेड	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंढला, भिष्णूर
	मोसंबी	नागपूर	नागपूर ग्रा	वाडी
	मोसंबी	नागपूर	सावनेर	केळवद, खापा, सावनेर, पाटणसावंगी, बढेगांव
	मोसंबी	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी
	मोसंबी	परभणी	परभणी	परभणी, झरी
	मोसंबी	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव(बु)
	मोसंबी	परभणी	पुर्णा	चुडवा, लिमला, कावलगाव, पुर्णा
	मोसंबी	परभणी	मानवत	मानवत, केकरजवळा, कोल्हा
	मोसंबी	परभणी	सेलू	सेलू, वालुर, कुपटा
	मोसंबी	पुणे	इंदापुर	काटी, लाखेवाडी
	मोसंबी	पुणे	शिरूर	शिरूर, पाबळ
	मोसंबी	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	तुळजापूर
	मोसंबी	बुलढाणा	बुलढाणा	म्हसला बु.
	मोसंबी	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, सोनोशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर पांगरा, शेंदुरजन, साखरखेडा
	मोसंबी	सोलापूर	अवकलकोट	मैदगी.
	मोसंबी	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उंमरड, केम, कोटी, अर्जूननगर, सालसे
	मोसंबी	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	मोसंबी	सोलापूर	बाशी	बाशी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुडी, वैराग, उपळेदु.
	मोसंबी	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब.
	मोसंबी	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, शेटफळ, टाकळीसिकंदर.
	मोसंबी	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळे, नाझरे, महुद बु., संगेवाडी.
३	डालिंब	अहमदनगर	अकोले	अकोले, विरगाव, कोतूळ, ब्राम्हणवाडी, समशेरपुर, राजूर
	डालिंब	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशीन, भाबोरा, कौभळी, मिरजगाव, माही.
	डालिंब	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, सुरेगाव, पोहेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका
	डालिंब	अहमदनगर	जामखेड	अरणगांव, खर्डा, जामखेड, नात्रज, नायगाव
	डालिंब	अहमदनगर	नगर	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, नागापूर, चिंचोडीपाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी, नालेगाव, जेऊर, चास.
	डालिंब	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा(बु), सलाबतपूर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, वडाळा बहिरोबा, नेवासा खु., सोनई
	डालिंब	अहमदनगर	पाथर्डी	पाथर्डी, माणिकदौंडी, टाकळीमानूर, करंजी, मिरी, कोरडगाव
	डालिंब	अहमदनगर	पारनेर	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, वडजीरे, निघोज, टाकळीढाकेश्वर, पळशी
	डालिंब	अहमदनगर	राहाता	राहाता, शिडी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा
	डालिंब	अहमदनगर	राहुरी	राहुरी, सात्रळ, तहाराबाद, देवळाली प्रवरा, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकळीमिर्यो
	डालिंब	अहमदनगर	शेवगाव	शेवगाव, भातकुडगाव, एरंडगाव, चापडगाव, बोधेगाव, ढोरजळगाव
	डालिंब	अहमदनगर	श्रीगोंदा	श्रीगोंदा, मांडवगण, बेलवंडी, पेडगाव, चिर्भळा, देवदैठण, कोळगाव, काष्टी
	डालिंब	अहमदनगर	श्रीरामपूर	उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, श्रीरामपूर
	डालिंब	अहमदनगर	संगमनेर	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., अश्वि बु., सिबलापूर, तळेगाव, सामनापूर, धारगाव, डोळसणे, साकूर, पिंपर्णे
	डालिंब	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दालिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	डालिंब	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद श., उस्मानाबाद ग्रा., बेबळी, केसेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	डालिंब	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिरडोण, गोंविंदपूर
	डालिंब	उस्मानाबाद	तुळजापूर	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग
	डालिंब	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि., आनाळा, सोनारी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	डाळिंब	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	डाळिंब	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	डाळिंब	जळगाव	अंमळनेर	अंमळनेर, शिरुड, नगाव, पातोडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे
	डाळिंब	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, रिंगणगाव, उत्राण घ.
	डाळिंब	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगांव, बहाळ, मेहूणबारे, हातले, तळेगांव, खडकी बु., खडकी
	डाळिंब	जळगाव	चोपडा	अडावड, चोपडा, लासूर, चहाडी, हातेड बु.,
	डाळिंब	जळगाव	जळगाव	नाशिराबाद, जळगाव, आसोदा, भोकर, पिंप्राळा, म्हसावड
	डाळिंब	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहर, शेंदूर्णी, तोंडापुरी, वाकडी, फतेपुरी
	डाळिंब	जळगाव	धरणगाव	सोनवड, पिंप्री, धरणगाव, साळवे
	डाळिंब	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नांद्रा, नगरदेवळा, गाळण, वरखेडी बु., पिंपळगांव बु., कुन्हाड
	डाळिंब	जळगाव	पारोळा	पारोळा, तामसवाडी, चोरवड, शेळावे, बहादरपुर.
	डाळिंब	जळगाव	बोदवड	बोदवड
	डाळिंब	जळगाव	भडगांव	कोळगाव, कजगाव
	डाळिंब	जळगाव	भुसावळ	वरणगांव, पिंपळगांव खु..
	डाळिंब	जळगाव	मुक्ताईनगर	अंतुली, मुक्ताईनगर, कुन्हे.
	डाळिंब	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापुर, ऐनपुर, खरोदा प्र. या.
	डाळिंब	जालना	अंबड	अंबड, गोंदी, धनगरपिंपरी, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापुरी, जामखेड, करमाड
	डाळिंब	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, तिर्थपूरी, कुमार पिंपळगाव, रांजणी, अंतरवली टेभी, जामसमर्थ, राणी उंचेगाव
	डाळिंब	जालना	जाफ्राबाद	टेंभुणी, वरुड बु., जाफ्राबाद, कुभारझरी, माहोरा.
	डाळिंब	जालना	जालना	जालना ग्रा., वाघुळ (जा.), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना(श).
	डाळिंब	जालना	परतूर	परतूर, वाटूर, आष्टी, सातोना, श्रीष्टी.
	डाळिंब	जालना	बदनापूर	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपांगरी
	डाळिंब	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, हसनाबाद, केदारखेडा, सिपोरा बा., पिंपळगाव रेनुकाई, धावडा, आन्चा, पिंपळगाव, सिपोरा.
	डाळिंब	जालना	मंठा	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ
	डाळिंब	धुळे	धुळे	आर्वी, कुसुंबा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, नगांव बु., फागणे, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)
	डाळिंब	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थ, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, सांगवी
	डाळिंब	धुळे	साक्री	साक्री, कासार, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा
	डाळिंब	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावड, वर्षी, दोडाईचा, विखरण, विरदेल
	डाळिंब	नाशिक	कळवण	कळवण, नवीबेज, दळवट, मोकभणगी
	डाळिंब	नाशिक	चांदवड	चांदवड, रायपूर, दिघवड, दुगाव, वडनेरभैरव, वडाळीभोई.
	डाळिंब	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा, कोर्शिबे
	डाळिंब	नाशिक	देवळा	देवळा, लोहणे, उमराणी
	डाळिंब	नाशिक	नांदगाव	वेहळगाव, जातेगाव, हिसवळ(बु), नांदगाव, मनमाड
	डाळिंब	नाशिक	नाशिक	पाथडी, मखमलाबाद, माडसांगवी, शिंदे, सातपुर, गिरणारे
	डाळिंब	नाशिक	निफाड	लासलगाव, देवगाव, चांदोरी, निफाड, सायखेडा, पिंपळगाव, रानवड, ओझार, नांदुर मध्यमेश्वर
	डाळिंब	नाशिक	मालेगाव	दाभाडी, मालेगाव, वडनेर, करंजगव्हाण, झोडगे, कळवाडी, कवळाणे, सवदाणे, सायने(बु), निमगाव
	डाळिंब	नाशिक	येवला	पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला, अंदरसुल, सावरगाव, नगरसुल.
	डाळिंब	नाशिक	सटाणा (बांगलाण)	ब्राम्हणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, डांगसोदाणे, मुल्हेर, ताहराबाद, सटाणा
	डाळिंब	नाशिक	सित्रर	सित्रर, देवपूर, वावी, शहा, पांडुली, डुबरे, नांदुरशिगोटे
	डाळिंब	परभणी	जितुर	चारठाणा, आडगाव

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	डाळिंब	परभणी	सेलू	सेलू
	डाळिंब	पुणे	आंबेगाव	पारगाव, घोडेगाव, कळंब, मंचर, निरगुडसर
	डाळिंब	पुणे	इंदापुर	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंधुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
	डाळिंब	पुणे	खेड	राजगुरुनगर, चाकण, पाईट, कुडे बु., कडुस, आळंदी, पिंपळगाव त. खेड, वाडा, वेताळे, करंजविहिरे, कनेरसर
	डाळिंब	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, बेल्हे, वडगाव आनंद, ओतूर, राजूर, निमगांवसावा, डिंगोरे, आपटाळे, वडज, ओझर.
	डाळिंब	पुणे	दौंड	यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे, दौंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे
	डाळिंब	पुणे	पुरंदर (सासवड)	जेजुरी, राजेवाडी, परिंचे, वेल्हे, कुंभारवळण, सासवड, भिवडी, शिवरी
	डाळिंब	पुणे	बारामती	वडगाव निंबाळकर, उंडवडी (क.प.), सुपे, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, उंडवडी सुपे, माळेगाव, काटेवाडी, शिरसुंफळ, कैरंजेपुल
	डाळिंब	पुणे	शिरूर	शिरूर, रांजणगाव गणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव दंमढेरे, न्हावरा, वडगाव रासाई, निमोणे
	डाळिंब	पुणे	हवेली	उरळीकांचन, थेऊर, वाघोली
	डाळिंब	बुलढाणा	खामगाव	हिवरखेड, काळेगांव, पि. राजा
	डाळिंब	बुलढाणा	चिखली	पेठ, चिखली, चांधई, हातणी, घोडप, अमडापूर, एकलारा, ऊंद्री, कोलारा, शे. अटोळ, मेरा खु., धामनगाव बढे
	डाळिंब	बुलढाणा	जळगाव जा.	जामोद, पि. काळे
	डाळिंब	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	देऊळगाव राजा, तुळजापुर, मेहूणा राजा, दे. मही, अंदेरा
	डाळिंब	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा, धाड
	डाळिंब	बुलढाणा	मलकापूर	जाभूळ धाबा, नरवेल
	डाळिंब	बुलढाणा	मेहकर	डोनगाव, हिरवा आश्रम, शेलगाव(दे), ना.दत्तापुर
	डाळिंब	बुलढाणा	मोताळा	पिंपळगाव देवी, पिंप्रि गवळी, शेलापुर, बोराखेडी, मोताळा, धामणगाव बढे.
	डाळिंब	बुलढाणा	लोणार	लोणार
	डाळिंब	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा, दुसरबिड, शेदुर्जन, साखरखेडा
	डाळिंब	लातूर	अहमदपूर	अहमदपूर
	डाळिंब	लातूर	उदगीर	नागलगाव, हेर
	डाळिंब	लातूर	औसा	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा, उजनी
	डाळिंब	लातूर	चाकूर	चाकूर, नळेगाव, वडवळ नागनाथ
	डाळिंब	लातूर	निलंगा	निलंगा, औरादशाहजनी
	डाळिंब	लातूर	रेणापूर	कारेपूर
	डाळिंब	लातूर	लातूर	तांदुळजा, मरुड
	डाळिंब	वाशिम	मंगरुळपीर	मंगरुळपीर, आसेगांव, सेलूबाजार, कवठळ, धानोरा, पाडींताड
	डाळिंब	वाशिम	मानोरा	उमरी बु.
	डाळिंब	वाशिम	मालेगाव	मुंगळा
	डाळिंब	वाशिम	वाशिम	पाडींआसरा, राजगाव, पाडींटकमोर, नागठाणा
	डाळिंब	सातारा	कराड	मसुर, सैदापूर
	डाळिंब	सातारा	कोरेगाव	वाठार स्टे.
	डाळिंब	सातारा	खंडाळा	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ, वाठार,
	डाळिंब	सातारा	खटाव	खटाव, वडुज, पुसेगाव, औंध, पुसे सावळी, मायनी, कातर खटाव, बुध, निमसोड
	डाळिंब	सातारा	फलटण	फलटण, राजाळे, आसु, गिरवी, बरड, आदकी (बु), तरडगाव, होळ, वाठार निंबाळकर
	डाळिंब	सातारा	माण	दहिवड, मलवडी, माडी, गोंदवले(बु), म्हसवड, कुकडवाड, शिंगणापूर, वरकुटे मलवडी,

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
				आंधळी
	डाळिंब	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, चपळगांव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदगी, वागदरी, किणी.
	डाळिंब	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	वडाळा, मारडी, तिन्हे, उत्तरसोलापूर, शेंळगी
	डाळिंब	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उंमरड, केतूर, केम, कोटी, अर्जूननगर, सालसे
	डाळिंब	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	निंबगी, बोरामणी, मुक्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी.
	डाळिंब	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	डाळिंब	सोलापूर	बाशी	बाशी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुडी, वैराग, गौडगाव, उपळे दु.
	डाळिंब	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर.
	डाळिंब	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे क., म्हैसगांव, कुर्डुवाडी, टेंभूणी, मोडनिंब, लऊळ, रांझणी
	डाळिंब	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, म्हाळुंग, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर
	डाळिंब	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर.
	डाळिंब	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद बु., संगेवाडी, सांगोला श.
४	काजू	कोल्हापूर	आजरा	आजरा, मलिग्रे, गवसे, उत्तुर
	काजू	कोल्हापूर	कागल	कापशी
	काजू	कोल्हापूर	गगनबावडा	गगनबावडा, साळवण.
	काजू	कोल्हापूर	गडहिंगलज	महांगाव, नेसरी
	काजू	कोल्हापूर	चंदगड	चंदगड, नागनवाडी, माणगांव, तुर्केवाडी, हेरे, कोवाड
	काजू	कोल्हापूर	भुदरगड	कडगांव, करडवाडी, पिंपळगाव, कूर, गारगोटी
	काजू	कोल्हापूर	राधानगरी	राधानगरी, कसबातारळे, राशीवडे बु.
	काजू	कोल्हापूर	शाहूवाडी	आंबा, करंजफेण, भेडसगाव, मलकापूर
	काजू	नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	हरसुल, वेळुंजे, त्र्यंबकेश्वर
	काजू	नाशिक	पेठ	पेठ, जोगमोडी, कोहोर
	काजू	नाशिक	सुरगाणा	सुरगाणा, उंबरठाण, बाऱ्हे, बोरगाव, मनखेड
	काजू	पालघर	जव्हार	जव्हार, साखरशेत
	काजू	पालघर	डहाणू	कासा, सायवन
	काजू	पालघर	मोखाडा	मोखाडा, खोडाळा
	काजू	पालघर	वाडा	कोने
	काजू	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा
	काजू	रत्नागिरी	खेड	खेड, शिर्डी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद
	काजू	रत्नागिरी	गुहागर	गुहागर, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, हेदवी
	काजू	रत्नागिरी	चिपळूण	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाने, रामपूर, वहाळ, सावर्डे, आसुर्दे, कळकवणे, शिरगाव
	काजू	रत्नागिरी	दापोली	दापोली, बुरांडी, दाभोळ, आजली, वाकवली, पालगड, वेळवी
	काजू	रत्नागिरी	मंडणगड	मंडणगड, म्हाप्रळ, देव्हारे
	काजू	रत्नागिरी	रत्नागिरी	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, तरवळ, पाली
	काजू	रत्नागिरी	राजापूर	राजापूर, कोंड्ये तर्फे सौंदळ, जैतापूर, कुंभवडे, नाते, ओणी, पाचल, सौंदळ
	काजू	रत्नागिरी	लांजा	लांजा, भांबेड, पुनस, साटवली, विलवडे
	काजू	रत्नागिरी	संगमेश्वर	कडवई, माखजण, मुरवड, फणसवणे, आंगवली, कोंडगाव, देवळे, देवरुख, तुळसणी, माभळे, फुणगुस, तेन्चे
	काजू	रायगड	कर्जत	कर्जत, नेरळ, कडाव, कळंब, कशेळे
	काजू	रायगड	खालापूर	चोक, वावोशी, खोपोली
	काजू	रायगड	तळा	तळा, मेंढा
	काजू	रायगड	पनवेल	पनवेल, पोयंजे, ओवळे, कर्नाळा, तळोजे, मोरबे, दापवली, कळंबोली, नेरे, पळस्पे
	काजू	रायगड	पेण	पेण, हमरापूर, वाशी, कासू, कामाली, वडखळ
	काजू	रायगड	पोलादपूर	पोलादपूर, कोंडवी, वाकण

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	काजू	रायगड	महाड	महाड, बीरवाडी, नाते, करंजाळी, खरवली, तुडोल
	काजू	रायगड	माणगाव	माणगाव, गोरेगाव, लोणारे, निजामपूर, नवापुर.
	काजू	रायगड	मुरुड	मुरुड, नादगाव, बोली
	काजू	रायगड	म्हसळा	म्हसळा, खामगाव
	काजू	रायगड	रोहा	रोहा, चनेरा, कोलाड, नागोठणे
	काजू	रायगड	श्रीवर्धन	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन
	काजू	रायगड	सुधागड	पाली, आतोने, जांभूळपाडा, पेडली
	काजू	सिंधुदुर्ग	कणकवली	कणकवली, फोंडा, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण
	काजू	सिंधुदुर्ग	कुडाळ	कुडाळ, कडावल, कसाल, मानगांव, पिंगोळी, वालावल, मडगांव
	काजू	सिंधुदुर्ग	देवगड	देवगड, शिरगाव, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापडे
	काजू	सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	तळकट, भेडशी, कसई
	काजू	सिंधुदुर्ग	मालवण	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे
	काजू	सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेटोरे.
	काजू	सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	वैभववाडी, येडगाव, भुईबावडा
	काजू	सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	सावंतवाडी, बांधा, मधुरा, आजगाव, आंबोली
५	केळी	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	अंजनगाव, भंडारज, विहिगांव, सातेगांव, कापूसतळणी, कोकडी, चौसाळा, निमखेड बा., टाकरखेडा
	केळी	अमरावती	अचलपूर	अचलपूर, पथोट, परतवाडा, परसापूर
	केळी	अमरावती	चांदुर बाजार	शिरसगाव कसबा, ब्राम्हणवाडा थडी, चांदुर बाजार, तळेगाव मोहना.
	केळी	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशिनि, भांबोरा, कौभळी, मिरजगाव, माहि.
	केळी	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा खु., कुकाना, चांदा, वडाळा ब., नेवासा बु., सलाबदपुर, सोनई
	केळी	अहमदनगर	शेवगाव	एरंडगाव, चापडगाव, भातकुडगाव
	केळी	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दाळींब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	केळी	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद (श.), उस्मानाबाद (ग्रा.), बैबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	केळी	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिरढोण, गोंविंदपूर
	केळी	उस्मानाबाद	तुळजापूर	ईटकळ, सावरगाव, सलगरा दि., मंगरुळ, जळकोट, नळदुर्ग, तुळजापूर.
	केळी	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि, आनाळा, सोनारी
	केळी	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	केळी	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	केळी	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	केळी	कोल्हापूर	आजरा	आजरा, उत्तुर, मलिग्रे, गवसे.
	केळी	कोल्हापूर	करवीर	कसबा, बावडा, निगवे (दु.), सांगरुळ, शिरोली (दु.), बीड, बालिंगा, हळदी, इस्पुर्ली, कणेरी, मुडशिगी
	केळी	कोल्हापूर	कागल	सिद्धनली, केनवडे, खडकवाडा, मुरगुड, कापशी, कागल
	केळी	कोल्हापूर	गगनबावडा	गगनबावडा, साळवण
	केळी	कोल्हापूर	गडहिंगलज	गडहिंगलज, महांगाव, नेसरी, कडगाव, हलकर्णी, कासाबनुल
	केळी	कोल्हापूर	चंदगड	चंदगड, कोवाड, नागनवाडी, माणगांव, तुर्कवाडी, हेरे.
	केळी	कोल्हापूर	पन्हाळा	कडोली, बाजारभोगाव, कातोली, वाडीरत्नागिरी, पडळ, कळे
	केळी	कोल्हापूर	भुदरगड	पिंपळगाव, कडगांव, करडवाडी, गारगोटी, कूर
	केळी	कोल्हापूर	राधानगरी	आवळी बु., कसबातारळे, राधानगरी, सरवडे, कसबावाळवे, राशीवडे बु.
	केळी	कोल्हापूर	शिरोळ	शिरोळ, दत्तवाड, नुरसिंहवाडी, नांदणी, जयसिंगपूर
	केळी	कोल्हापूर	हातकणंगले	हातकणंगले, वडगाव, हेरले.
	केळी	जळगाव	अंमळनेर	अंमळनेर, नगाव, पातोडा, अंमळगाव, मारवाड, शिरुड, भरवस, वावडे.
	केळी	जळगाव	एरंडोल	एरंडोल, रिगणगांव, उत्राण (गृह), कासोदा
	केळी	जळगाव	चाळीसगाव	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, मेहुणाबारे, हातले, तळेगाव, खडकी (बु.)
	केळी	जळगाव	चोपडा	चोपडा, चहाडी, अडावद, धानोरा प्रा., लासूर, हातेड बु., गोरगांवले बु.
	केळी	जळगाव	जळगाव	पिंप्राळा, भोकर, म्हसावद, नशिराबाद, जळगाव, आसोदा

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
केळी	जळगाव	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहर, शेंदूर्णी, तोंडापूर, फतेपूर, वाकडी
केळी	जळगाव	जळगाव	धरणगाव	सोनवद, धरणगाव, सालवे, पिंप्री, चांदसर, पाळधी
केळी	जळगाव	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा, नांद्रा, नगरदेवळा, गाळण, वरखेडी (बु.), पिंपळगांव, कुहाड खु.
केळी	जळगाव	जळगाव	पारोळा	पारोळा, शेळावे, चोरवड, तामसवाडी, बहादरपूर.
केळी	जळगाव	जळगाव	बोदवड	नाडगांव, बोदवड, करंजी
केळी	जळगाव	जळगाव	भडगांव	भडगांव, कजगांव, कोळगांव, आमडदे
केळी	जळगाव	जळगाव	भुसावळ	भुसावळ, वरणगांव, कुन्हे प्र. न., पिंपळगांव (बु.)
केळी	जळगाव	जळगाव	मुक्ताईनगर	मुक्ताईनगर, अंतुली, घोडसगांव, कुन्हा
केळी	जळगाव	जळगाव	यावल	थावल, किनगांव, साकळी, बामणोद, भालोद, फैजपूर
केळी	जळगाव	जळगाव	रावेर	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीडी (बु.), निमोरा (बु.), खिरोंदा, सावदा
केळी	जालना	जालना	अंबड	अंबड, वडी गोद्री
केळी	जालना	जालना	घनसावंगी	तिर्थपुरी, कुंभार पिंपळगाव, घनसावंगी, राणीउंचेगाव, जामसमर्थ, अंतरवली टेभी, राजनी
केळी	जालना	जालना	जालना	जालना, सेवली, नेर, पाचनवडगाव
केळी	जालना	जालना	परतूर	परतूर, आष्टी, श्रीष्टी, वाटूर, सातोना (खु.)
केळी	जालना	जालना	मंठा	ढोकसाळ, तळणी, पांगरी (गो.), मंठा
केळी	धुळे	धुळे	धुळे	धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुंड, आर्वी, सोनगिर, नगांव (बु.), फागणे, मुकटी, धुळे (ग्रामीण), कुसुबा, नेर (म.), लामकनी
केळी	धुळे	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळेनाथे, थाळनेर, सांगवी
केळी	धुळे	धुळे	साक्री	साक्री, कासारे, म्हसदी (प्रा.), दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल, कुडाशी, उमरपाटा.
केळी	धुळे	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोडाईचा, विखरण, विरदेल.
केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	अक्कलकुवा	अक्कलकुवा, खापर
केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	तळोदा	तळोदा, बोरद, प्रतापपूर.
केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	नंदूरबार	नंदूरबाद, धानोरा, खोंडामळी, आष्टे
केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	नवापूर	विसरवाडी.
केळी	नंदूरबार	नंदूरबार	शहादा	शहादा, प्रकाशा, कलसाडी, म्हसावद, ब्राम्हणपूरी, वडाळी, असलोद, सारंगखेडा.
केळी	नांदेड	नांदेड	अर्धापूर	अर्धापूर, दाभड, मालेगांव
केळी	नांदेड	नांदेड	उमरी	उमरी
केळी	नांदेड	नांदेड	किनवट	इस्लामपूर, शिवनी, किनवट, बोधडी
केळी	नांदेड	नांदेड	देगलूर	मरखेल, हाणेगांव
केळी	नांदेड	नांदेड	नांदेड	तरोडा (बु.), तुप्पा, वसरणी, लिबगांव, विष्णूपुरी
केळी	नांदेड	नांदेड	नायगाव	बरबडा
केळी	नांदेड	नांदेड	भोकर	भोकर
केळी	नांदेड	नांदेड	मुदखेड	मुदखेड, मुगट, बारड
केळी	नांदेड	नांदेड	लोहा	शेवडी बा.
केळी	नांदेड	नांदेड	हदगाव	हदगाव, तामसा, मनाठा, आष्टी
केळी	परभणी	परभणी	गंगाखेड	गंगाखेड, महातपुरी, माखणी
केळी	परभणी	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी, सावंगी म्हा.
केळी	परभणी	परभणी	पेडगाव	पेडगाव, परभणी, जांब, सिंगणापूर, दैठणा, पिंगळी, झरी
केळी	परभणी	परभणी	पाथरी	पाथरी, हदगाव, बामळगाव, कासापुरी
केळी	परभणी	परभणी	मानवत	मानवत, केकरजवळा, रामपुरी बु.
केळी	परभणी	परभणी	सेलू	कुपटा, सेलू
केळी	परभणी	परभणी	सोनपेठ	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव
केळी	पालघर	पालघर	जव्हार	जव्हार, साखरशेत
केळी	पालघर	पालघर	डहाणू	डहाणू, चिंचणी, सायवन, कासा, मल्याण
केळी	पालघर	पालघर	पालघर	पालघर, बोईसर, तारापूर, मनोर, सफाळे, आगरवाडी
केळी	पालघर	पालघर	वसई	वसई, विरार, मानिकपूर, निर्मळ, आगाशी, मांडवी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	केळी	पालघर	वाडा	वाडा, कंचाड, कोने, कुडूस
	केळी	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा
	केळी	पुणे	आंबेगाव	घोडेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव, निरगुडसर
	केळी	पुणे	इंदापुर	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणी देवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे
	केळी	पुणे	खेड	आळंदी
	केळी	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, ओतूर, निमगावसावा, बेल्हे, वडगाव आनंद, डिंगोरे, राजूर, आपटाळे, वडज, ओझर
	केळी	पुणे	दौंड	यवत
	केळी	पुणे	बारामती	वडगाव निंबाळकर, बारामती, पणदरे, माळेगाव बु., काटेवाडी.
	केळी	पुणे	शिरूर	शिरूर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव दंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे
	केळी	पुणे	हवेली	हडपसर, ऊरळी कांचन, थेऊर
	केळी	बुलढाणा	खामगाव	हिवरखेड, काळेगांव, वझर, लाखणवाडा, पि. राजा
	केळी	बुलढाणा	चिखली	मेरा खु.
	केळी	बुलढाणा	जळगाव जा.	जळगाव (जा.), जामोद
	केळी	बुलढाणा	बुलढाणा	बुलढाणा
	केळी	बुलढाणा	मेहकर	डोणगाव, हिरवा आश्रम, वरवंड, जानेफळ, ना. दत्तापूर
	केळी	बुलढाणा	मोताळा	बोराखेडी, मोताळा, पिंपरी गवळी, पिंपळगांव देवी, धामनगांव बदे, रोहीण खेड
	केळी	बुलढाणा	संग्रामपूर	बावनबीर, सोनाळा, संग्रामपुर, पातुर्डा
	केळी	यवतमाळ	उमरखेड	उमरखेड
	केळी	यवतमाळ	पुसद	जांब बाजार
	केळी	यवतमाळ	महागाव	हिवरा, गुंज, फुल सावंगी, महागाव, मोरथ
	केळी	रत्नागिरी	चिपळूण	कळकवणे
	केळी	लातूर	औसा	किल्लारी, मातोळा
	केळी	सातारा	कराड	कोळे, सुपने, उब्रंज
	केळी	सातारा	कोरेगाव	रहितपूर
	केळी	सातारा	खटाव	मायणी
	केळी	सातारा	फलटण	आसू, तरडगाव, होळ
	केळी	सातारा	माण	मलवडी, वर - मलवडी, आंधळी
	केळी	सातारा	वाई	वाई, ओझडे, सुरुर, धोम, पसरणी, भुईज, पाचवड
	केळी	सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	तळकट, भेडसी
	केळी	सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	बांदा, मडुरा
	केळी	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदरगी, वाघदरी, चपळगांव, किणी
	केळी	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	तिहे, वडाळा, मारडी
	केळी	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, कोटी, केतूर, केम, अर्जुननगर, सालसे
	केळी	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी
	केळी	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	केळी	सोलापूर	बाशी	बाशी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुडी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव
	केळी	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर.
	केळी	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे क., म्हैसगांव, कुडुवाडी, टेम्भूर्णी, रांझणी, मोडनिंब, लऊळ
	केळी	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, म्हाळूंग, पिलीव, वेळापूर, नातेपुते, दहीगांव, सदाशिवनगर
	केळी	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नारखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामटी (बु.), सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर
	केळी	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हात्तीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद (बु.), संगेवाडी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
६	संत्रा	अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	अंजनगाव, भंडारज, विहीगांव, सातेगांव, कापूसतळणी, कोकडा
	संत्रा	अमरावती	अचलपूर	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पशोट, परतवाडा
	संत्रा	अमरावती	अमरावती	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहूली जहागिर, नांदगाव पेठ.
	संत्रा	अमरावती	चांदूर बाजार	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव पुर्णा
	संत्रा	अमरावती	चांदूर रेल्वे	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ
	संत्रा	अमरावती	चिखलदरा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा
	संत्रा	अमरावती	तिवसा	तिवसा, मोझरी, वन्हा, कुन्हा वरखेड
	संत्रा	अमरावती	धामणगाव रेल्वे	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर
	संत्रा	अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी र., मंगरुळ चव्हाळा, पापळ, लोणी टा., धानोरा गुरव, माहूली चोर, रसुलापूर
	संत्रा	अमरावती	भातकुली	नैभा.
	संत्रा	अमरावती	मोर्शी	अंबाडा, हिरवखेड, रिद्धपूर, धामणगाव (काटपूर), नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी.
	संत्रा	अमरावती	वरुड	वरुड, बेनोदा. पुसला, वाटोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजोरा बाजार
	संत्रा	अहमदनगर	कर्जत	मिरजगाव, माही, कौभळी
	संत्रा	अहमदनगर	नगर	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी, वाकळी, चास, रुईछत्तीसी, नालेगाव.
	संत्रा	अहमदनगर	नेवासा	चांदा, घोडेगांव, नेवासा खु., नेवासा बु., सलाबदपूर, कुकाणा, वडाळा ब.
	संत्रा	अहमदनगर	पाथडी	करंजी, पाथडी, माणिकदौंडी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	पारनेर	वाडेगव्हाण, निघोज, भाळवणी
	संत्रा	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी
	संत्रा	अहमदनगर	शेवगाव	एरंडगाव, डोरजळगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव
	संत्रा	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, चिभळा, देवदैठण, कोळगाव
	संत्रा	जालना	परतूर	आष्टी, श्रीष्टी, सातोना खु.
	संत्रा	नागपूर	उमरेड	पाचगाव, हेवती, कुही, तितुर.
	संत्रा	नागपूर	कळमेश्वर	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामटी.
	संत्रा	नागपूर	काटोल	काटोल, पारडशिगा, येनवा, मेटपांजरा. रिघोरा, कोंढाळी.
	संत्रा	नागपूर	कामटी	कामटी, वडोदा.
	संत्रा	नागपूर	कुही	तितुर.
	संत्रा	नागपूर	नरखेड	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेंढला.
	संत्रा	नागपूर	नागपूर	सोनेगाव (लोधी), वाडी, बोरी, गोधणी
	संत्रा	नागपूर	पारशिवणी	पारशिवणी, नवेगाव खेरी, आमडी, कन्हान
	संत्रा	नागपूर	भिवापूर	भिवापूर, कारगांव, मालेवाडा
	संत्रा	नागपूर	रामटेक	देवलापार, रामटेक, मुसेवाडी
	संत्रा	नागपूर	सावनेर	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवद, खापा, बढेगाव.
	संत्रा	नागपूर	हिंगणा	हिंगणा, कान्होलीबारा, आडेगाव, गुमगांव, टाकळघाट.
	संत्रा	परभणी	जितुर	जितुर, बोरी, सावंगी म्हा., आडगाव
	संत्रा	परभणी	परभणी	जांब, दैठणा, पेडगाव
	संत्रा	परभणी	पुर्णा	पुर्णा, काल्नेश्वर, चुडावा, कावलगाव
	संत्रा	परभणी	मानवत	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, तांडबोरगाव
	संत्रा	परभणी	सेलू	कुपटा, सेलू, देऊळगाव गात, वालुर
	संत्रा	पुणे	शिरूर	शिरूर, राजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, न्हावरा, पाबळ, तळेगाव ढमढेर, निमोणे
	संत्रा	बुलढाणा	खामगाव	आडगाव, लाखनवाडा, काळेगांव, वझर, हिवरखेड
	संत्रा	बुलढाणा	जळगाव जा.	जामोद

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	संत्रा	बुलढाणा	देऊळगाव राजा	अंदेरा, दे. माही, मेळुना राजा
	संत्रा	बुलढाणा	मेहकर	डोनगांव, हिवरा आश्रम, मेहकर, जानेफळ, शे. देशमुख, ना. दत्तापुर
	संत्रा	बुलढाणा	लोणार	बीबी, अंजनी खुर्द, सुलतानपूर, लोणार, हिरदव
	संत्रा	बुलढाणा	संग्रामपूर	सोनाळा, बावनबीर, संग्रामपुर
	संत्रा	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सेंदुरजन, साखरखेडा, मलकापुर पांग्रा
	संत्रा	यवतमाळ	आर्नी	आर्नी, जवळा.
	संत्रा	यवतमाळ	उमरखेड	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी
	संत्रा	यवतमाळ	कळंब	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव
	संत्रा	यवतमाळ	कळंब	मेटीखेडा
	संत्रा	यवतमाळ	दारव्हा	दारव्हा, महागाव
	संत्रा	यवतमाळ	दिग्रस	दिग्रस, कालगाव, तिवरी, तूपटाकळी.
	संत्रा	यवतमाळ	नेर	माणिकवाडा, वटफळी, शिरसगांव, मालखेड
	संत्रा	यवतमाळ	पुसद	पुसद, जांबबाजार, वरुड
	संत्रा	यवतमाळ	बाभुळगाव	घारपळ
	संत्रा	यवतमाळ	महागाव	मोरथ, गुंज, काळी (दो).
	संत्रा	यवतमाळ	राळेगाव	राळेगाव, झाडगाव.
	संत्रा	वाशिम	कारंजा	कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बु., पोहा, हिवरालाहे, येवता, खेर्डा
	संत्रा	वाशिम	मंगरुळपीर	मंगरुळपीर, शेलुबाजार, पोटी, कवठळ, धानोरा, पाडींताड
	संत्रा	वाशिम	मानोरा	मानोरा, गिरोली, उमरी बु., कुपटा, सेंदुरजना
	संत्रा	वाशिम	मालेगाव	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडसी
	संत्रा	वाशिम	रिसोड	रिसोड, केनवड, भरजहागीर, रिठद, वाकद.
	संत्रा	वाशिम	वाशिम	वाशिम, अणशिंग, केकतउमरा, पाडींआसरा, राजगाव
१९	आंबा	अहमदनगर	कर्जत	कर्जत, राशिन, मांबोरा, कोभळी, मिरजगाव, माहि.
	आंबा	अहमदनगर	कोपरगाव	रवंदे, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव
	आंबा	अहमदनगर	जामखेड	जामखेड, अरणगांव, नात्रज, नाथगाव, खर्डा
	आंबा	अहमदनगर	नगर	कापूरवाडी, वाळकी
	आंबा	अहमदनगर	नेवासा	नेवासा (बु.), नेवासा(खु.), सलाबतपूर, चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, वडाळा ब.
	आंबा	अहमदनगर	पाथडी	पाथडी, माणिकदौन्डी, टाकळीमानुर, कोरडगांव, करंजी, मिरी
	आंबा	अहमदनगर	पारनेर	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, सुपा, टाकळीढोकेश्वर, पळशी
	आंबा	अहमदनगर	राहाता	बाभळेश्वर
	आंबा	अहमदनगर	राहुरी	वांबोरी, देवळाली प्र., सात्रळ, ताहाराबाद, राहुरी
	आंबा	अहमदनगर	शेवगाव	बोधेगांव, चापडगांव, भातकुडगाव, शेवगाव, ढोरजळगाव
	आंबा	अहमदनगर	श्रीगोंदा	बेलवंडी, श्रीगोंदा, देवदैठण
	आंबा	अहमदनगर	श्रीरामपूर	श्रीरामपूर, टाकळीभान, बेलापूर, उंदीरगाव
	आंबा	उस्मानाबाद	उमरगा	उमरगा, दाळींब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम
	आंबा	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद (श.), उस्मानाबाद (ग्रा.), बैबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी
	आंबा	उस्मानाबाद	कळंब	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिरढोण, गोविंदपूर
	आंबा	उस्मानाबाद	तुळजापूर	ईटकळ, सावरगाव, सलगरा दि., मंगरुळ, जळकोट, नळदुर्ग, तुळजापूर.
	आंबा	उस्मानाबाद	परांडा	परांडा, आसु, जवळा नि, अनाळा, सोनारी
	आंबा	उस्मानाबाद	भूम	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट
	आंबा	उस्मानाबाद	लोहारा	लोहारा, माकणी, जेवळी
	आंबा	उस्मानाबाद	वाशी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव
	आंबा	कोल्हापूर	आजरा	आजरा, गौसे, मलिग्रे, उत्तुर
	आंबा	कोल्हापूर	करवीर	सांगरुळ, हळदी, इस्पुली, कणेरी
	आंबा	कोल्हापूर	कागल	कागल, सिद्धनेली, केनवडे, खडकेवाडी, मुरगुड, कापशी

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	आंबा	कोल्हापूर	गगनबावडा	गगनबावडा, साळवण
	आंबा	कोल्हापूर	गडहिंग्लज	गडहिंग्लज, महागाव, नेसरी, कडगाव, हलकणी, कसबानुल
	आंबा	कोल्हापूर	चंदगड	कोवाडा, चंदगड, नागलवाडी, माणगाव, तुर्कवाडी, हेरे
	आंबा	कोल्हापूर	पन्हाळा	कातोली, वाडीरत्नागिरी, पडळ, कोडोली, बारजभुगांव, कळे
	आंबा	कोल्हापूर	भुदरगड	पिंपळगाव, कडगांव, करडवाडी, गारगोटी, कुर
	आंबा	कोल्हापूर	राधानगरी	आवळी (बु.), कसबा तारळे, राधानगरी, सरवडे, कसबावाळवे, राशीवडे (बु.)
	आंबा	कोल्हापूर	शाहूवाडी	बांबवडे, सरुड, आंबा, करंजफेन, मलकापूर
	आंबा	जळगाव	चाळीसगाव	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु. तळेगाव
	आंबा	जळगाव	चोपडा	हातेड
	आंबा	जळगाव	जळगाव	जळगाव, आसोदा, म्हासावद
	आंबा	जळगाव	जामनेर	जामनेर, नेरी, मालदाभाडी, पहर, शेदुर्णी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी
	आंबा	जळगाव	धरणगाव	धरणगाव, पाळधी
	आंबा	जळगाव	पाचोरा	पाचोरा
	आंबा	जालना	अंबड	अंबड, वडीग्रोदी, धनगर पिंपरी, जामखेड, रोहिलागड, सुखापूरी
	आंबा	जालना	घनसावंगी	घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुंभारपिंपळगाव, राणीउचेगांव, अंतरवली टेंभी
	आंबा	जालना	जाफ्राबाद	टेंभुर्णी, कुंभारझरी, वरुड (बु.), जाफ्राबाद, माहोरा
	आंबा	जालना	जालना	वाघुळ (जा.), रामनगर, सेवली, पाचन वडगाव, जालना ग्रामिण, नेर, जालना(श)
	आंबा	जालना	परतूर	आष्टी, श्रीष्टी, परतूर, वाटुर, सातोना.
	आंबा	जालना	बदनापूर	शेलगांव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव, बदनापूर
	आंबा	जालना	भोकरदन	भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव (रे.), हसनाबाद, आन्वा, सिपोरा (बा.), धावडा, केदारखेडा
	आंबा	जालना	मंठा	ढोकसाळ, तळणी, पांगरी (गो.), मंठा
	आंबा	धुळे	धुळे	आर्वी, कुसुंबा, नेर (म), लामकणी, धुळे (शहर), शिरुड, बोरकुंड, सोनगिर, नगांव बु., फागणे, मुकटी, धुळे (ग्रामीण)
	आंबा	धुळे	शिरपूर	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, होळनांथे, जवखेडे, थाळनेर, सांगवी
	आंबा	धुळे	साक्री	उमरपाटा, कुडाशी, साक्री, कासार, म्हसदी प्रने, दुसाने, निजामपूर, ब्राम्हणवेल, पिंपळनेर, दहीवेल
	आंबा	धुळे	सिंदखेडा	सिंदखेडा, चिमठाणे, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरण, विरदेल
	आंबा	नंदूरबार	अक्कलकुवा	अक्कलकुवा, खापर, मोरबा, मोलगी, दाब, वळफळी
	आंबा	नंदूरबार	अक्राणी	रोषमाळ, चुलवड, खुंटामोडी, तोरणमाळ.
	आंबा	नंदूरबार	तळोदा	प्रतापपूर
	आंबा	नंदूरबार	नवापूर	नवापूर, विसरवाडी
	आंबा	नांदेड	अर्धापुर	मालेगाव, दाभड
	आंबा	नांदेड	कंधार	कंधार
	आंबा	नांदेड	मुखेड	मुक्रमाबाद
	आंबा	नाशिक	कळवण	अभोणा
	आंबा	नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	त्र्यंबकेश्वर, वेळूजे, हरसलू.
	आंबा	नाशिक	दिंडोरी	दिंडोरी, उमराळे, ननाशी, कोशिंबे, कसबेवणी, मोहाडी, वरखेडा
	आंबा	नाशिक	नाशिक	पाथर्डी, मखमलाबाद, माडसांगवी, सातपुर, गिरणारे
	आंबा	नाशिक	पेठ	पेठ, जोगमोडी, कोहोर.
	आंबा	नाशिक	सिन्नर	सिन्नर, डुबरे, शहा, देवपुर
	आंबा	नाशिक	सुरगाणा	सरगाणा, उंबरठाणा, बा-हे, बोरगांव, मनखेड.
	आंबा	परभणी	गंगाखेड	माखणी
	आंबा	परभणी	जितुर	बोरी
	आंबा	परभणी	परभणी	जांब, पिंगळी, दैठणा, परभणी, सिंगणापूर
	आंबा	परभणी	पुर्णा	कात्नेश्वर, चुडवा, लिमला, पुर्णा
	आंबा	परभणी	मानवत	मानवत, कैकरजवळा
	आंबा	परभणी	सेलू	सेलू

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	आंबा	परभणी	सोनपेठ	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव
	आंबा	पालघर	जव्हार	जव्हार, साखरखेत
	आंबा	पालघर	डहाणू	डहाणू, चिंचणी, मल्याण, सायवन, कासा
	आंबा	पालघर	तलासरी	तलासरी, झरी
	आंबा	पालघर	पालघर	पालघर, बोईसर, तारापुर, सफाळा, आगरवाडी, मनोर
	आंबा	पालघर	मोखाडा	मोखाडा, खोडाळा
	आंबा	पालघर	वसई	वसई, विरार, मानिकपूर, निर्मळ, आगाशी, मांडवि
	आंबा	पालघर	वाडा	वाडा कंचाड, कुडूस, कोने
	आंबा	पालघर	विक्रमगड	विक्रमगड, तलवाडा
	आंबा	पुणे	आंबेगाव	घोडेगाव, आंबेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव, डिभा, अवसरी, निरगुडसर
	आंबा	पुणे	इंदापुर	भिंगवण, लोणीदेवकर, बावडा, निमगांव केतकी, अंथुणे, काटी, इंदापूर, लाखेवाडी
	आंबा	पुणे	खेड	चाकण, राजगुरुनगर, कनेरसर, वाडा, कुडे बु., कडूस, पाईट, पिंपळगाव तर्फे खेड, आळंदी, वेताळे, करंजविहिरे
	आंबा	पुणे	जुन्नर	जुन्नर, नारायणगाव, आपटोळे, वडगाव आनंद, बेल्ले, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज, ओझर, डिंगोरे, मढ
	आंबा	पुणे	दौंड	यवत, कडेगाव, राहु, बोरी भडक, खामगाव, पारगाव, वडगाव बांडे, रावणगाव
	आंबा	पुणे	बारामती	बारामती, माळेगाव बु., पंधरे, वडगांव नि., काटेवाडी, उंडवडी क.प., शिरसुफळ.
	आंबा	पुणे	भोर	किकवी, वेळू, भोर, भोलावडे, आंबवडे, संगमनेर, नसरापुर, निगुडघर, बारे बु., हर्णस
	आंबा	पुणे	मावळ	वडेश्वर, परंदवाडी, टाकवे बु., कार्ला, टाकवे खु., काले, कुसगाव बु., वडगाव, खडकाळा, तळेगाव दाभाडे, शिवणे
	आंबा	पुणे	मुळशी	कोळवण, कासर आंबोली, दासवे, माण, सुस पौड, सावरगाव, पोमगाव, आंबवणे, पौड, माले, थेरगाव, घोटावडे, मुठा, पिरंगुट
	आंबा	पुणे	वेलहा	वेलहा, पानशेत, आंबवणे, विंझर, ओझर, वेल्हे बु., पासली.
	आंबा	पुणे	शिरूर	शिरूर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पावळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव डंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे.
	आंबा	पुणे	सासवड (पुरंदर)	वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी, भिवडी, सासवड
	आंबा	पुणे	हवेली	खेडशिवापूर, खडकवासला, भोसरी, कोथरुड, थेऊर, डोंणजे, खानापूर, शिवणे, कोंढवे धावडे
	आंबा	बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिंदखेड राजा
	आंबा	रत्नागिरी	खेड	खेड, शिर्डी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद
	आंबा	रत्नागिरी	गुहागर	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटापन्हाळे, आबलोली,
	आंबा	रत्नागिरी	चिपळूण	चिपळूण, खेडी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावर्डे, आसुर्डे, कळकवणे, शिरगाव.
	आंबा	रत्नागिरी	दापोली	दापोली, बुरोडी, दामोळ, आजर्ले, वाकवली, वेळवी, पालगड
	आंबा	रत्नागिरी	मंडणगड	म्हाप्रळ, मंडणगड, देव्हारे
	आंबा	रत्नागिरी	रत्नागिरी	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, पाली, तरवळ
	आंबा	रत्नागिरी	राजापूर	जैतापूर, कुंभवडे, नाटे, राजापूर, कोंड्ये तर्फे सौंदळ, ओणी, पाचल, सौंदळ
	आंबा	रत्नागिरी	लांजा	लांजा, भांबेड, पुनस, साटवली, विलवडे
	आंबा	रत्नागिरी	संगमेश्वर	मामळे, फुणगुस, तेच्ये, कडवई, माखजन, मुरडव, फणसवणे, आंगवली, कोंडगाव, देवळे, देवरुख, तुळसणी
	आंबा	रायगड	अलिबाग	अलिबाग, पोयनाड, किहिम, सारळ, चौल, चरी, रामराज, कामालें, नागांव
	आंबा	रायगड	उरन	उरन, कोप्रोली, जासई
	आंबा	रायगड	कर्जत	कर्जत, नेरळ, कडाव, कळंब, कशेळे
	आंबा	रायगड	खालापूर	चौक, वावोशी, खोपोली
	आंबा	रायगड	तळा	तळा, मेढ
	आंबा	रायगड	पनवेल	पनवेल, पोयंजे, ओवळे, कर्नाळा, तळोजे, मोरवे, दापवली, कळंबोली, नेरे, पळस्पे

अ.क्र.	पीक	जिल्हा	तालुका	महसूल मंडळ
	आंबा	रायगड	पेण	हमरापूर, वाशी, पेण, कासू, कामाली, वडखळ
	आंबा	रायगड	पोलादपूर	पोलादपूर, कोंडवी, वाकण
	आंबा	रायगड	भुदरगड	गारगोटी, कुर
	आंबा	रायगड	महाड	महाड, बीरवाडी, नाते, करंजाडी, खरवली, तुडील
	आंबा	रायगड	माणगाव	माणगाव, इंदापूर, गोरेगाव, लोणेरे, निजामपूर
	आंबा	रायगड	मुरुड	मुरुड, नांदगाव, बोली
	आंबा	रायगड	म्हसळा	म्हसळा, खामगाव.
	आंबा	रायगड	रोहा	रोहा, चनेरा, नागोठणे, कोलाड
	आंबा	रायगड	श्रीवर्धन	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन
	आंबा	रायगड	सुधागड	पाली, आतोने, जांभूळपाडा, पेडली
	आंबा	लातूर	अहमदपूर	अहमदपूर, कीनगाव, आंधोरी, शिरूर ताजबंद, हाडोळती, खंडाळी
	आंबा	लातूर	उदगीर	हेर, देवर्जन, नळगीर, नागलगाव, उदगीर, मोघा, वाढवणा बु., तोंडार
	आंबा	लातूर	औसा	औसा, लामजना, किनिथोट, मातोळा, भादा, बेलकुंड, किल्लारी, उजनी
	आंबा	लातूर	चाकूर	चाकूर, शेळगाव, नळेगाव, वडवळ नागनाथ, झरी (बु.), आष्टा
	आंबा	लातूर	जळकोट	जळकोट, घोन्सी
	आंबा	लातूर	देवणी	देवणी, वलांडी, बोरोळ
	आंबा	लातूर	निलंगा	निलंगा, पाणचिंचोली, आंबुलगा (बु.), कासारसिरसी, मदनसुरी, औरादशहाजानी, कासार बालकुंदा, हलगरा, निटूर, भूतमुगळी, पानगाव
	आंबा	लातूर	रेणापूर	पानगाव, कारेपूर, रेणापूर, पोहरेगाव, पळशी
	आंबा	लातूर	लातूर	बाभळगाव, लातूर, हरगूळ (बु.), कासार खेडा, गातेगाव, तांदुळजा, चिंचोली (बु.), मुरुड, कन्हेरी, चिकूडा
	आंबा	लातूर	शि. अनंतपाळ	शिरूरअनंतपाळ, साकोळ, हिसामाबाद
	आंबा	वाशिम	मानोरा	मानोरा
	आंबा	वाशिम	वाशिम	केकतउमरा, राजगाव
	आंबा	सिंधुदुर्ग	कणकवली	कणकवली, फोंडा, नांदगाव, सांगवे, तळरे, वाघाडे, खारेपाटण
	आंबा	सिंधुदुर्ग	कुडाळ	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव
	आंबा	सिंधुदुर्ग	देवगड	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापडे, शिरगाव
	आंबा	सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	तळकट, भेडशी
	आंबा	सिंधुदुर्ग	मालवण	आंबेरी, पेंदूर, पोईप, श्रावण, आवरा, मालवण, मसुरे
	आंबा	सिंधुदुर्ग	वेगुर्ला	वेगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे
	आंबा	सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	वैभववाडी, येडगाव, भुईबावडा
	आंबा	सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मडूरा, आंबोली
	आंबा	सोलापूर	अक्कलकोट	अक्कलकोट, जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदरगी, वाघदरी, चपळगांव, किणी
	आंबा	सोलापूर	उत्तर सोलापूर	तिहे, वडाळा, माडी, उत्तर सोलापूर, शेळगी
	आंबा	सोलापूर	करमाळा	करमाळा, जेऊर, उमरड, कोटी, केतूर, केम, अर्जुननगर, सालसे
	आंबा	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मद्रूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी
	आंबा	सोलापूर	पंढरपूर	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटकुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव
	आंबा	सोलापूर	बार्शी	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुडी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव
	आंबा	सोलापूर	मंगळवेढा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर.
	आंबा	सोलापूर	माढा	माढा, दारफळ, रोपळे क., म्हेसगांव, कुर्डुवाडी, टेम्भूर्णी, रांझणी, मोडनिंब, लऊळ
	आंबा	सोलापूर	माळशिरस	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, म्हाळूंग, पिलीव, वेळापूर, नातेपुते, दहीगांव, सदाशिवनगर
	आंबा	सोलापूर	मोहोळ	मोहोळ, नारखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामटी (बु.), सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर
	आंबा	सोलापूर	सांगोला	सांगोला, शिवणे, जवळा, हात्तीद, सोनंद, कोळा, नाझरा, महुद (बु.), सगेवाडी
८	स्ट्रॉबेरी	सातारा	महाबळेश्वर	तापोळा, लामज, महाबळेश्वर, पाचगनी

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : संत्रा (मृग बहार).

समाविष्ट जिल्हे : अमरावती, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, अहमदनगर, परभणी, जालना, पुणे (एकूण जिल्हे-०९)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र - १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
संत्रा (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	१) सदर कालावधीत एकूण १२४ मि.मि. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल. २) सदर कालावधीमध्ये एकूण १२४ मि.मि. ते १५० मि.मि. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/- देय राहिल. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा जास्त राहिल्यास रु. ४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (२.५ मि.मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक: मोसंबी (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : जालना, नांदेड, परभणी, अहमदनगर, बुलढाणा, अमरावती, नागपूर, जळगाव, यवतमाळ, सोलापूर, उस्मानाबाद, धुळे, पुणे (एकूण जिल्हे - १३)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र - १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
मोसंबी (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १ जुलै ते ३१ जुलै	१) सदर कालावधीत एकूण ७५ मि.मि. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल. २) सदर कालावधीमध्ये एकूण ७५ मि.मि. ते १२५ मि.मि. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. १ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३३ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/- देय राहिल. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३३ डिग्री सेल्सिअस किंवा जास्त राहिल्यास रु.४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (२.५ मि.मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक :पेरु (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, बुलढाणा, नाशिक, पुणे, जालना, जळगाव, परभणी, सोलापुर (एकूण जिल्हे - ०८)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र-३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधित विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
पेरु (मृग बहार)	१) जास्त पाऊस दि. १५ जून ते १४ जुलै	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रक्कम रु. २४,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल . (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,०००/-)
	दि १५ जुलै ते १४ ऑगस्ट	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रक्कम रु. १८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल . (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/-)
	१५ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	या कालावधीमध्ये प्रति दिन ५० मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रक्कम रु. १८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल . (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १८,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रतिहेक्टर रु. ६०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : चिकू (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, पुणे, जळगाव, सोलापूर, पालघर, जालना, उस्मानाबाद, नाशिक, परभणी (एकूण जिल्हे - ०९)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र

- ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल.

सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करुन देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करुन देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिक	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) वविमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम/हे.
चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस दि. १ जुलै ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग पाच दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास वप्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रु. २७,०००/- देय राहिल. २) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग दहा दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ८ दिवस झाल्यास रु. ६०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.६०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक : डाळिंब (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, जळगाव, धुळे, सोलापूर, नाशिक, जालना, अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, पुणे, सातारा, वाशिम, अमरावती, परभणी (एकूण जिल्हे-१४)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
डाळिंब	जास्त पाऊस व आर्द्रता	१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,६००/- देय राहिल. ३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २६,०००/- देय राहिल. ४. या कालावधीत सलग ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५२०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ५२,०००/-)
	दि. १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९,१००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १३,६५०/- देय राहिल. ३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,७५०/- देय राहिल. ४. या कालावधीत सलग ८ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,५००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४५,५०० /-)
	दि. १६ ऑगस्ट ते सप्टेंबर ३०	१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६,५००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९,७५०/- देय राहिल. ३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,२५०/- देय राहिल. ४. या कालावधीत सलग ८ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ३२,५००/-)
	दि. ०१ ऑक्टोबर ते १५ डिसेंबर	१. या कालावधीत सलग ५ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६,५००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ६ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ९,७५०/- देय राहिल. ३. या कालावधीत सलग ७ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,२५०/- देय राहिल. ४. या कालावधीत सलग ८ दिवस प्रति दिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के पेक्षा जास्त आर्द्रता राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ३२,५००/-)
एकुण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १३०,०००/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना सन २०२०, २०२१ व २०२२

पिक: लिंबू (मृग बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, अहमदनगर, जळगाव, परभणी, सोलापुर, पुणे, जालना, धुळे, वाशिम, नाशिक, उस्मानाबाद, अमरावती, नांदेड, लातूर (एकूण जिल्हे - १४)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे महावेध प्रकल्पातर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व विमा संरक्षण कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
लिंबू (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	१) या कालावधीमध्ये १०० मि. मि. व त्यापेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/- देय होईल. २) या कालावधीत १०० मि. मि. पेक्षा जास्त १५० मि.मि.पर्यंत पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १७,५००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१) सदर कालावधीमध्येसलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडुनदिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १७,५००/- देय राहिल. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा जास्तराहिल्यास रु.३५,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (२.५ मि.मि. पर्यंत किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : संत्रा (आंबिया बहार).

समाविष्ट जिल्हे : अहमदनगर, अमरावती, नागपूर, यवतमाळ, बुलढाणा, वाशिम, परभणी, पुणे, जालना. (एकूण जिल्हे-०९)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु)
संत्रा (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर	सलग ७ दिवसात एकूण ३० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. सलग ५ दिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४०.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	४) जास्त तापमान दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	१. सलग ५ दिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. ८,०००/- देय होईल. २. सलग ७ दिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. १२,०००/- देय होईल. ३. सलग ८ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४५.५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रु. २०,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर		८०,०००
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		२६,६६७
विमा धारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		८०,०००+२६,६६७ = १,०६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक: मोसंबी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : अमरावती, नांदेड, जालना, नागपूर, अहमदनगर, परभणी, बुलढाणा, जळगांव, उस्मानाबाद, सोलापूर, पुणे, धुळे. (एकूण जिल्हे - १२)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु)
मोसंबी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर	सलग ४ दिवसात एकूण ३० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,३००/- देय होईल.
		सलग ५ दिवसात एकूण ३५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २१,३००/- देय होईल.
		सलग ६ दिवसात एकूण ४० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २६,६००/- देय होईल.
		कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,६००/- देय होईल.
	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	दैनंदिन तापमान ३९ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास खालील प्रमाणे नुकसान भरपाई देय राहिल.
		१) सलग ३ दिवस रुपये ५,३६०/- देय.
		२) सलग ४ दिवसरु. १०,७००/-
		३) सलग ५ दिवसरु. १६,०००/-
		४) सलग ६ दिवसरु. २१,४००/-
		५) सलग ७ दिवसरु. २६,८००/-
	कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,८००/- देय होईल.	
	३) जास्त पाऊस दि. १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	सलग ७ दिवसात एकूण १५० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये १०,६००/- देय होईल.
सलग ७ दिवसात एकूण १७५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये १६,७००/- देय होईल.		
सलग ७ दिवसात एकूण २०० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रुपये २६,६००/- देय होईल.		
कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये २६,६००/- देय होईल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		८०,०००
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		२६,६६७
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल , ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		८०,०००+ २६,६६७ = १,०६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : डाळिंब (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : बुलढाणा, जळगाव, धुळे, सोलापूर, नाशिक, जालना, अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, पुणे, सातारा, वाशिम, परभणी (एकूण जिल्हे-१३)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका प्रमाणके (ट्रिगर)	कालावधी व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
डाळिंब	१) जादा तापमान दि. १ जानेवारी ते १५ मार्च	१. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेंल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग २ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,५००/- देय राहिल. २. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेंल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग ३ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहिल. ३. या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४१ डिग्री सेंल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
	२) जास्त पाऊस व आर्द्रता दि. १ जुलै ते ३१ जूलै	१. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ५ ते ६ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,५००/- देय राहिल. २. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ७ ते ८ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,५००/- देय राहिल. ३. या कालावधीमध्ये प्रतिदिन २५ मि.मि. पेक्षा जास्त पाऊस व ८५ टक्के आर्द्रता सलग ९ व त्यापेक्षा जास्त दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		टिप- कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,३०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		४३,३३३
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१३०००० + ४३३३३ = १,७३,३३३

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : काजू (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : कोल्हापूर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, रायगड, पालघर, नाशिक (एकूण जिल्हे-६)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळ पिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टररु)
काजू (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१. कोणत्याही एका दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. १३,०००/- देय २. कोणत्याही सलग दोन दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. २६,०००/- देय ३. कोणत्याही सलग तीन दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ४५,५००/- देय ४. कोणत्याही सलग चार दिवशी ५ मि.मि.किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रु. ६५,०००/- देय (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१. सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. १४,०००/- देय. २. सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. २१,०००/- देय. ३. सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी झाल्यास रु. ३५,०००/- देय. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		३३,३३३/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल , ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१,००,०००/- + ३३,३३३/- = १,३३,३३३/-

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : केळी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : जळगांव, बुलढाणा, नांदेड, नंदुरबार, धुळे, सोलापूर, परभणी, पुणे, सातारा, लातूर, उस्मानाबाद, कोल्हापुर, अमरावती, जालना, पालघर, अहमदनगर, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग, यवतमाळ (एकूण जिल्हे-१९)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधित विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रती हेक्टर रु.)
केळी (आंबिया बहार)	१) कमी तापमान दि. १ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१.सलग ५ ते ७ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ९,०००/- देय होईल. २.सलग ८ ते ११ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,५००/- देय होईल. ३.सलग १२ ते १५ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २२,५००/- देय होईल. ४.सलग १६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ४५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,०००/-)
	२) वेगाचा वारा दि. १ फेब्रुवारी ते ३० जून (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त केळी पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)
	३) जादा तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. या कालावधी मध्ये सलग ५ ते ७ दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ९,०००/- देय होईल. २. या कालावधी मध्ये सलग ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. २२,५००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/-)
	जादा तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१. या कालावधी मध्ये सलग ८ ते १४ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. १३,५००/- देय होईल. २. या कालावधी मध्ये सलग १५ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास नुकसान भरपाई रु. ४५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर		१,४०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी २०२१ ते ३० एप्रिल २०२१		४६,६६७/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसान ग्रस्त फळपिकाची माहिती विमाकंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषिविभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७/-

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : द्राक्ष - अ (आंबिया बहार)

द्राक्ष (अ) -समाविष्ट जिल्हे -नाशिक, अहमदनगर, धुळे व बुलढाणा (एकुण जिल्हे- ४)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व प्रमाणके	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)				
अ) अवेळी पाऊस प्रतीदिन (मि.मि)	१६ ऑक्टोबर ते ७ नोव्हेंबर	८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर	१ डिसेंबर ते ३१ मार्च		
	टप्पा-१	टप्पा- २	टप्पा - ३		
(≥ 8) ४ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४,२००	१०,७००	१०,७००		
(≥ ११) ११ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	६,४५०	१६,०००	२१,५००		
(≥ २१) २१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	८,३००	३२,६००	२६,३००		
(≥ ३१) ३१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१०,८००	४८,३००	४३,०००		
(≥ ४१) ४१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१६,१००	१,२८,७००	५४,१०० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.		
(≥ ५१) ५१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	३२,२५०	१,७२,०००	६४,५५० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.		
टप्प्यानुसार कमाल नुकसान भरपाई रक्कम	३२,२५०	१,७२,०००	६४,५५० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.		
अ)सर्व टप्पे मिळून कमाल देय होणारी रक्कम रुपये	२,६८,८००/-				
विमा संरक्षण प्रकार	दैनंदिन कमीत कमी तापमान (डिग्री सेल्सीअस) (प्रती हेक्टर रुपये)				
	विमा संरक्षण कालावधी :- १ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी				
ब) दैनंदिन कमी तापमान	३.५१ ते ४.००	३.०१ ते ३.५०	२.५१ ते ३.००	२.०१ ते २.५०	२ पेक्षा कमी
नुकसान भरपाई रुपये	१०,२००	१५,४००	२०,५००	३०,७००	५१,२००
एकापेक्षा अधिकवेळी रक्कम देय झाली तरी कमाल नुकसान भरपाई देय	रु.५१,२००/-				
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी (अ + ब) रुपये	३,२०,०००/-				
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम				
१ जानेवारी ते ३० एप्रिल	१,०६,६६७				
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल , ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.					
एकुण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)			३,२०,०००+१,०६,६६७ = ४,२६,६६७/-		

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : द्राक्ष - ब (आंबिया बहार)

द्राक्ष (ब) -समाविष्ट जिल्हे- (११) सोलापूर, पुणे, उस्मानाबाद, जालना, सातारा, लातूर, नांदेड व कोल्हापूर (एकुण जिल्हे - ०८)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके) व प्रमाणके	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)		
ब)द्राक्ष (आंबिया बहार)	अवेळी पाऊस प्रती दिन (मि.मि)	दि. १६ ऑक्टोंबर ते ७ नोव्हेंबर	दि. ८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर	दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च
		टप्पा- १	टप्पा- २	टप्पा - ३
	(>=४) ४ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४,१००	१०,६००	१०,९००
	(>=११) ११ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	६,३००	१५,९००	२१,५००
	(>=२१) २१मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	८,४००	३१,९००	२६,८००
	(>=३१) ३१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१०,६००	४८,०००	४२,८००
	(>=४१) ४१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१५,७००	१,२८,६००	५३,००० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.
	(>=५१) ५१ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४२,२००	१,९२,०००	८५,८०० + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.
	टप्प्यानुसार अधिकतम नुकसान भरपाई रक्कम	४२,२००	१,९२,०००	८५,८००
	सर्वटप्पे मिळून अधिकतम रक्कम रुपये	३,२०,०००/-		
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम		
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		१,०६,६६७		
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल , ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.				
एकुण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		३,२०,००० +१,०६,६६७ = ४,२६,६६७/-		
विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत हवामान धोका एकापेक्षा अधिकवेळा लागु झाला तरी कमाल नुकसान भरपाई एकदाच देय राहील.				

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुह क्र. १ - रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग व पालघर (एकूण जिल्हे-४)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधित विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा	१) अवेळी पाऊस दि.१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवस ५ मी.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १०,४५०/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मी. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १९,०००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. १९,०००/-)
	दि. ०१ एप्रिल ते १५ मे	१. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस कोणत्याही एका दिवसात झाल्यास रक्कम रु ९६८०/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग दोन दिवस झाल्यास रक्कम रु १४,५२०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग तीन दिवस झाल्यास रक्कम रु २४,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये २५ मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग चार दिवस झाल्यास रक्कम रु ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते १५ मार्च	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ४,३००/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ८,५८०/- देय. ३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १२,२००/- देय. ४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ६ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १६,५००/- देय. ५. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ७ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २४,२००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते १५ मे	१. सलग कोणत्याही ३ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ६१००/- देय. २. सलग कोणत्याही ४ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १२,२००/- देय. ३. सलग कोणत्याही ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान

		<p>राहिल्यास रक्कम रु.१८,३००/-देय.</p> <p>४. सलग कोणत्याहि ६ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.२४,४००/-देय.</p> <p>५. सलग कोणत्याहि ७ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.३६,३००/-देय.</p> <p>६. सलग कोणत्याहि ८ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.४८,४००/-देय.</p> <p>(कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)</p>
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रतिकटरी रु		१,४०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे		४६,६६७/-
<p>विमा धारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.</p>		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७/-

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुह क्र. २ - अहमदनगर, लातूर, उस्मानाबाद, परभणी, नांदेड, वाशिम, जालना, सोलापूर, धुळे, जळगाव, नंदुरबार व बुलढाणा. (एकूण जिल्हे-१२)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मार्च	१. कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४५०/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. १९,०००/-)
	अवेळी पाऊस दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१. कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ५ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
	२) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४,३००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ४ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५८०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ६ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,५००/- देय होईल. ५. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ७ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
	३) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,१००/- देय होईल. २. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ४ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. ३. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ५ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३६,३००/- देय होईल.

		४. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ४० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. ४८,४००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,४०,०००
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे		४६,६६७
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्नचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : आंबा (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : समुह क्र. ३ - नाशिक, पुणे, कोल्हापूर. (एकूण जिल्हे-३)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी)	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा	१) अवेळी पाऊस दि. १ जानेवारी ते ३१ मार्च	१. कोणत्याही सलग ३ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १०,४५०/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ४ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १९,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. १९,०००/-)
	अवेळी पाऊस दि. १ एप्रिल ते ३१ मे	१. कोणत्याही सलग ५ दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. २. कोणत्याही सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ५ मि.मि. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)
	२) जास्त तापमान दि. १ मार्च ते ३१ मार्च	१. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,१००/- देय होईल. २. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ४ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/- देय होईल. ३. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ५ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३६,३००/- देय होईल. ४. दैनंदिन कमाल तापमान सलग ६ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,४००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु ४८,४००/-)
	१) कमी तापमान दि. १ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४,३००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ४ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५८०/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,२००/- देय होईल. ४. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ६ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,५००/- देय होईल. ५. या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ७ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,२००/-

	देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई देय रक्कम रु. २४,२००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी	१,४०,०००
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ फेब्रुवारी ते ३१ मे	४६,६६७
विमा धारक शेतकऱ्यांनी गारपीटमुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्रामविकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.	
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)	१,४०,००० + ४६,६६७ = १,८६,६६७

सहपत्र-२

पुनर्रचित हवामान आधारीत पीक विमा योजना सन २०२०-२१, २०२१-२२ व २०२२-२३

पिक : स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)

समाविष्ट जिल्हे : सातारा. (एकूण जिल्हे-१)

वर नमूद केलेल्या जिल्ह्यातील अधिसूचित केलेल्या सहपत्र १ मधील महसूल मंडळात तसेच शासन निर्णयातील सहपत्र - ३ मध्ये नमूद केलेल्या विमा कंपनी मार्फत लागू करण्यात येईल.

संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत संबंधित महसूल मंडळात उभारणी केलेले स्वयंचलीत हवामान केंद्र राहिल. सदर हवामान केंद्रात नोंदविली जाणारी हवामानाची प्रमाणीत आकडेवारी संबंधीत विमा कंपनी दर पंधरवाड्याला महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देईल. ही आकडेवारी कृषि विभागास व शासनास वेळेवर उपलब्ध करून देणे विमा कंपन्यांना बंधनकारक आहे.

फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षण प्रकार (हवामानघोके) व प्रमाणके	प्रमाण घोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रती हेक्टर रुपये)
स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता दि. १५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१) या कालावधीत सलग २ दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. २८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल.
		२) या कालावधीत सलग ३ दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ४२,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल.
		३) या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस २० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रु. ७०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल.
		(कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७०,०००/-)
	२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान दि. १ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	या कालावधीत एका दिवसात २० मि. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास तसेच तापमान ३० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ६५,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
	३) कमी तापमान दि. १ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ ते २ डिग्री सेल्सिअस राहिल्यास रक्कम रु. ५२,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत एका दिवसाचे तापमान १ डिग्री सेल्सीअस पेक्षा कमी राहिल्यास रक्कम रु. ६५,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६५,०००/-)
विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर		२,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. १ जानेवारी ते ३० एप्रिल		६६,६६७/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ४८ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकांची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.)		२,००,००० + ६६,६६७ = २,६६,६६७/-

सहपत्र -३
पुनरचित हवामान आधारित पीक विमा

विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)

मृग बहार

अ. क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा कंपनीचे नाव	विमा सरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेली विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात केंद्राचा हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकूण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर
जिल्हा समूह क्रमांक १										
१	अहमदनगर	डाळिंब	एचडीएफसी एगो जनरल इन्शुरन्स कं. लि.	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		मोरांबी		८००००	३९.२९	४०००	१००००	१७४३२	३९४३२	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		संत्रा		८००००	३६.६२	४०००	१००००	१५२९६	२९२९६	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
२	अमरावती	लिंबू		७००००	३९.००	३५००	८७५०	१५०५०	२७३००	५.००
		संत्रा		८००००	१९.४०	४०००	५७६०	५७६०	१५५२०	५.००
		मोरांबी		८००००	१९.८२	४०००	५९२८	५९२८	१५८५६	५.००
		डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		लिंबू		७००००	३०.३७	३५००	८७५०	९००९	२१२५९	५.००
३	नाशिक	डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४२.०५	३५००	८७५०	१७१८५	२९४३५	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
४	वाशिम	डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		संत्रा		८००००	२७.६५	४०००	९०६०	९०६०	२२१२०	५.००
		लिंबू		७००००	३१.३७	३५००	८७५०	९७०९	२१९५९	५.००
५	यवतमाळ	मोरांबी		८००००	१९.८२	४०००	५९२८	५९२८	१५८५६	५.००
		संत्रा		८००००	२१.३४	४०००	६५३६	६५३६	१७०७२	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ३										
६	सातारा	डाळिंब	एचडीएफसी एगो जनरल इन्शुरन्स कं. लि.	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
७	परभणी	मोरांबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		संत्रा		८००००	३६.६२	४०००	१००००	१५२९६	२९२९६	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४३.५०	३५००	८७५०	१८२००	३०४५०	५.००
		डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
८	जालना	मोरांबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००
		डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		पेरु		६००००	५.००	३०००	०	०	३०००	५.००
		लिंबू		७००००	४३.५०	३५००	८७५०	१८२००	३०४५०	५.००
		संत्रा		८००००	२९.३०	४०००	९७२०	९७२०	२३४४०	५.००
		चिकू		६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
९	लातूर	डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		लिंबू		७००००	४२.००	३५००	८७५०	१७१५०	२९४००	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ४										
१०	बुलढाणा	संत्रा	बजाज अलियायन्स जनरल इ. कं. लि.	८००००	४६.४०	४०००	१००००	२३१२०	३७१२०	५.००
		मोरांबी		८००००	१७.६०	४०००	५०४०	५०४०	१४०८०	५.००
		पेरु		६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		लिंबू		७००००	३८.४०	३५००	८७५०	१४६३०	२६८८०	५.००
११	जळगाव	डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		पेरु		६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००

		मोसंबी	८००००	१६.००	४०००	४४००	४४००	१२८००	५.००
		चिकू	६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		लिंबू	७००००	३८.४०	३५००	८७५०	१४६३०	२६८८०	५.००
१२	नांदेड	मोसंबी	८००००	२८.८०	४०००	९५२०	९५२०	२३०४०	५.००
		लिंबू	७००००	३२.००	३५००	८७५०	१०१५०	२२४००	५.००
१३	पुणे	डालिंब	१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		पेरु	६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		चिकू	६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		लिंबू	७००००	४९.५०	३५००	८७५०	२२४००	३४६५०	५.००
		संत्रा	८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३९६००	५.००
		मोसंबी	८००००	३३.६०	४०००	१००००	१२८८०	२६८८०	५.००
		डालिंब	१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
१४	उस्मानाबाद	लिंबू	७००००	४९.५०	३५००	८७५०	२२४००	३४६५०	५.००
		मोसंबी	८००००	३८.४०	४०००	१००००	१६७२०	३०७२०	५.००
		चिकू	६००००	१६.००	३०००	३३००	३३००	९६००	५.००
		डालिंब	१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ५									
१५	धुळे	डालिंब	१३००००	१५.००	६५००	६५००	६५००	१९५००	५.००
		लिंबू	७००००	४६.३५	३५००	८७५०	२०१९५	३२४४५	५.००
		मोसंबी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
१६	पालघर	चिकू	६००००	२५.००	३०००	६०००	६०००	१५०००	५.००
१७	सोलापूर	डालिंब	१३००००	१०.००	६५००	३२५०	३२५०	१३०००	५.००
		मोसंबी	८००००	४७.२७	४०००	१००००	२३८१६	३७८१६	५.००
		पेरु	६००००	१०.००	३०००	१५००	१५००	६०००	५.००
		चिकू	६००००	२५.००	३०००	६०००	६०००	१५०००	५.००
		लिंबू	७००००	४९.८०	३५००	८७५०	२२६१०	३४८६०	५.००
१८	नागपूर	संत्रा	८००००	११.००	४०००	२४००	२४००	८८००	५.००
		मोसंबी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००
भारतीय कृषि विमा कंपनी									

सहपत्र -३
पुनरचित हवामान आधारित पीक विमा
विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)
आंबिया बहार

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नांव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात केंद्राचा हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकुण विमा हप्ता	शेतकऱ्यां करिता विमा दर %	
जिल्हा समूह क्रमांक १											
१	अहमदनगर	संत्रा	एच.डी.एफ.सी. अगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी	८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००	
		मोसंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००	
		डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
		द्राक्ष		३२००००	२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	७७४४०	५.००	
		केळी		१४००००	३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००	
		आंबा		१४००००	१५.००	७०००	७०००	७०००	२१०००	५.००	
२	अमरावती	संत्रा		८००००	५.००	४०००	०	०	४०००	५.००	
		मोसंबी		८००००	२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००	
		केळी		१४००००	२७.५०	७०००	१५७५०	१५७५०	३८५००	५.००	
३	सिंधुदुर्ग	केळी		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		आंबा		१४००००	३५.००	७०००	१७५००	२४५००	४९०००	५.००	
		काजू		१०००००	२०.००	५०००	७५००	७५००	२००००	५.००	
४	नाशिक	डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
		द्राक्ष		३२००००	२५.२१	१६०००	३२३३६	३२३३६	८०६७२	५.००	
		आंबा		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		काजू		१०००००	४५.००	५०००	१२५००	२७५००	४५०००	५.००	
५	Washim	संत्रा		८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००	
		डाळिंब		१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
		आंबा		१४००००	१५.००	७०००	७०००	७०००	२१०००	५.००	
६	यवतमाळ	संत्रा		८००००	१५.००	४०००	४०००	४०००	१२०००	५.००	
		केळी		१४००००	२७.५०	७०००	१५७५०	१५७५०	३८५००	५.००	
जिल्हा समूह क्रमांक ३											
१	सातारा	डाळिंब		एच.डी.एफ.सी. अगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी	१३००००	५.००	६५००	०	०	६५००	५.००
		द्राक्ष			३२००००	२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	७७४४०	५.००
		केळी	१४००००		२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		स्टॉबेरी	२०००००		५३.००	१००००	२५०००	७१०००	१०६०००	५.००	
२	परभणी	संत्रा	८००००		१२.००	४०००	२८००	२८००	९६००	५.००	
		मोसंबी	८००००		२०.००	४०००	६०००	६०००	१६०००	५.००	
		डाळिंब	१३००००		५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
		केळी	१४००००		३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००	
		आंबा	१४००००		१५.००	७०००	७०००	७०००	२१०००	५.००	
		मोसंबी	८००००		२७.२९	४०००	८९१६	८९१६	२१८३२	५.००	
३	जालना	संत्रा	८००००		९.१२	४०००	१६४८	१६४८	७२९६	५.००	
		डाळिंब	१३००००		५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
		द्राक्ष	३२००००		२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	७७४४०	५.००	
		केळी	१४००००		३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००	
		आंबा	१४००००		१२.५९	७०००	५३१३	५३१३	१७६२६	५.००	
		डाळिंब	१३००००		५.००	६५००	०	०	६५००	५.००	
४	लातूर	द्राक्ष	३२००००		२४.२०	१६०००	३०७२०	३०७२०	७७४४०	५.००	
		केळी	१४००००		३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००	
		आंबा	१४००००		२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		काजू	१०००००		४५.००	५०००	१२५००	२७५००	४५०००	५.००	
५	कोल्हापूर	द्राक्ष	३२००००		२५.००	१६०००	३२०००	३२०००	८००००	५.००	
		केळी	१४००००		२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		आंबा	१४००००		२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००	
		काजू	१०००००		४५.००	५०००	१२५००	२७५००	४५०००	५.००	

जिल्हा समूह क्रमांक ४										
१	रायगड	आंबा	बजाज अलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी	१४००००	४४.८०	७०००	१७५००	३८२२०	६२७२०	५.००
		काजू		१०००००	४९.५०	५०००	१२५००	३२०००	४९५००	५.००
२	बुलढाणा	संत्रा		८००००	१६.००	४०००	४४००	४४००	१२८००	५.००
		मोसंबी		८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३९६००	५.००
		डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	३८.४०	१६०००	४००००	६६८८०	१२२८८०	५.००
		केळी		१४००००	१७.६०	७०००	८८२०	८८२०	२४६४०	५.००
		आंबा		१४००००	३२.००	७०००	१७५००	२०३००	४४८००	५.००
३	जळगाव	मोसंबी		८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३९६००	५.००
		डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		केळी		१४००००	२०.८०	७०००	११०६०	११०६०	२९१२०	५.००
		आंबा		१४००००	४४.८०	७०००	१७५००	३८२२०	६२७२०	५.००
४	नांदेड	मोसंबी		८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३९६००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	३५.२०	१६०००	४००००	५६६४०	११२६४०	५.००
		केळी		१४००००	१७.६०	७०००	८८२०	८८२०	२४६४०	५.००
		आंबा		१४००००	३२.००	७०००	१७५००	२०३००	४४८००	५.००
५	पुणे	संत्रा		८००००	१६.००	४०००	४४००	४४००	१२८००	५.००
		मोसंबी		८००००	३६.८०	४०००	१००००	१५४४०	२९४४०	५.००
		डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	२८.८०	१६०००	३८०८०	३८०८०	९२१६०	५.००
		केळी		१४००००	१६.००	७०००	७७००	७७००	२२४००	५.००
		आंबा		१४००००	३६.८०	७०००	१७५००	२७०२०	५१५२०	५.००
६	उस्मानाबाद	मोसंबी		८००००	४९.५०	४०००	१००००	२५६००	३९६००	५.००
		डाळिंब		१३००००	१६.००	६५००	७१५०	७१५०	२०८००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	३३.६०	१६०००	४००००	५१५२०	१०७५२०	५.००
		केळी		१४००००	१६.००	७०००	७७००	७७००	२२४००	५.००
		आंबा		१४००००	२५.६०	७०००	१४४२०	१४४२०	३५८४०	५.००
जिल्हा समूह क्रमांक ५										
१	धुळे	मोसंबी	भारतीय कृषि विमा कंपनी	८००००	३२.२४	४०००	१००००	११७९२	२५७९२	५.००
		डाळिंब		१३००००	२५.००	६५००	१३०००	१३०००	३२५००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	१५.००	१६०००	१६०००	१६०००	४८०००	५.००
		केळी		१४००००	२४.५९	७०००	१३७१३	१३७१३	३४४२६	५.००
		आंबा		१४००००	२३.११	७०००	१२६७७	१२६७७	३२३५४	५.००
२	पालघर	केळी		१४००००	२३.८१	७०००	१३१६७	१३१६७	३३३३४	५.००
		आंबा		१४००००	३०.००	७०००	१७५००	१७५००	४२०००	५.००
		काजू		१०००००	२०.००	५०००	७५००	७५००	२००००	५.००
३	सोलापूर	मोसंबी		८००००	३३.८१	४०००	१००००	१३०४८	२७०४८	५.००
		डाळिंब		१३००००	१८.००	६५००	८४५०	८४५०	२३४००	५.००
		द्राक्ष		३२००००	१५.००	१६०००	१६०००	१६०००	४८०००	५.००
		केळी		१४००००	२४.५९	७०००	१३४३३	१३४३३	३३८६६	५.००
		आंबा		१४००००	२२.५६	७०००	१२२९२	१२२९२	३१५८४	५.००
४	रत्नागिरी	केळी		१४००००	२३.४४	७०००	१२९०८	१२९०८	३२८१६	५.००
		आंबा		१४००००	४१.६६	७०००	१७५००	३३८२४	५८३२४	५.००
		काजू		१०००००	२५.००	५०००	१००००	१००००	२५०००	५.००
५	नागपूर	संत्रा		८००००	२५.००	४०००	८०००	८०००	२००००	५.००
		मोसंबी		८००००	३३.३६	४०००	१००००	१२६८८	२६६८८	५.००
६	नंदुरबार	केळी		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००
		आंबा		१४००००	२५.००	७०००	१४०००	१४०००	३५०००	५.००

सहपत्र - ३

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना - फळपिक निहाय गारपीट विमा संरक्षित, गारपीट विमा दर, केंद्र व राज्य शासन आणि शेतक-यांनी गारपीटी करिता भरावयाची विमा दर रक्कम

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नांव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकुण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर %
समुह - १									
१	अहमदनगर	संत्रा	एच.डी.एफ.सी. अगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी	२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
२	अमरावती	संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
३	सिंधुदुर्ग	केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
४	नाशिक	डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
५	वर्धा	संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
६	यवतमाळ	संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
समुह क्र. ३									
१	सातारा	डाळिव	एच.डी.एफ.सी. अगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी	४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		स्टॉबेरी		६६६६७	२०.००	३३३३	१००००	१३३३३	५.००
२	परभणी	संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
३	जालना	मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
४	लातूर	डाळिव		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नांव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकुण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर %
५	कोल्हापूर	द्राक्ष		१०६६६७	२०.००	५३३३	१६०००	२१३३३	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
समुह क्र. ४									
१	रायगड	आंबा	बजाज अलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी	४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
	काजू	३३३३३		३०.००	१६६७	८३३३	१००००	५.००	
२	बुलढाणा	संत्रा		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		मोसंबी		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२१६७	१०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
	केळी	४६६६७		३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००	
	आंबा	४६६६७		३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००	
३	जळगाव	मोसंबी		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२१६७	१०८३३	१३०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
४	नांदेड	मोसंबी		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
५	पुणे	संत्रा		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		मोसंबी		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२१६७	१०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
६	उस्मानाबाद	मोसंबी		२६६६७	३०.००	१३३३	६६६७	८०००	५.००
		डाळिंब		४३३३३	३०.००	२१६७	१०८३३	१३०००	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	३०.००	५३३३	२६६६७	३२०००	५.००
		केळी		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
		आंबा		४६६६७	३०.००	२३३३	११६६७	१४०००	५.००
समुह क्र. ५									
१	धुळे	मोसंबी	भारतीय कृषि विमा कंपनी	२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिंब		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२२.००	५३३३	१८१३३	२३४६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
२	पालघर	केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
३	सोलापूर	मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		डाळिंब		४३३३३	२०.००	२१६७	६५००	८६६७	५.००
		द्राक्ष		१०६६६७	२२.००	५३३३	१८१३३	२३४६७	५.००
		केळी		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००

अ.क्र.	जिल्हा	पिकाचे नांव	विमा कंपनीचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर	विमा दरात शेतकरी हिस्सा	विमा दरात राज्याचा हिस्सा	एकुण विमा हप्ता	शेतकऱ्याकरिता विमा दर %
४	रत्नागिरी	केली		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		काजू		३३३३३	२०.००	१६६७	५०००	६६६७	५.००
५	नागपूर	संत्रा		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
		मोसंबी		२६६६७	२०.००	१३३३	४०००	५३३३	५.००
६	नंदुरवार	केली		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००
		आंबा		४६६६७	२०.००	२३३३	७०००	९३३३	५.००

सहपत्र - ४

सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडण्याबाबतचे स्वयंघोषणापत्र.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना अंतर्गत

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना

वर्ष ----- हंगाम -----

स्वयं-घोषणापत्र

मी अर्जदार श्री./श्रीमती/कु. असे घोषित करतो/करते की,
गाव.....महसूल मंडळ तालुका
जिल्हा..... मध्ये सर्वे नंबर/गट नंबर..... मध्ये या
अधिसूचित फळपीकाची हेक्टर मध्ये लागवड (लागवड वर्ष:-.....) केली असून ती उत्पादनक्षम
आहे. सदर बागेचा बहार धरलेला आहे. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना चालू वर्षी मृग
/ आंबिया बहारामध्ये वरील सर्वे नंबर/गट नंबर मधील फळपिकाचा विमा उतरवलेला नाही.

तसेच मी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेतर्गत उच्चतम विमा क्षेत्र नोंदणीच्या ४ हेक्टर
मर्यादेपेक्षा जास्त फळबाग विमा संरक्षित केलेली नाही. योजनेच्या सर्व अटी व शर्ती मला ज्ञात व मान्य आहेत.

मी पुढे घोषित करतो/करते की वर दिलेली माहिती सत्य व खरी असून वरील माहिती असत्य/खोटी
आढळली तर सदर पिकाचे विमा संरक्षण संपुष्टात येईल याची मला जाणीव आहे.

शेतकऱ्यांची सही/अंगठा

दिनांक :-

सहपत्र - ५

प्रपत्र १: कर्जदार शेतकऱ्यांनी पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होणे बाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र.:-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे परंतु पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेमधून मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छित नाही. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करू नये ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी-----

(सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल ॲप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल)

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

शेतकरी पावती
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र
दिनांक: --/---/२०--

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील

१.किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२.किसान क्रेडिट

कार्डचा खाते क्रमांक-----

३.मोबाईल नंबर / दुरध्वनी क्र.:-----

४. योजनेत सहभागी न होण्याचा हंगाम: मृग /आंबिया बहार सन -----

सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाईन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल ॲप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल.

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

प्रपत्र २: पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होणेबाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

-

२.किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे. तसेच पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपिक विमा योजनेतर्गत मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छितो. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करावी, ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी-----

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

शेतकरी पावती

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत अर्ज

दिनांक: --/---/२०--

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील

१.किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२.किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३.मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :-----

४. योजनेत सहभागी होण्याचा हंगाम: मृग /आंबिया बहार सन -----

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----